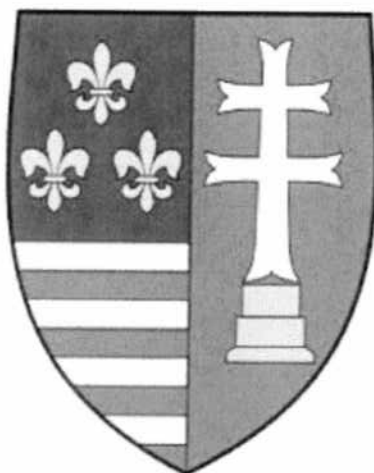

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (2013-2018)

Tata Város Önkormányzata

2013. 06.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HE).....	5
BEVEZETÉS	5
1. A település bemutatása.....	6
1.1. Tatai járás.....	6
1.2. Tata város földrajzi elhelyezkedése, története.....	7
1.3. A város gazdasági élete.....	10
1.4. A település demográfiai helyzete.....	11
2. Célok	18
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE (HEP HE)	19
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	19
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	19
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása ..	20
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET	23
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, konceptiókkal, programokkal.....	23
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásának bemutatása.....	23
2.3. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	24
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	25
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet	27
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	31
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	41
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	45
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete	49
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	51
3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	54
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	56

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	57
4. GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG.....	58
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői.....	58
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége.....	60
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.....	61
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	65
4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	79
5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	80
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.....	82
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások.....	83
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területei	84
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	85
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	86
5.6. A nők szerepe a helyi közéleten.....	87
5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	88
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	89
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	91
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	92
6.2. Az idősek munkaerő-piaci helyzete.....	93
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	95
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen.....	98
6.4.1. Tata Városi Nyugdíjas Klub.....	98
6.4.2. Tatai Kistérségi Időskorúak Otthona	98

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	100
7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	101
7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	105
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei	108
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	108
7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	109
8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA.....	110
9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	114
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT).....	115
1. HEP IT RÉSZLETEI, A HELYZETELEMZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÖSSZEGZÉSE	118
2. A BEAVATKOZÁSOK MEGVALÓSÍTÓI	121
3. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE ÖSSZEGZŐ TÁBLÁZAT	144
4. MEGVALÓSÍTÁS	159
4.1. A megvalósítás előkészítése.....	159
4.2. A megvalósítás folyamata	159
5. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS	162
6. NYILVÁNOSSÁG	162
7. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG	162
8. ÉRVÉNYESÜLÉS, MÓDOSÍTÁS	164
9. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA.....	165
10. MELLÉKLET	166

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)

BEVEZETÉS

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tata Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Tata Város Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a helyi esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél- és feladatmeghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy Tata városban élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező

---

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

1. A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

1.1. Tatai járás

Tata város a Közép-dunántúli Régióban, azon belül Magyarország legkisebb megyéjében, Komárom-Esztergom megye Tatai járásában található, a járás központja. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) 2013. január 1-től a korábbi kistérségi rendszer helyébe létrehozta a járási rendszert. A Tatai járás – a mely a Tatai kistérség területéből alakult meg – Komárom-Esztergom megye északi részén helyezkedik el. Területe 306,69 km², lakosság száma 40.493 fő (2009). A kistérséget északról a Duna, mint természetes országhatár Szlovákia felé, nyugatról a komáromi, keletről az esztergomi, délről az oroszlányi és a tatabányai kistérség határolja.

A Tatai járás települései Tatától, a kistérség központjától 5-15 kilométeres távolságban helyezkednek el. A kistérség területén a székhely település, Tata város és az alábbi 9 település található: Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Naszály, Neszmély, Szomód, Tardos, Tata, Vértestolna.

Területén három természetföldrajzi egység található. Felszínére a viszonylag jelentős domborzati változatosság a jellemző. A megyének vizekben leggazdagabb járása. Fő vízfolyása a területet északról, mintegy 10 km-es szakaszon határoló Duna, valamint az Által-ér legalsó, 15 km-es szakasza. A járás erdősűrűsége jelentősnek mondható (22%) bár területüket tekintve a mezőgazdasági hasznosítású területek a meghatározóak a kistérségben.

A járás külső közlekedési kapcsolatai kedvezőnek tekinthetők, a belső közlekedési viszonyok vegyesebb képet mutatnak. A főútvonalak útburkolata kielégítő állapotban van, a mellékúthálózat burkolata ugyanakkor néhány szakaszon felújításra szorul.

(Forrás: Tatai Kistérség Többcélú Társulás Közoktatási, Feladatellátási, Intézményműködtetési és Fejlesztési Terve)

Komárom-Esztergom megye járásai

Forrás: TeIR

1.2. Tata város földrajzi elhelyezkedése, története

Tata az „Élővizek városa” és 2010-ben a biodiverzitás magyarországi fővárosa lett, így ismerve el a város kötődését a természeti értékekhez. A város a Dunántúl északi részén, a Kisalföld és a Dunántúli-középhegység találkozásánál helyezkedik el, a Gerecse és a Vértes hegységet elválasztó Tatai-árok északnyugati kapujában, az Által-ér folyásánál található. A város legmagasabb pontja a Kálvária-domb, amely 166 méter magas, a legalacsonyabb pontja a Fényes-fürdő, mely 120 méterre van a tengerszintje fölött.

A megyeszékhely, Tatabánya, 9 km-re délkeleti, Budapest 60 km-re keleti irányban fekszik Tatától.

A városon áthalad az 1-es számú főút és a Budapest–Hegyeshalom–Rajka-vasútvonal. Mellette halad el az M1-es Bécs–Budapest autópálya, amelyre közvetlen csatlakozása van a városnak.

Szomszédos települések: Almásfüzitő, Baj, Dunaalmás, Kömlőd, Kocs, Környe, Mocsá, Naszály, Neszmély, Szomód, Szőny, Vértesszőlős.

Tata ősidők óta lakott település, ezt az itt feltárt, ősemberre utaló régészeti leletek is bizonyítják. A legvalószínűbb, hogy a Miskolc nemzetség Tota nevű tagjától kapta a nevét a település, aki örökösök nélkül halt meg.

Az Árpád-házi uralkodók idején Tata királyi birtok. A település neve Tata alakban először 1221-ben fordult elő. A XIII. századtól 1326-ig a Csák család uradalmához tartozott. Az ő birtoklásuk idején kezdődött meg a vár építése is. Tata 1387-től, Zsigmond királytól kapta meg a mezővárosi jogot. Az oklevelekben ettől az időtől civitasként emlegették. 1410 után a tatai vár Zsigmond (1387-1437) király kedves tartózkodási helye. A történészek az ő uralkodása idejét nevezik Tata első fénykorának.

A vár lassú pusztulását Mátyás (1458-1490) király állította meg, amikor 1467-ben visszaváltotta a Rozgonyiaktól. 1472-től Mátyás minden évben egy alkalommal Tatán vadászott. Ide tért vissza a Habsburgokkal vívott háborúk fáradalmainak kipihenésére is. 1494-től már II. Ulászló (1490-1516) király birtokaként említik a várat. Néhány vadászattól és fogadástól eltekintve II. Ulászló nem tartózkodott Tatán.

A törökök 1543-ban foglalták el Tata városát. A száznegyvenöt éves török uralom idején kilencszer cserélt gazdát, és összesen tizenhat évig volt a vár török kézen. A Rákóczi-szabadságharc idején, 1705-ben, a Battyán János vezette dunántúli hadjárat során a vár rövid időre a kurucok kezére került. Tatát és a környező falvakat 1727-ben az Esterházyak ifjabb, fraknoi grófi ágába tartozó Esterházy József vásárolta meg. A mezővárosba hívott építészek (Fellner Jakab, Éder József, Grossmann József, Schweiger Antal) mérnökök (Böhm Ferenc, Mikoviny Sámuel) keze nyomán kialakult Tata, Tóváros és Váralja. A Tatát Tóvárostól elválasztó Öreg-tó hatására a Tótváros névalak 1755-től Tóvárosra módosul. A két település évszázadokon át egymás mellett, de külön közigazgatással élte életét.

Az első négy Esterházy gróf életében, 1727-1811 között, Tata nemcsak az uradalom igazgatási központja volt, hanem Komárom vármegye egyik legszebb, barokk stílusú épületekben gazdag mezővárosává fejlődött. A török kiűzését követően 1733-1750 között 50-60 német telepes család érkezett Tatára.

1809-ben a franciáktól elszenvedett győri vereség után I. Ferenc (1792-1835) magyar király udvarával két hónapig Tatán, a grófi kastélyban tartózkodott. A kastély északi tornyában írta alá 1809. október 14-én a Schönbrunni békét.

Az 1867-es kiegyezés után kezdődött el Tata és Tóváros nagyarányú városiasodása. Kisebbségi gyárak épültek. A Bécs-Budapesttel összekötő vasút 1883-1884-ben érte el Tatát. Esterházy Miklós gróf lóversenypályát, közelében 1886-ban Tóvároskert néven vasúti megállót, 1888-ban Várszínházat építtetett. A nyolc osztályos piarista főgimnázium 1911-1912-ben valósult meg.

A Trianoni békeszerződés után, 1921-ben a második királypuccs idején, IV. Károly (1916-1918) király feleségével és minisztereivel október 24-e és 26-a között a tatai Esterházy kastélyban tartózkodott. A két világháború között felgyorsult a polgárosodása az iker községeknek. Az Esterházy-uradalom tiltakozása ellenére végül 1938. június 1-én Tata és Tóváros közigazgatási egyesítése is megtörtént.

A második világháborút követően a város fejlődése mind népességében, mind gazdasági potenciáljában lefékeződött. A nagy múltú, rendkívüli történeti és táji örökségű települést 1954-ben várossá nyilvánították, mégis elnyomott „kistestvérré” vált, miközben Tata „kertjeiben kinőtt egy nagyváros”, Tatabánya. Tatabánya fejlődése rohamos léptékkal haladt, mivel szocialista iparvárossá és megyeszékhellyé nőtte ki magát. Tata háttérbe szorulása az elmúlt rendszerben számtalan hátrányt jelentett, ugyanakkor tagadhatatlan előnyöket is. Tata ugyanis nem, vagy csak kis mértékben szenvedte el a szocialista városépítés „vadhajtásait”; egész városrészek szanálását, lakótelepek építését, egyoldalú gazdaságfejlesztést, tájrombolást, a hagyományok tönkretételét úgy, hogy eközben vajmi kevés értékes új született.

Tata az elmúlt évtizedekben nemcsak a vizeivel, angolkertjével, árnyas parkjaival, felújított épületeivel, rendezett útjaival, olimpiai edzőtáborával vált nevezetessé, hanem múzeumaival, tudományos tanácskozásaival, állandó rendezvényeivel (Víz, Zene, Virág fesztivál; Tatai Sokadalom; Barokk Fesztivál; Szabadtéri játékok; őszi nagyhalászat) is, melyek öregbítették a város hírnevét. 1985-ben Tatahoz csatolták Agostyán községet is.

(Forrás: www.tata.hu, www.wikipedia.hu, *Magyary-terv*)

1.3. A város gazdasági élete

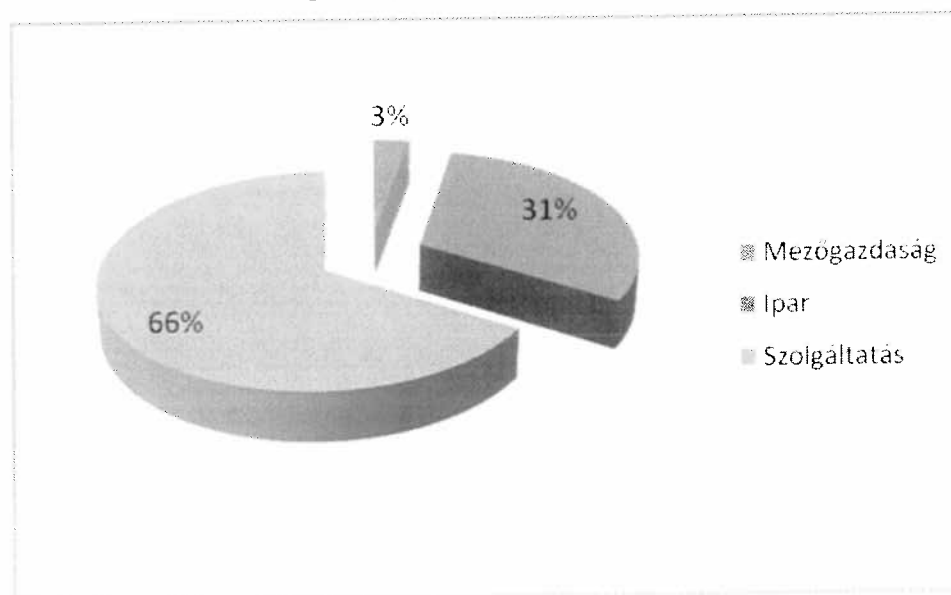
A Tatai járás gazdasági, kereskedelmi, pénzügyi, kulturális és igazgatási központja Tata. A város a népességszám, a foglalkoztatás, az üzleti élet, a szolgáltatások alapján a fejlődő városok közé tartozik. A város funkcióellátottság szempontjából funkciógazdag városnak tekinthető. Tata fejlett gazdasági funkciókkal rendelkezik: ipari, építőipari, kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások – beleértve a pénzügyi szolgáltatásokat is – egyaránt megtalálhatóak a városban.

Jelentős a szőlőtermesztés és a mezőgazdasági művelés is. A városban rendszeresen működik hagyományos piac, mellette azonban számos nemzetközi kiskereskedelmi lánc üzlete is jelen van.

Működik ipari park és vannak ipari területek az ipari parkon kívül is. Multinacionális nagyüzem nincs a térségben, inkább a középvállalatok a jellemzőek. Magas a gazdasági társaságok és magánvállalkozások aránya a megye többi térségéhez viszonyítva.

A szolgáltatások és ezen belül a turisztikai szolgáltatások szerepe mindig is meghatározó volt Tata gazdaságában. Az utóbbi évek statisztikai adatai növekedést mutatnak mind a turisztikai vállalkozások, mind a turizmusban foglalkoztatottak számában. A város maga is országos turisztikai központ egy olyan kistérségben, ahol több országos és regionális, sőt nemzetközi jelentőségű turisztikai célpont található. Kulturális, turisztikai értékek: Tatai vár, Öreg-tó, Megyei Múzeum, Angolkert, Eszterházy Kastély, a város 85 országosan védett műemléke.

Tata lakosságának foglalkoztatási szerkezete (2001)

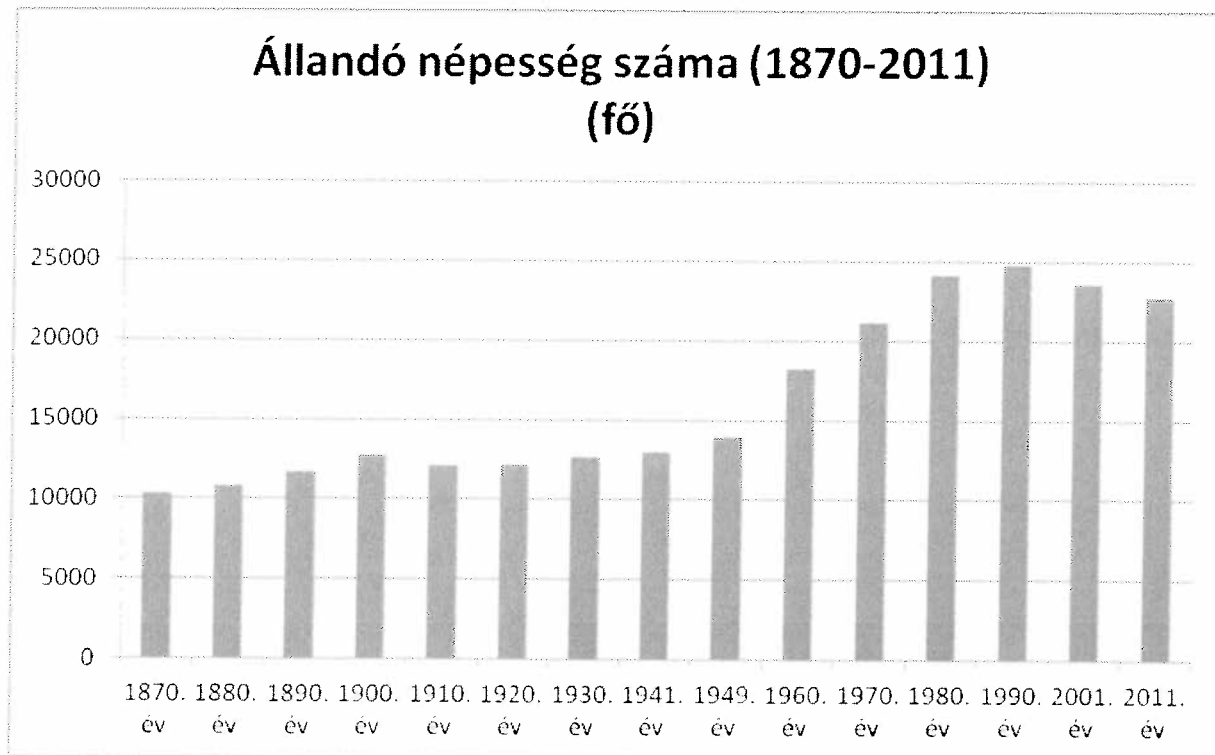

Forrás: Népszámlálás 2001.

A városnak kiterjedt közlekedési infrastruktúrája van. Tata megközelíthetősége közúton, személygépkocsival nagyon jónak mondható, hiszen közvetlenül az M1-es autópálya mentén fekszik, melynek köszönhetően Budapest (illetve Bécs vagy Pozsony) gyorsan elérhető. A városon keresztül halad az 1-es számú elsőrendű főút, mely Budapesttől Tatabányaig az M1-es autópálya mentén halad, majd Tatát is észak-dél irányban átszelve Almásfüzitőnél csatlakozik a 10-es úthoz, mely pedig a Duna völgyében haladva Budapest északnyugati részével teremt kapcsolatot. Az 1-es út igen jelentős környezeti terhelést okoz Tatán, s mivel irányonként egysávos, az átlagos haladási sebesség is számottevően alacsonyabb rajta közlekedve, mint az autópályán. A megyeközpont, Tatabánya a város közvetlen szomszédságában, mindössze 10 km-re fekszik, az 1-es úton pár perc alatt elérhető. A város jó vasúti összeköttetéssel is rendelkezik. A városban helyi buszközlekedés megoldott, taxi szolgáltatás viszont nincs.

(Forrás: Tatai Kistérségi Többcélú Társulás Területfejlesztési Terve, Tata város Integrált Városfejlesztési Stratégiája)

1.4. A település demográfiai helyzete

Forrás: KSH

Lakónépesség száma az év végén

lakónépesség száma 2007-12 és az előző évihez viszonyított aránya	lakónépesség
2007 (fő)	24.751 fő
2008 (fő)	24.902 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,6%
2009 (fő)	24.906 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,0%
2010 (fő)	25.026 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,5%
2011 (fő)	24.906 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,5%
2012 (fő)	24 816 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tata 1938-ban egyesült Tóvárossal és a két település nevéből Tata város néven szerepelt, de csak egy évig, mivel 1939-ben az összevont település neve Tata lett. Tatának 1930-ban 6.500, Tóvárosnak 5.500 lakosa volt. A két város egyesítése által akkori nevén Tatatóvárosnak 12.000 lakosa lett. 1954-ben a település városi rangot kapott. 1985-ben Tatahoz kapcsolták Agostyán települést is.

A lakosságszám 1960-ban még csak 18 ezer főt számlált, ami 1990-ig 25 ezer főre duzzadt. Az ezredfordulót megelőző és azt követő néhány évben jelentős mértékben, több mint 1000 fővel csökkent a város lakossága. A kedvezőtlen tendencia 2003 körül megállt, ennek oka a születések számának csökkenését ellensúlyozó migrációs folyamat, így a lakónépesség száma 24-25 ezer fő között stabilizálódott.

Állandó népesség

állandó népesség korosztályok és nemek szerint (2011.)	népesség száma és aránya
állandó népesség	23.767 fő
nő	12.391 fő 52,1%
férfi	11.376 fő 47,9%
0-2 évesek	653 fő 2,7%
0-14 éves nők	1.589 fő 6,7%
0-14 éves férfiak	1.660 fő 7,0%
15-17 éves nők	342 fő 1,4%
15-17 éves férfiak	385 fő 1,6%
18-59 éves nők	7.117 fő 29,9%
18-59 éves férfiak	7.046 fő 29,6%
60-64 éves nők	920 fő 3,9%
60-64 éves férfiak	754 fő 3,2%
65 év feletti nők	2.423 fő 10,2%
65 év feletti férfiak	1.531 fő 6,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	3705	3329	111
2008	3784	3255	116
2009	3829	3221	119
2010	3891	3220	121
2011	3954	3249	122

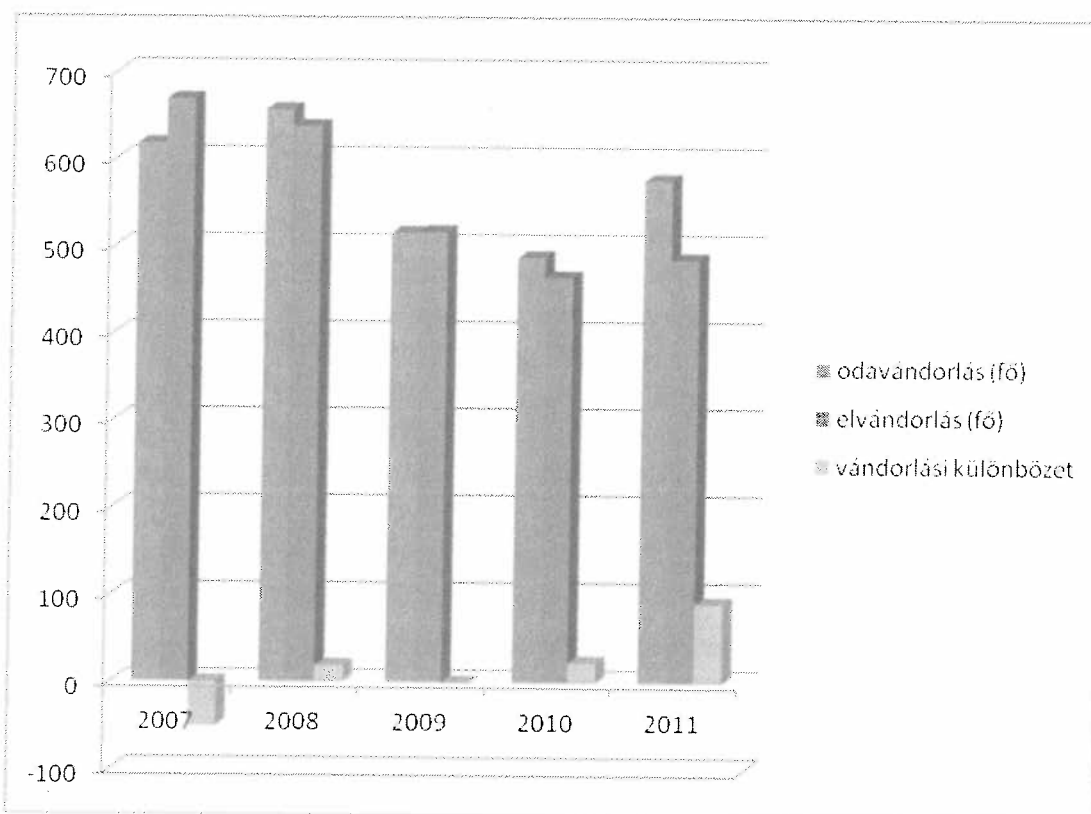
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

	állandó odavándorlások száma	állandó elvándorlások száma	vándorlási egyenleg
2007	618	669	-51
2008	657	638	19
2009	516	517	-1
2010	488	465	23
2011	577	486	91

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

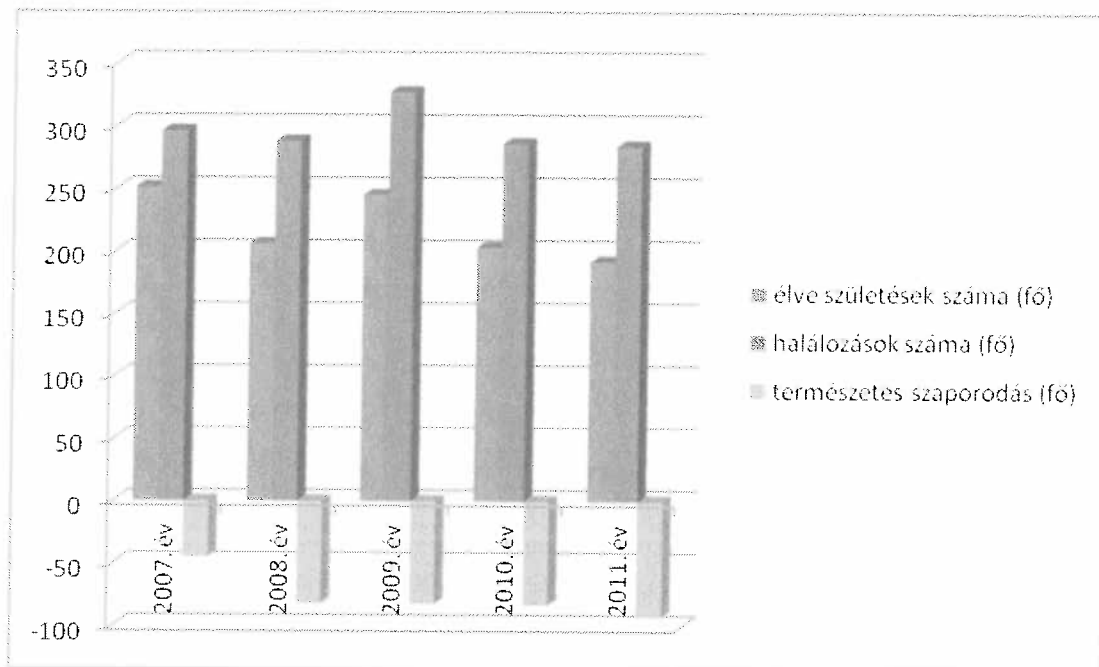
Forrás: KSH

Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2007	251	296	-45
2008	206	288	-82
2009	245	327	-82
2010	203	286	-83
2011	192	284	-92

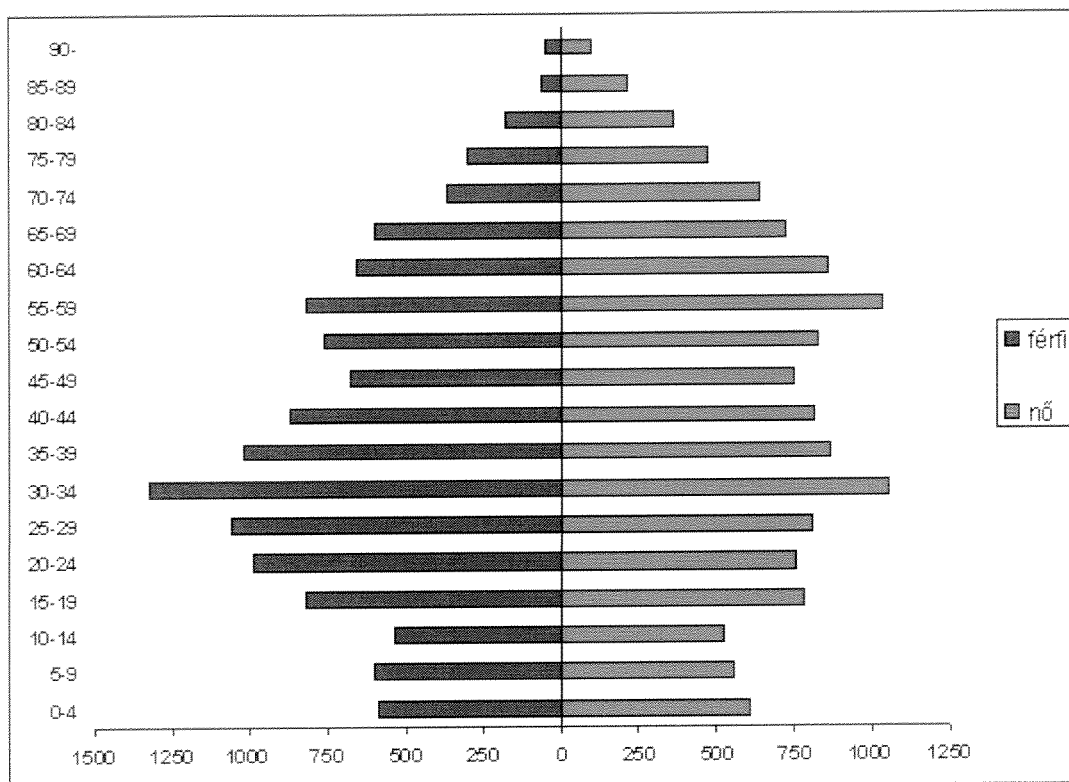
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Születések és halálozások száma

Forrás: KSH

Tata korfája (2011)

Forrás: települési adatszolgáltatás

A Magyarországon jellemző népességsökkenő tendencia a rendszerváltást követő három évtizedben Tata városra is jellemző volt. Ebben az időintervallumban közel ezer fővel csökkent a város állandó népessége. Ennek oka a természetes fogyás, amit a pozitív migrációs folyamat csak részben tudott ellensúlyozni. A születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, iskolázatlan családok körében, ezért különös fontossággal bír a város Helyi Esélyegyenlőségi Programja.

A város vonzáskörzete kiterjed a kistérség egészére, sőt a kedvező természeti környezete folytán a szomszédos iparosodott városokban – Tatabányán, Oroszlányban – dolgozók egy része is tatai lakos. A népesség vándorlásának mutatói szerint a közeli és távolabbi településekre való elvándorlás, és az onnan történő bevándorlás pozitív vándorlási mérleget biztosít Tata számára. Ugyanez elmondható a megyeszékhely tekintetében is.

Az előbbi folyamatokkal összefüggésben a népesség korösszetétele is kedvezőtlenebbre fordult, amit a város öregedési indexe és a korfa is tükröz. 2007 és 2011 között az öregedési index 111-ről 122-re emelkedett, ami azt jelenti, hogy 5 év alatt 11-fővel emelkedett a 100 fiatalkorúra (0-14 év) jutó időskorúak (65 év feletti) száma.

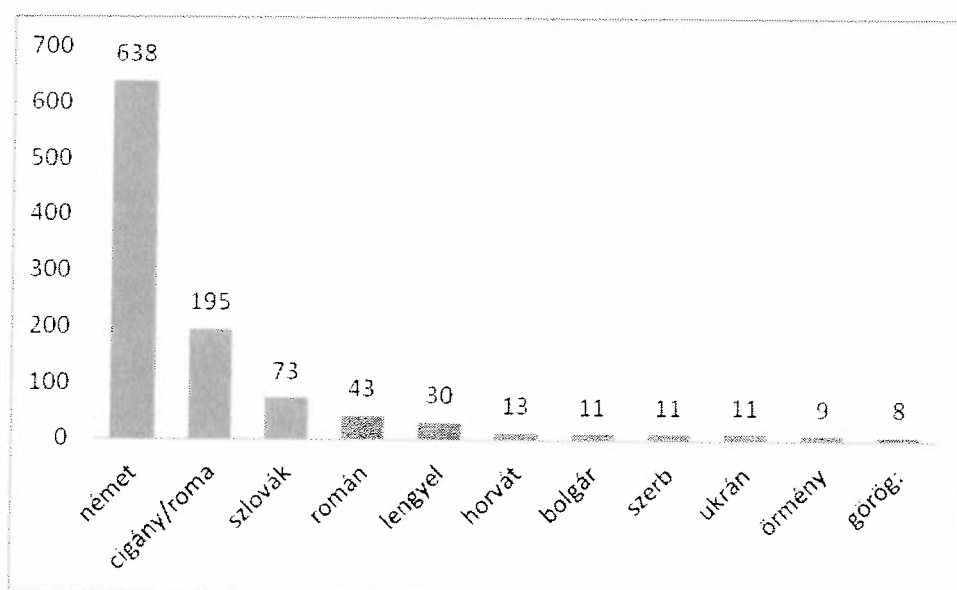
A város lakosságának előregeredése az ország többi területéhez hasonlóan az utóbbi években folyamatos. Míg 2007-ben az időskorúak létszáma 3705 fő volt, addig 2011-ben ez a

szám 3954 főre emelkedett. Vagyis 5 év alatt 249 fővel emelkedett az időskorúak száma. A fiataloknál ugyanezen időintervallumban 80 fővel – 3329 főről 3249 főre – csökkent a létszám. A település népességének lassú elöregedése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

A településen az állandó népesség mutatói szerint 2011-ben 1015 fővel több nő él, mint férfi. A nőtöbblet markánsan az idősebb, 54 év feletti korcsoportban jelentkezik, ennek oka a nők magasabb várható átlagéletkora. 2011-ben a születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon a nők esetében 77,9, a férfiaknál pedig 70,1 év. Az 54 év feletti korosztály 58,33%-a nő és csak 41,67%-a férfi.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a városban az országban elismert 13 nemzetiség közül 11 megtalálható Tatán. A lakosság 4,43%-a (1045 fő) vallja magát valamelyik nemzetiséghez tartozónak. A legnagyobb nemzetiség a német 638 fő, mellettük élnek itt cigányok, bolgárok, görögök, horvátok, lengyelek, örmények, románok, szerbek, szlovákok és ukránok is. A nemzetiséghez nem tartozók közül 14-en kínainak, 6-an arabnak, 24-en oroszoknak és 234-en pedig egyéb etnikai csoporthoz tartozónak vallották magukat.

Tata város nemzetiségei

Forrás: Népszámlálás 2011

2. CÉLOK

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tata Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

HELYZETELEMZÉSE (HEP HE)

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Az esélyegyenlőség iránti igény, valamint annak elősegítése annak a ténynek a felismerésén alapul, miszerint a különböző társadalmi csoportok, és azok tagjai vagyoni, családi, gazdasági helyzetük szerint jelentősen különböznek egymástól, és ez a különbség kihat mindennapjaikra: aki hátrányosabb helyzetben van, annak kisebb az esélye a továbbtanulásra, a szakképzettség elérésére, a munkához jutásra, a magasabb fizetésre, a magasabb társadalmi státusz és presztizs elérésére. A hátrányos helyzetű csoportnak az említettek eléréséhez szükséges képességeik, adottságaik adottak, ám lehetőségük, esélyük alig, vagy számottevően kevesebb van.

1.1. A PROGRAM KÉSZÍTÉSÉT ELŐÍRÓ JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET RÖVID BEMUTATÁSA

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az Ebktv. rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik [Ebktv. 63/A § (6)].

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemel két olyan támogatási alapelveket, amelyet minden pályázat tervezése, elbírálása és végrehajtása során figyelembe kell venni: az esélyegyenlőséget és a fenntartható fejlődést. A két alapelv érvényesült az Új Széchenyi Terv, valamint az egyes Operatív Programok tervezése során, és érvényesül a döntéshozás és végrehajtás intézményrendszereiben, valamint érvényesíteni kell a kiválasztás jogosultságai és értékelési szempontjai között is.

1.2. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉLCSOPORTOKAT ÉRINTŐ HELYI SZABÁLYOZÁS RÖVID

BEMUTATÁSA

Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át. A Települési Esélyegyenlőségi Programot Tata Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2012. január 25-i képviselő-testületi ülésén megvitatta, és azt elfogadta.

A 2013. év áprilisában az önkormányzat úgy döntött, hogy új esélyegyenlőségi programot fogad el, mivel közben a jogszabályi környezet és ebből következőleg az esélyegyenlőségi program kötelező tartalmi elemei is megváltoztak.

A közszolgáltatások zömét a törvények az önkormányzati alapszintre – a községek vagy városok szintjére – utalják. A különböző helyi lehetőségekkel és igényekkel rendelkező önkormányzatoknak (községek, nagyközségek, városok, megyei jogú városok) különböző feladat- és hatáskörei vannak. A különbözőség létrejöhet mind az önként vállalt, mind a törvény által kötelezően előírt feladat és hatáskörökben. A települési önkormányzat maga határozza meg – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően –, mely feladatokat milyen mértékben és módon lát el. Azt, hogy az önkormányzat mely feladatok ellátását vállalja, befolyásolja a helyi társadalom szerkezete, a népesség összetétele, a település adottságai, fejlettsége, helyzete és egyéb más körülmények is. Mindezek korlátok közé szorítják az önkormányzat feladatválasztási szabadságát. Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek terjedelme a feladatvállalás esetén is különösen hatással van – sokszor a lakossági igényekkel ellentétben – arra, hogy milyen eszközökkel, milyen mértékben és hogyan oldja meg a feladatot. Önkéntes feladatvállalás nem történhet a kötelező feladatok terhére. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

A szociális ellátások területén az alapellátásokat az önkormányzat széles körben biztosítja. A város szociális hálója úgy a szociális törvényben, mind az önkormányzati rendeletben meghatározott pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákra kiterjed. A pénzben és természetben nyújtott szociális ellátást igénybevevők száma évről évre növekvő tendenciát mutat, különösen a kötelező juttatások terén (rendszeres szociális segély, átmeneti segély, közgyógyellátás). Emellett az önkormányzat a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (lakásfenntartási támogatás, temetési segély) is biztosítja.

A szociális ellátások területén az alapellátásokat az önkormányzat széles körben biztosítja. A város szociális hálója úgy a szociális törvényben, mind az önkormányzati rendeletben meghatározott pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákra kiterjed. Tata Város Önkormányzata Képviselő-testületének **9/2009. (III.30.) sz. rendelete** szól a szociális ellátások helyi szabályozásáról. A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások közül az önkormányzat a kötelező juttatások (rendszeres szociális segély, átmeneti segély, közgyógyellátás) mellett a meghatározott szükségletekhez igazodó

támogatásokat (lakásfenntartási támogatás, temetési segély, ápolási díj, adósságkezelési szolgáltatást) is biztosítja.

A rendelet értelmében a személyes gondoskodás körében az önkormányzat az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, támogató szolgáltatás, nappali ellátás (idősek nappali ellátása, fogyatékosok nappali ellátása hajléktalanok nappali ellátása), közösségi pszichiátriai ellátás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Tata Város Önkormányzati Képviselő-testületének **37/2009. (XI.27.) számú rendelete** az átmenetileg nehéz helyzetbe került családok lakáshitel-törlesztéseinek támogatásáról szól. A rendelet célja az önhibájukon kívül, átmenetileg nehéz helyzetbe került családok lakáshitel-törlesztéseinek támogatása annak elősegítése érdekében, hogy a lakástulajdonukat megtarthassák és a fizetőképességüket helyreállítsák.

Forrás: www.tata.hu

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET

2.1. KAPCSOLÓDÁS HELYI STRATÉGIAI ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI DOKUMENTUMOKKAL, KONCEPCIÓKKAL, PROGRAMOKKAL

Magyary-terv 2008, Településfejlesztési koncepció 2001, Településszerkezeti terv, Települési Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés 2008, Tata város Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2008, Költségvetési koncepció 2013, Gazdasági program 2010-14, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2006, Egészségfejlesztési Terv 2008.

2.2. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM TÉRSÉGI, TÁRSULÁSI KAPCSOLÓDÁSAINAK BEMUTATÁSA

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A **Tatai Többcélú Kistérségi Társulás** az oktatás és nevelés területén gondoskodik a közoktatási feladatellátásban részt vevő önkormányzatok fenntartásában működő óvodák és általános iskolák hatékonyabb működésének megszervezéséről, a fenti intézményekben folyó nevelés, oktatás színvonalának javításáról. A Társulás biztosítja a térségi települések lakossága számára a pedagógiai szakszolgálat igénybevételét a logopédiai ellátás, a gyógytestnevelés, valamint a pályaválasztási tanácsadás területén.

A Társulás a kistérség minden településén ellátja az egészségügyi alapellátáshoz tartozó központi ügyelet feladatait. Az egészségügyi feladatok közül a kistérség települései közösen látják el a csecsemő- és gyermekszakrendelés működtetését.

A Társulás a család-, gyermekvédelem és szociális ellátások közül biztosítja a családsegítést, a támogató szolgáltatást, a nappali ellátást, a közösségi ellátásokat.

Forrás: www.tata.hu

2.3. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS ADATOK, KUTATÁSOK ÁTTEKINTÉSE, ADATHIÁNYOK KIMUTATÁSA

A helyi esélyegyenlőségi program (HEP, IT) megalkotásához az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a települési önkormányzat által szolgáltatott adatok, a gyűjtött anyagok és az elektronikus média Tata várossal foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves időszoron alapulnak.

Hiányzó szükséges adatok

- Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma korra, nemre
- Általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma korra, nemre,
- 8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a felnőttoktatásban korra, nemre
- Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma korra, nemre

Lakhatás:

- egy lakásban élők száma
- egy lakásban élő családok száma
- a lakásállomány összetétele
- a lakásállomány minősége
- A szűrőprogramokon való megjelenés adatainak feltárása korra, nemre, városrészekre tekintettel
- Az esélyegyenlőségi célcsoportok egészségi, szociális állapotára vonatkozó adatokkal korra, nemre
- A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb meghatározó adatai (gyermekszám, képzettség, életkor, családi állapot,)
- A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről további információgyűjtés
- A településen fogyatékkal élők munkaerő-piaci helyzete

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A romák helyzetét pusztán a fenti jellemzőkkel meghatározni – az őket körülölelő társadalmi előítéletek hatásának számbavétele nélkül – pontosan mégsem lehet. A szociális létbizonytalanság mellett a kirekesztettség a legtöbb roma közös jellemzője, és e két jellemző együttthatója az a kilátástalan élethelyzet, amely jó eséllyel egész életükben távol tartja őket a társadalmi fősodortól.

Az egyre erősödő társadalmi feszültségek és az ezzel párhuzamosan megszorodó radikális és szélsőséges megnyilvánulások is mutatják, a roma lakosság társadalmi integrációja ma sürgetőbb feladat, mint valaha. A helyzettel történő őszinte, közhelymentes szembenézés, valamint a felelős döntéshozatal nem várhat tovább helyi szinten sem. A romák széleskörű társadalmi kirekesztődésének erősödése az etnikai feszültségek kezelhetetlen mértékű kiéleződéséhez vezethet, egyszersmind súlyosan visszavetheti a település és az egész ország gazdasági teljesítőképességét.

Gyakori tévhit, hogy a romák (érdemtelenül) túltámogatottak, ezzel szemben kutatások igazolják, hogy sem a helyi, sem az országos hatáskörű különböző fejlesztési programokban nincs kellő mértékben reprezentálva a roma lakosság, sőt a célzottan romáknak szánt források is sokszor alacsony határfokkal érik el a célcsoportot.

A helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni akár anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanának.

A települési önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor nem csak arra kell ügyelnie, hogy miként javítsa célprogramokkal, vagy többségi programokba történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét: olyan beavatkozásokat szükséges terveznie, amelyek egyszersmind oldják a romák kirekesztettségét is. Nem elég tehát például betonúttal ellátni a cigány telepet, szükség van a szegregációból történő kitörés útjainak megkönnyítésére is. Még a legjobban előkészített programok sem fogják elérni hatásukat, ha maguk a romák nem vonódnak be a programok előkészítésétől a végrehajtásig minden szinten.

A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alapprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre.

A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok betartásával arra kell törekednie, hogy minél több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban. Amennyiben az önkormányzat (illetve partnerei, intézményei) nem rendelkeznek pontos adatokkal, és ezek pótlása a tervezés időszakában nem megoldható, a beavatkozások irányultságának meghatározásához sokszor már az is elegendő lehet, ha megbecsülik az adott jellemző előfordulási gyakoriságát.

Természetesen nem mindig kell a becslésekre hagyatkozni, ha nincsenek egzakt etnikai adatok, hiszen vannak olyan alternatív lehetőségek az információgyűjtésre, amelyek jó eséllyel alkalmasak adott problémák feltérképezésére. Oktatási területen ilyen alternatíva például a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek adatainak vizsgálata, míg a lakhatási szegregáció meghatározására egy többdimenziós mutatórendszert hívhatunk segítségül.

3.1. JÖVEDELMI ÉS VAGYONI HELYZET

Komárom-Esztergom megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók 2012. évi átlagos bruttó keresete 216 ezer forintot tett ki, ezen belül a vállalkozásoknál dolgozók 223, a költségvetési szervezeteknél alkalmazottak 190 ezer forintot kerestek. A költségvetési szféra átlagkeresetét jelentősen mérsékelte az alacsonyabb keresetű közfoglalkoztatottak létszámának bővülése.

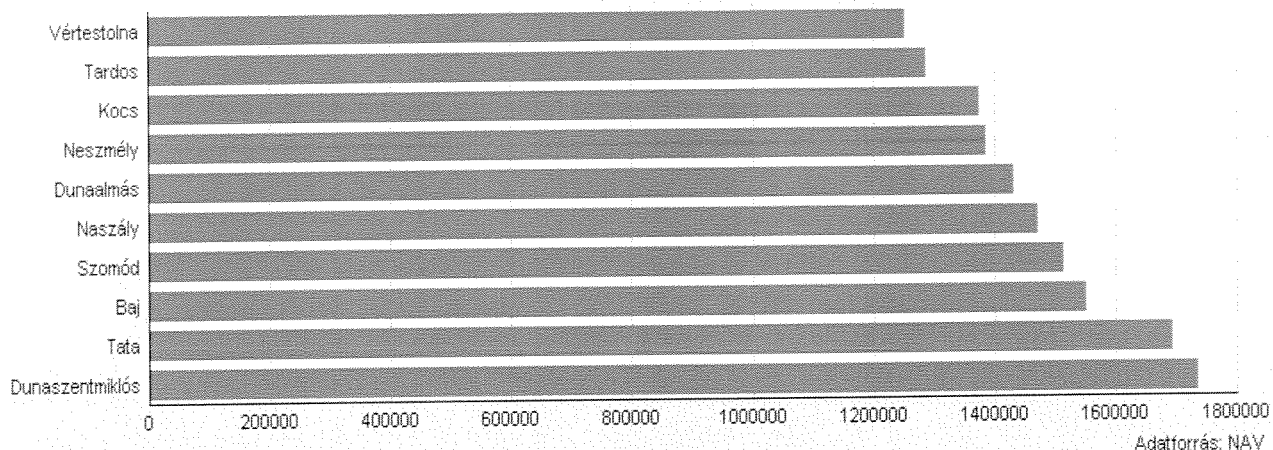
Megyei szinten a bruttó átlagkeresetek az országosnál jelentősebben, 6,2%-kal emelkedtek 2011-hez képest, ezen belül a versenyszférát 7, a költségvetést 3,3%-os növekedés jellemezte. A legjobban fizető gazdasági ágak az energiaipar (368 ezer forint), az információs és kommunikációs (303 ezer forint), valamint a pénzügyi, biztosítási tevékenység (283 ezer forint) voltak. A családi kedvezmény nélkül számított megyei nettó átlagkereset 2012-ben 140 ezer forintot tett ki, ami 3,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A pénzbeli és a természetbeni juttatásokat is figyelembe véve az átlagos havi munkajövedelem 4,9%-kal (227 ezer forintra) emelkedett, amelyből 4,7% volt az egyéb munkajövedelem aránya.

A Komárom-Esztergom megyei átlagkeresetek és a munkajövedelem 2012-ben kis mértékben elmaradtak az országostól: a különbség a havi bruttó keresetknél 6.990 Ft, a havi nettó átlagkeresetnél 4.040 Ft volt az országos átlag javára.

Forrás: KSH

Egy adófizetőre jutó összes nettó jövedelem [Ft]

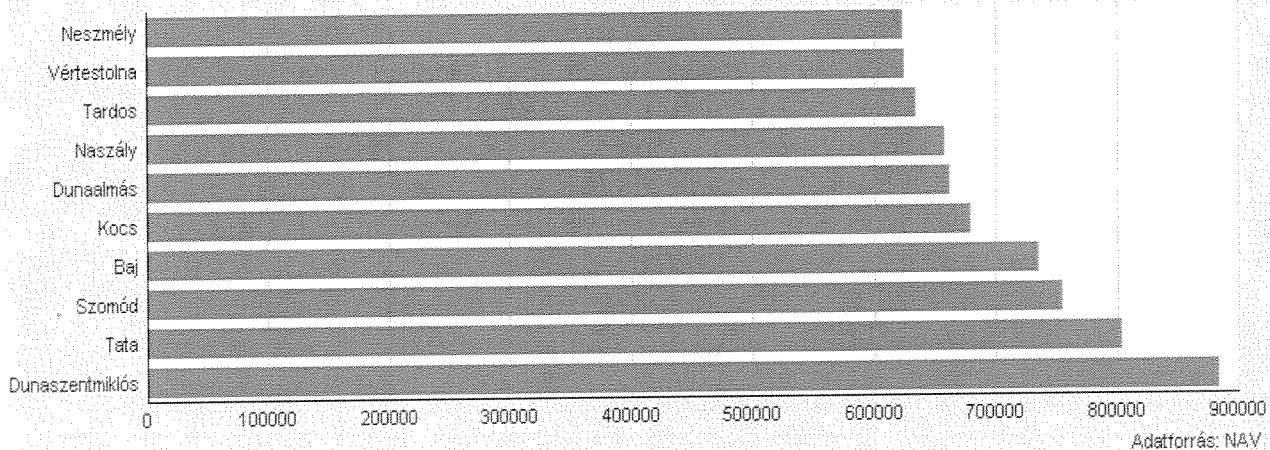
Tatai kistérség települései (2011)

Forrás: TeIR

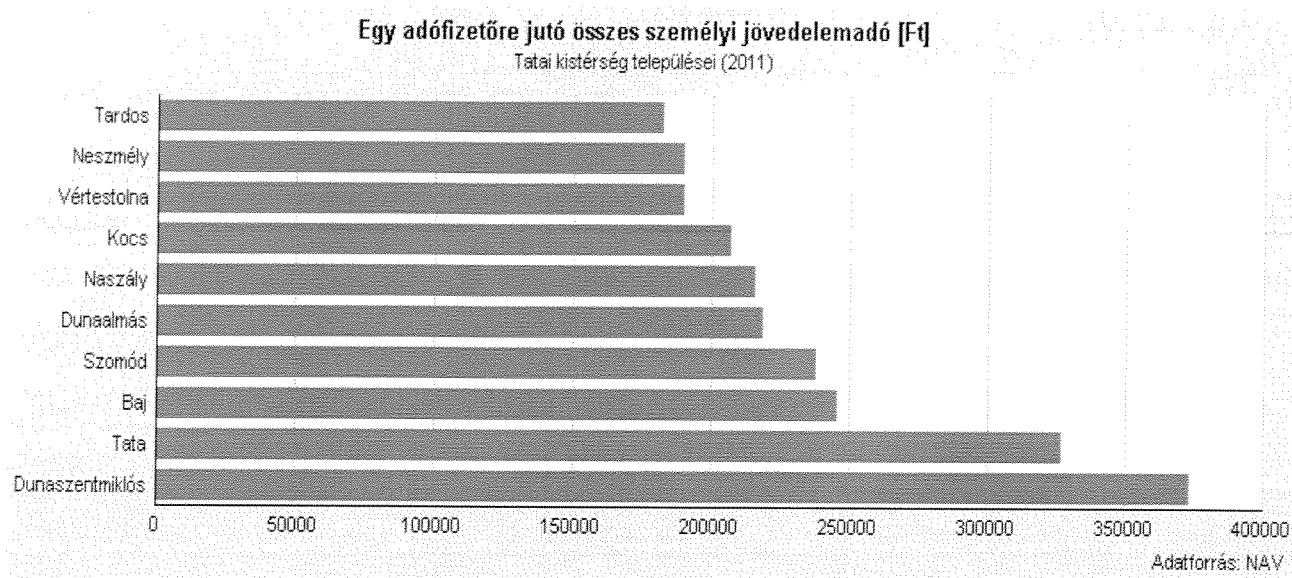
Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem [Ft]

Tatai kistérség települései (2011)

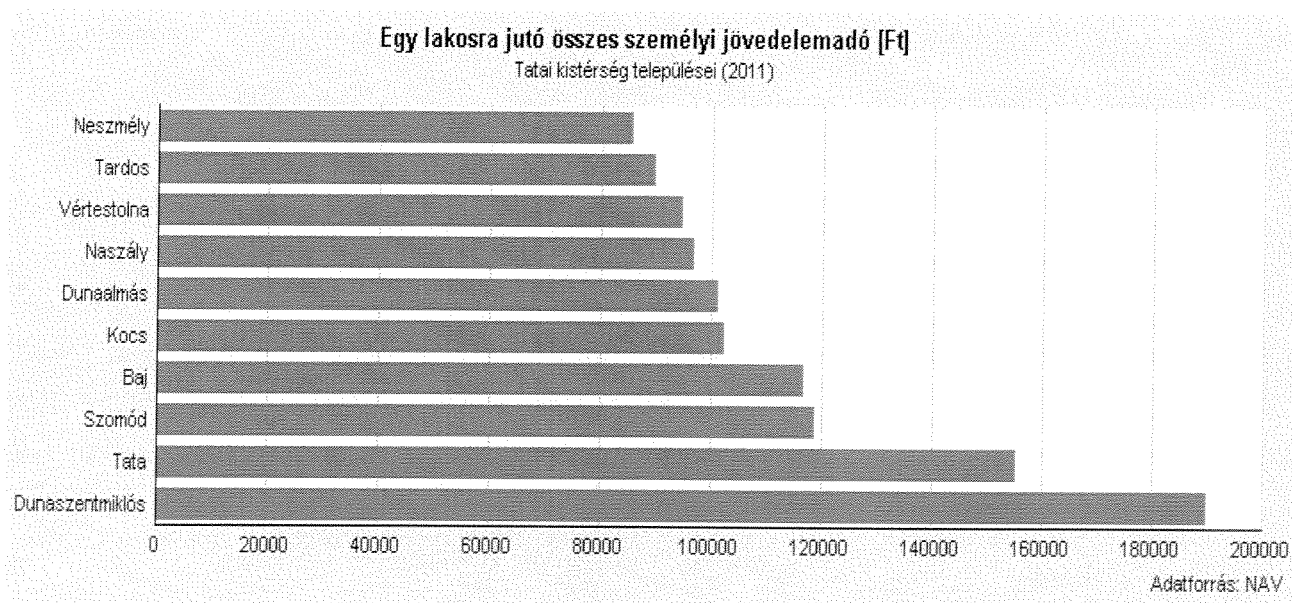

Forrás: TeIR

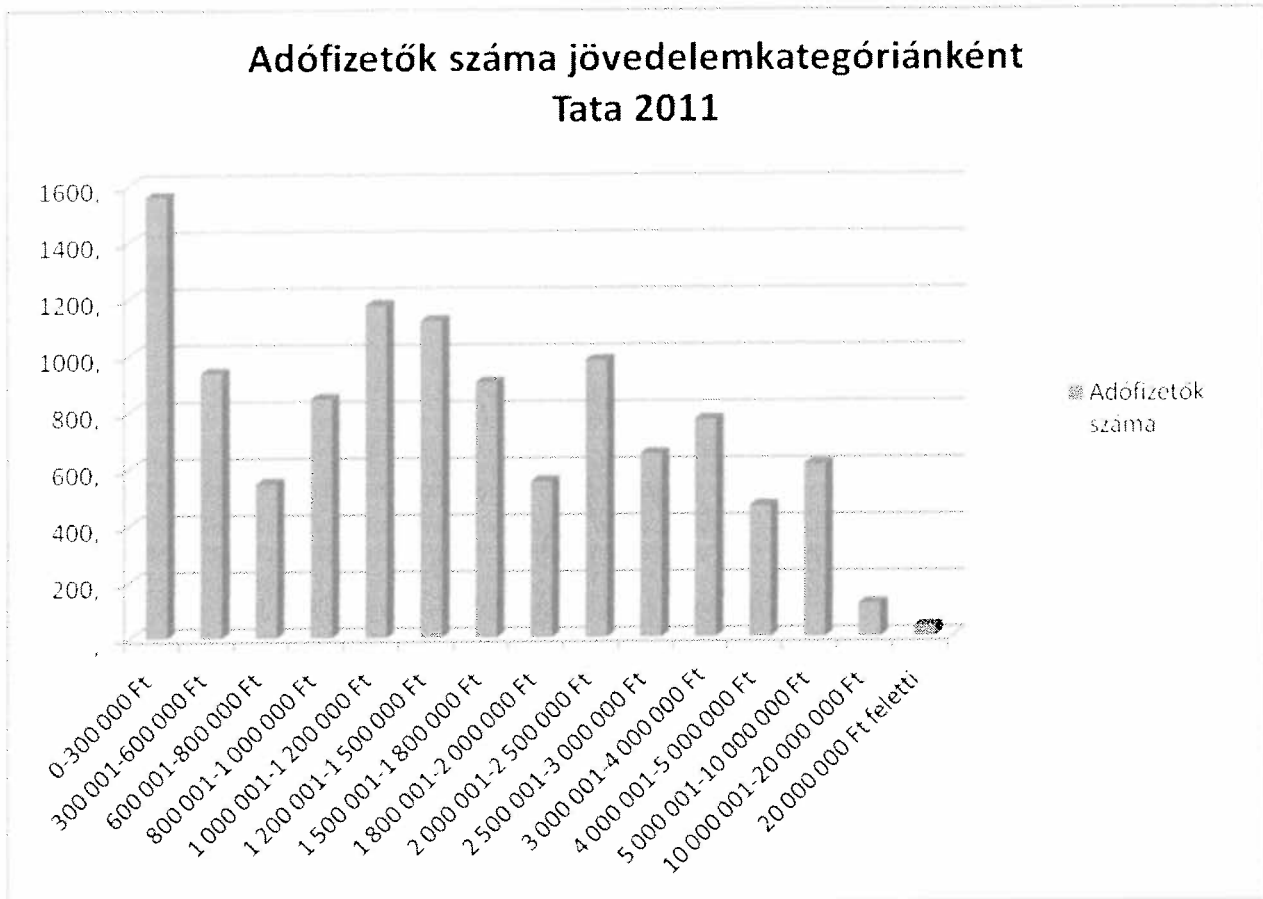

Forrás: TeIR

Forrás: TeIR

(Forrás: TeIR)

A Tatai járásban 2011-ben az egy adófizetőre és lakosra jutó összes nettó jövedelmet és személyi jövedelemadót vizsgálva Tata a járás települései között a jobb helyzetben lévők közé tartozott. A tatai nettó átlagkeresetek meghaladják mind az országos, mind a régiós, mind a Komárom-Esztergom megyei átlagot. Az átlagkeresetek gyakran nem tükrözik a valós képet, mivel néhány extrém magas jövedelem jelentős mértékben növelheti a matematikai átlagot. A grafikonról leolvasható, hogy az egy főre jutó magas átlagkereset ellenére Tatán az adófizetők legnagyobb rétege a legalacsonyabb jövedelemkategóriába tartozik.

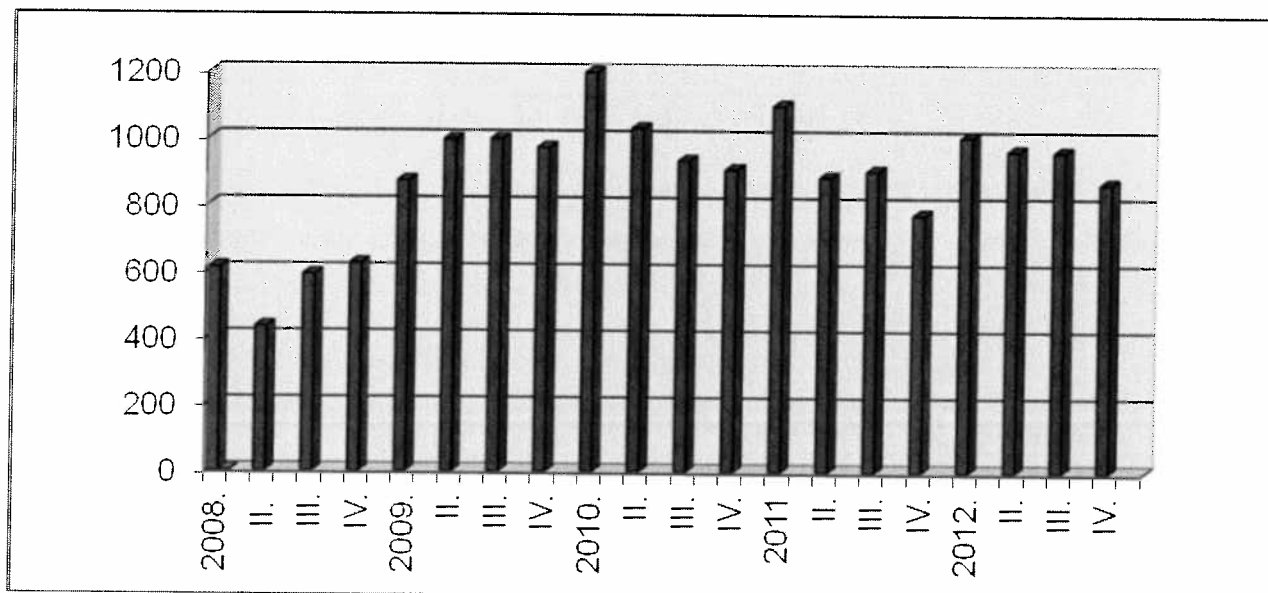
3.2. FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKAERŐ-PIACI INTEGRÁCIÓ

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma az év végén					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	8561	8322	16.883	304	3,55	286	3,44	590	3,49
2009	8523	8258	16.791	455	5,34	505	6,12	960	5,72
2010	8455	8183	16.638	488	5,77	530	6,48	1018	6,12
2011	8379	8185	16.564	469	5,73	446	5,45	915	5,52
2012				461		439		900	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma negyedéves bontásban

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 15-64 éves népesség gazdasági aktivitása (2012)

Megnevezés (megye, régió)	Munkanélküliségi ráta (%)	Aktivitási arány (%)	Foglalkoztatási ráta (%)
Fejér megye	10,3	66,2	59,3
Komárom-Esztergom	7,9	66,3	61,1
Veszprém	11,0	66,7	59,4
Közép-Dunántúl	9,8	66,4	59,9
Országos összesen	11,0	64,3	57,2

Forrás: KSH

Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők sajnos kiszorulnak a munkaerőpiacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá. Az utóbbi években egyre több azon fiatalok száma is, akik egyáltalán nem találnak állást, így munkatapasztalatot sem tudnak szerezni. A tartós munkanélküliség elszegényedést, a lakhatási körülmények romlását, a szegénység átörökítését idézheti elő, kitörni belőle az idő előre haladtával egyre nehezebb.

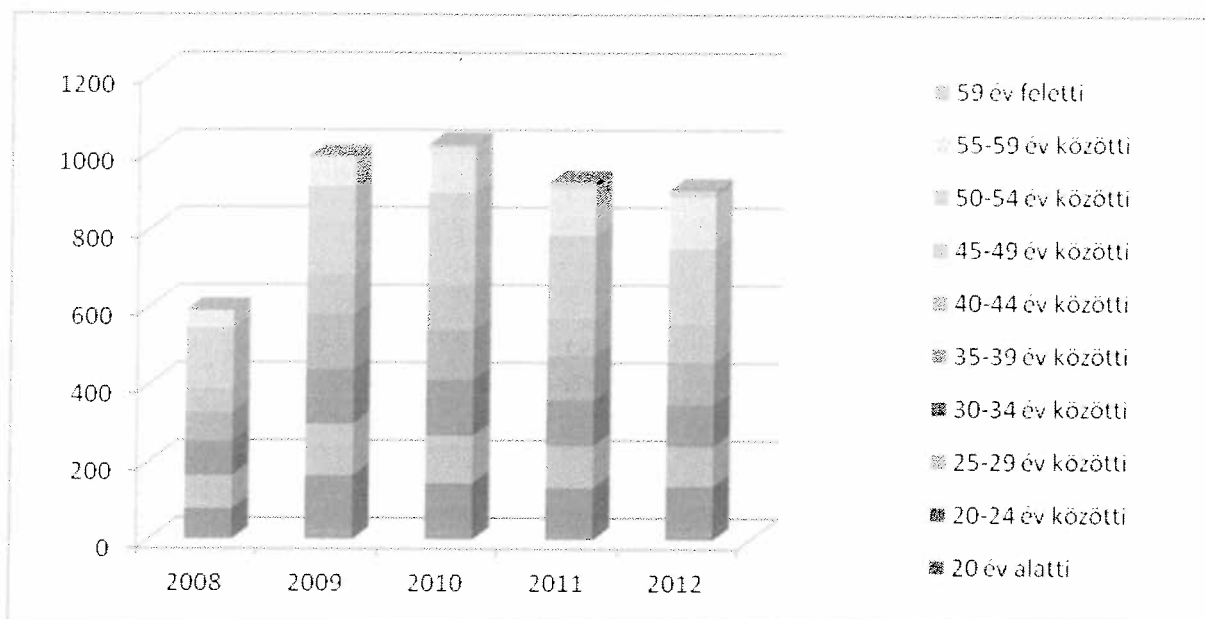
A tatai munkanélküliségi adatokból egyértelműen látszik a 2008-ban kezdődő és azóta is tartó magyarországi gazdasági válság hatása. A munkanélküliek száma 2010 elejéig folyamatosan emelkedett, majd lassú csökkenést követően stagnálás következett be. Ez utóbbiban jelentős szerepe volt a növekvő közfoglalkoztatásnak. A mélypontnak tekinthető 2010-es évelején 1198 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 2012 végén 867-et. A munkanélküliségi ráta 2008-ban 3,49%-os volt, 2011-ben 5,52%. Az alacsony munkanélküliségi ráta félrevezető lehet, mert a munkaképes korú lakosságot (15-64 év) és nem a gazdaságilag aktív lakosságot vettük alapul. A gazdaságilag aktív népesség körében ez az arány meghaladja a 8%-ot. A munkanélküliségi ráta az elmúlt években kedvezőbben alakult mind a megyei, mind a régiós, mind az országos átlagnál.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

nyilvántartott álláskeresők száma összesen		2008	2009	2010	2011	2012
	fő	590	960	1018	915	900
20 éves és fiatalabb	fő	12	27	23	19	24
	%	2,0	2,8	2,3	2,1	2,7
20-24 év	fő	67	138	123	116	115
	%	11,4	14,4	12,1	12,7	12,8
25-29 év	fő	87	134	124	109	104
	%	14,7	14,0	12,2	11,9	11,6
30-34 év	fő	89	140	143	117	106
	%	15,1	14,6	14,0	12,8	11,8
35-39 év	fő	73	142	130	114	110
	%	12,4	14,8	12,8	12,5	11,5
40-44 év	fő	60	102	117	95	98
	%	10,2	10,6	11,5	10,4	10,9
45-49 év	fő	68	109	103	97	86
	%	11,5	11,4	10,1	10,6	9,6
50-54 év	fő	89	118	132	117	108
	%	15,1	12,3	13,0	12,8	12,0
55-59 év	fő	44	75	116	129	133
	%	7,5	7,8	11,4	14,1	14,8
59 év felett	fő	2	2	7	9	17
	%	0,3	0,2	0,7	1,0	1,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoportok szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
2008	304	286	590			58			9,83
2009	455	505	960			80			8,33
2010	488	530	1018			178			17,49
2011	469	446	915			178			19,45
2012	461	439	900			137			15,22

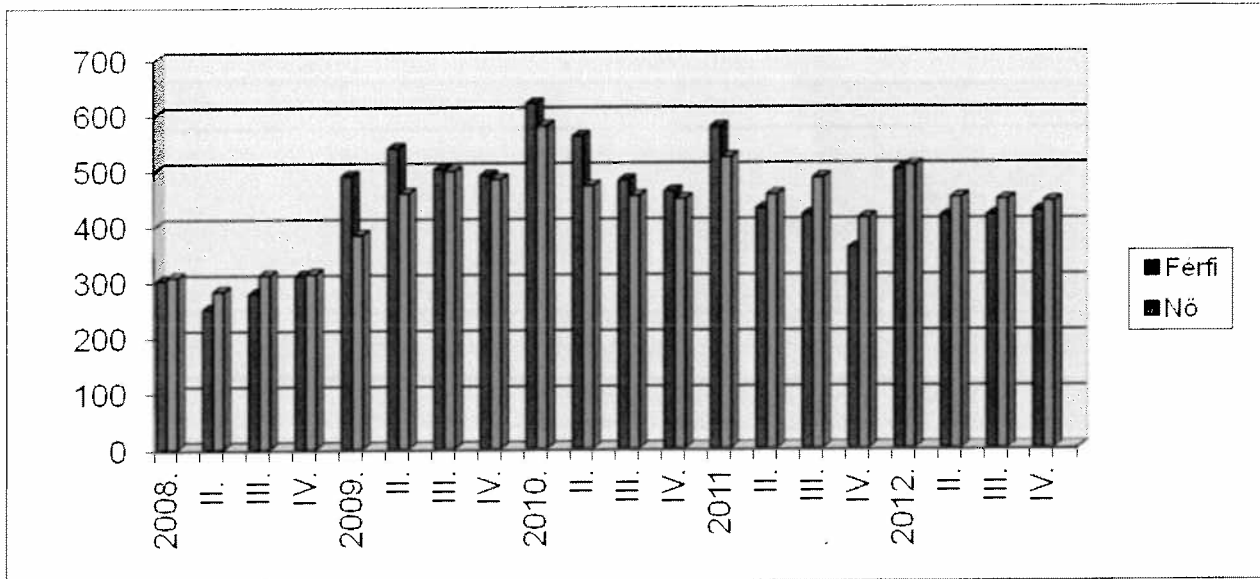
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	fő			nő		férfi		összesen	
	nő	férfi	összesen	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1854	1849	3703					166	4,48
2009	1788	1790	3578					299	8,36
2010	1764	1735	3499					270	7,72
2011	1745	1723	3468					244	7,04
2012								243	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma negyedéves és nemenkénti bontásban

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek körében magas azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát. 2008-ban ez 58 főt érintett, ami a regisztrált munkanélküliek 9,83%-át tette ki, 2011-re ez a szám 174 főre emelkedett, ami a regisztrált munkanélküliek 19,45%-át jelentette. A munkanélküliek aránya minden év első negyedévében a legmagasabb, évközben pedig mérséklődik. A szezonális hatások, valamint az év közben beinduló közmunkaprogramok miatt a következő hónapokban a foglalkoztatás emelkedik és a munkanélküliség csökkenése figyelhető meg. A vizsgált időszak első felében a munkanélküliség a férfiak körében emelkedett jelentősebben, ami arra utal, hogy elsősorban a férfiakat foglalkoztató munkahelyek szűntek meg. 2012-ben végére már a nemek közötti korábban meglévő különbségek csökkentek.

Korcsoporthoz bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség a nyugdíj előtt állókat (59 év feletti) kivéve minden korosztályt érint, de különösen a 30 év alatti fiatal pályakezdők és az 50-59 év közötti korosztály körében magasabb.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

Az adatokból az is egyértelműen kirajzolódik, hogy az álláskereső mintegy negyede legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Lakosság iskolázottsága

év	15 éves és idősebb lakosság száma		15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma		15-X éves legalább általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-X évesek száma		18-X évesek legalább érettségivel		25-X évesek egyetemi, főiskolai diplomával			
	összesen	nő	összesen	nő	összesen	nő	összesen	nő	összesen	nő		
	fő	férfi	%	férfi	%	férfi	%	%	%	%	férfi	%
2001	19.502	9650	93,7	91,5	95,9	0,3	0,3	45,1	47,7	17,3	14,7	20,4
2011	20.274	9701	97,4	96,2	98,6	0,3	0,3	57,9	60,8	25,2	24,8	25,5

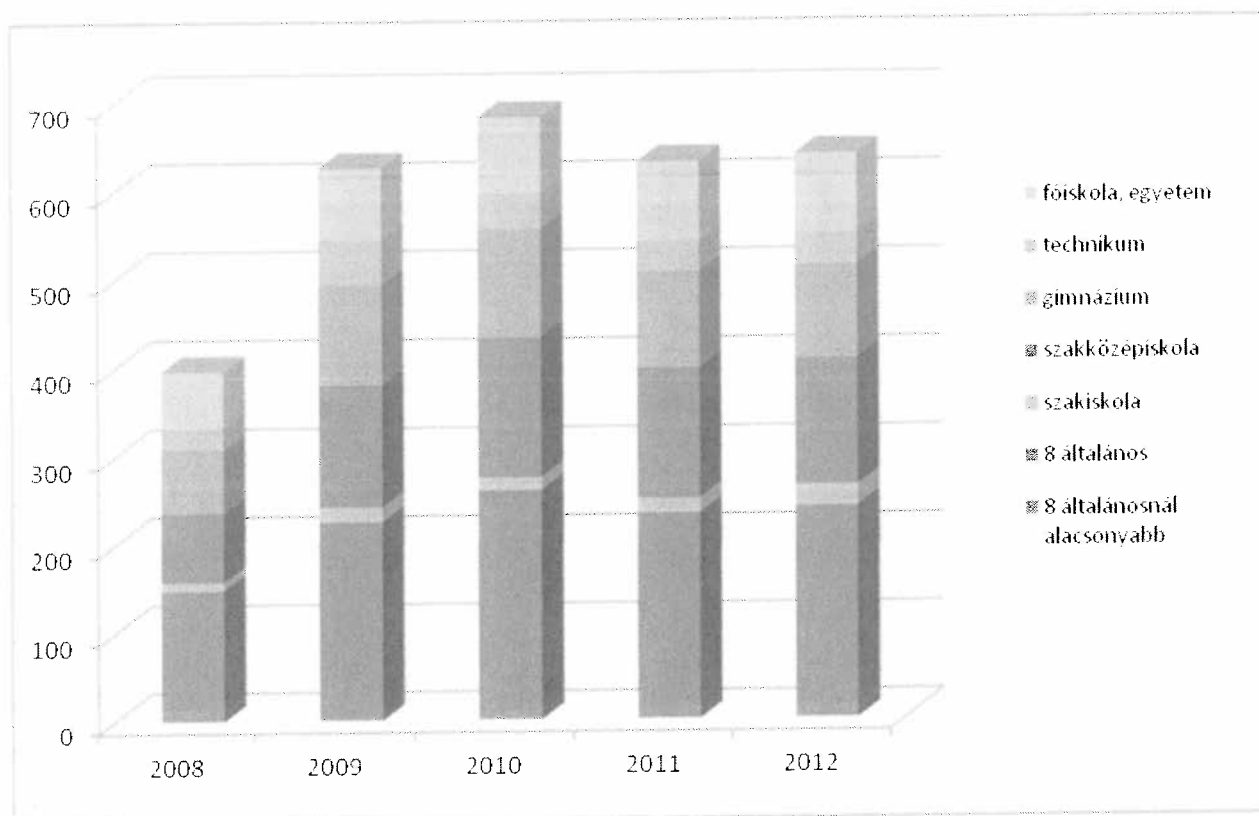
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen		8 általánosnál alacsonyabb		8 általános		szakiskola		szakközépiskola		gimnázium		technikum		főiskola, egyetem	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő
2008	590	13	136	10	17	78	72	24	64							
2009	960	6	220	17	138	113	51	81								
2010	1018	10	251	15	158	122	40	87								
2011	915	13	221	17	147	109	34	90								
2012	900	15	226	24	143	106	35	90								

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	fő	%
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középiskolai felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők	eredményes érettségi vizsgát tett tanulók száma a felnőttoktatásban
	fő	fő	fő
2008	40	0	0
2009	98	0	0
2010	163	0	22
2011	164	0	14
2012			

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Egy településen az alap-, közép- esetleg felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők, és az eszközellátottság tekintetében is. Adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a szomszédos megyeszékhely elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra.

A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent.

Tatán a 2011. évi népszámlálási adatok tanúsága szerint a munkaképes korú lakosság 97,4%-a végezte el az általános iskolát. A felnőtt korú lakosság 57,9%-a rendelkezik legalább középfokú iskolai végzettséggel. Az érettségizett nők aránya valamivel magasabb a férfiakénál. Napjainkban az általános iskolát végzettek körében jellemzően mindenki továbbtanul valamilyen középfokú iskolában. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 25,2% (Komárom-Esztergom megye városai: 16,4%), ezzel a megye települései között az első helyen áll. A férfiak körében jóval magasabb a diplomások aránya. Az iskolai végzettség mutatói szerint a város lakossága magasan képzett, kvalifikált munkaerő-kínálattal rendelkezik, ami köszönhető annak a ténynek is, hogy Tata a kistérség oktatási és kulturális központja is egyben. A magasan kvalifikált, szakképzett munkaerő vonzóvá teheti a várost a tőkebefektetők számára is, így a város népességmegtartó ereje is növekedhet.

A településen a vizsgált időszakban általános iskolai felnőttoktatást nem szerveztek. Jelentős igényt elégít ki a városban középfokú iskolai felnőttoktatás. 2011-ben 164-en jártak felnőttoktatás keretei között érettségit adó középfokú iskolába.

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

A felnőttoktatás lehetőséget kínál a munkanélküliek számára, hogy új szakmák felé orientálódjanak, másrészt egyre több munkahelyen minimum követelmény az érettségi vizsga megléte.

A foglalkozáshoz való hozzáférés potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	kis-kereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatók száma	kivetett iparüzési adó (ft)	befizetett iparüzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	4350	730	265		834.237.842	923.788.034		
2009	4388	700	263		879.386.331	953.303.554		
2010	4480	382	177		1.010.133.341	921.364.667		
2011	4469	409	173		991.642.967	870.340.405		
2012					1.096.252.068	1.052.625.332		

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

év	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
legközelebbi centrum	24'	22	44'	33	20'	nincs	
megyeszékhely	12'	82	24'	31	11'	nincs	
főváros	51'	1	1h 30'	31	1h 03'	nincs	

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A regisztrált vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek, valamint vendéglátóhelyek számának változása jelzi a település helyi gazdasági potenciáljának alakulását, tendenciáit. Az elmúlt években a kibontakozó válság hatására a kiskereskedelmi üzletek és vendéglátóhelyek száma drasztikusan csökkent. Ezekkel a folyamatokkal összefüggésben a kivetett és befizetett iparüzési adó közötti különbség is jelentősen emelkedett, ami szintén a település gazdasági helyzetének alakulását tükrözi. 2011-ben a kivetett iparüzési adó összegéhez képest 121 millióval kevesebb folyt be az önkormányzathoz.

A település munkaerő-piaci helyzetének a közlekedési lehetőségekkel való összefüggéseit elemezve megállapítható, hogy a helyi munkalehetőségek mellett a közeli foglalkoztatási centrumok (városközpont, nagyváros, megyeszékhely, sőt esetlegesen a főváros) kiválóan megközelíthetőek a különböző közlekedési módokkal.

Tata város közlekedési csomópont szerepet is betölt a térségben. Távolsági buszjáratokkal közvetlenül 65 település érhető el, emellett vasútállomással is rendelkezik a település.

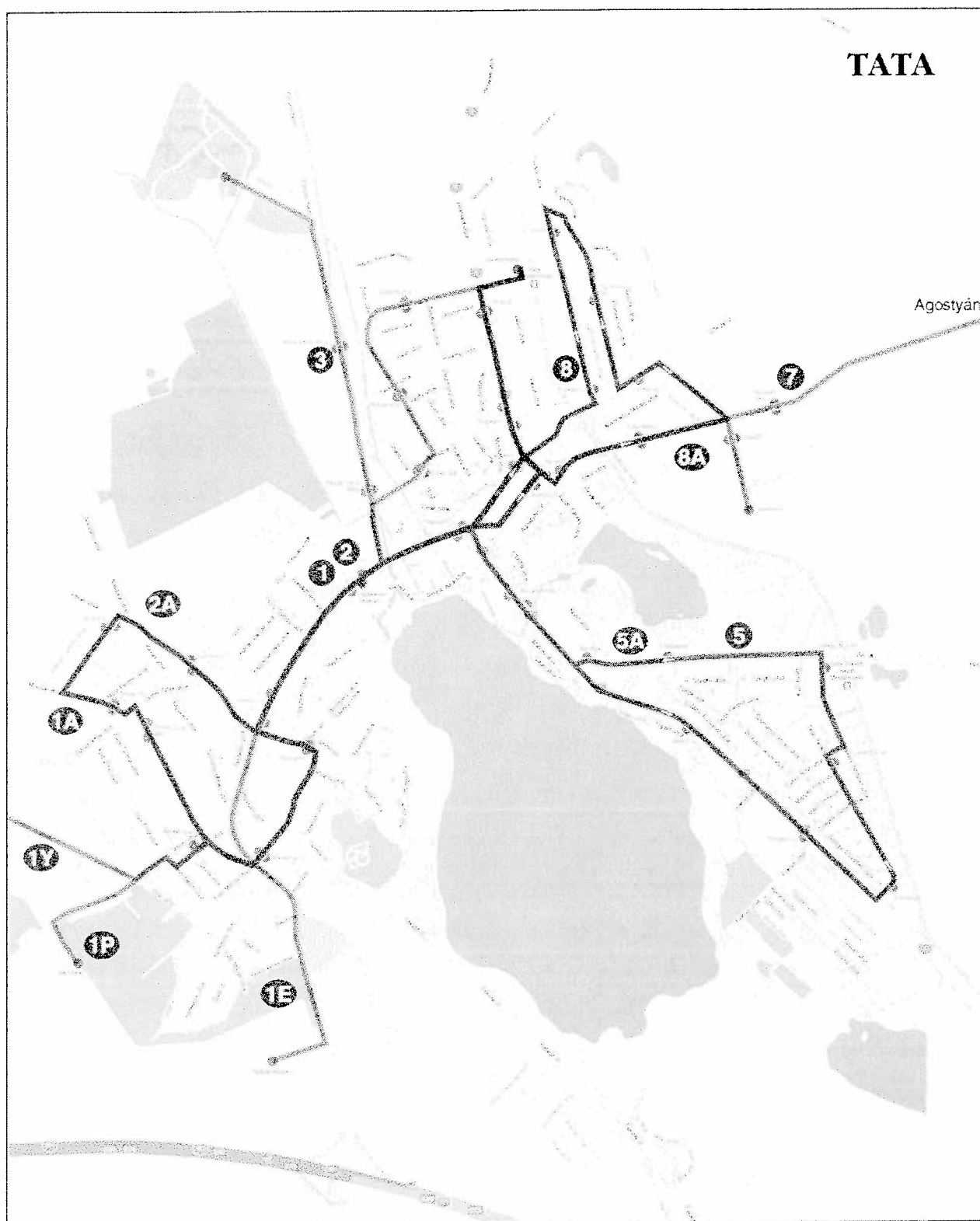
Tata megközelíthetősége közúton, személygépkocsival és autóbusszal nagyon jónak mondható, hiszen közvetlenül az M1-es autópálya mentén fekszik, melynek köszönhetően Budapest (illetve Bécs vagy Pozsony) gyorsan elérhető. A városon keresztül halad az 1-es számú elsőrendű főút, mely Budapeستől Tatabányáig az M1-es autópálya mentén halad, majd Tatát is észak-dél irányban átszelve Almásfüzitőnél csatlakozik a 10-es úthoz, mely pedig a Duna völgyében haladva Budapest északnyugati részével teremt kapcsolatot. A megyeközpont, Tatabánya a város közvetlen szomszédságában, mindössze 10 km-re fekszik, az 1-es úton pár perc alatt elérhető.

A város jó vasúti összeköttetéssel is rendelkezik. Tatán halad keresztül a Budapest–Hegyeshalom–Rajka-vasútvonal, a MÁV és a GYSEV 1-es számú villamosított vasúti fővonala, Magyarország egyik legfontosabb vasútvonala. Engedélyezett sebesség: Budapest-Kelenföld és Budaörs között 120 km/óra. Budaörs és Tata között 140 km/h. A legutóbbi átépítése és Győr központi állomásának 2007-2008-as felújítása óta Tata és Hegyeshalom között a pálya alkalmas a 160 km/óra utazósebesség használatára. A vonalon ütemes menetrend szerint óránként közlekednek elővárosi személyvonatok. Kétóránként indulnak a belföldi gyorsvonatok és a nemzetközi InterCity, EuroCity és EuroNight járatok.

A városban a helyi buszközlekedés is megoldott. A város szinte minden pontja elérhető a helyi buszjáratokkal.

Az Által-ér völgyi kerékpárút legkésőbb 2013 végéig elkészül, ezáltal közvetlen kerékpárút kapcsolja össze Tatát és Tatabányát. A projekt megvalósítására Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata, Vértesszőlős Község Önkormányzata, Tata Város Önkormányzata, valamint a Komárom-Esztergom Megyei Sportszövetségek Szövetsége konzorciumi összefogással, közösen nyújtott be pályázatot. A projekt összköltsége 479 millió forint, az európai uniós támogatás 444 millió forint. A kerékpárút kiépítését az indokolja, hogy az 1. számú főút – mely a térség legjelentősebb forgalmát bonyolító útvonal a három település között – erős emelkedők, beláthatatlan kanyarok miatt alkalmatlan a biztonságos kerékpározásra, az út műszaki átalakítása pedig nem megoldható. A projekt keretében 6,8 km hosszú, 2,7 m széles kétirányú kerékpárút épül, mely az előzetes felmérések alapján naponta körülbelül 2200 fő kerékpáros forgalmat bonyolít le a települések között.

Tata város helyi autóbusz-közlekedése

Forrás: www.vertesvolan.hu

3.3. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK, AKTÍV KORÚAK ELLÁTÁSA,
MUNKANÉLKÜLISÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ TÁMOGATÁSOK

Álláskeresői segélyben részesülők száma

időszak	nyilvántartott álláskereső száma	álláskeresői segélyben részesülők (fő)	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	611	94	15,38
2008. 2. negyedév	534	47	8,80
2008. 3. negyedév	591	51	8,63
2008. 4. negyedév	625	56	8,96
2008. átlag	590	62	10,51
2009. 1. negyedév	872	86	9,86
2009. 2. negyedév	997	82	8,22
2009. 3. negyedév	998	80	8,01
2009. 4. negyedév	973	102	10,48
2009. átlag	960	88	9,17
2010. 1. negyedév	1198	153	12,77
2010. 2. negyedév	1031	103	9,99
2010. 3. negyedév	934	93	9,96
2010. 4. negyedév	908	106	11,67
2010. átlag	1018	114	11,20
2011. 1. negyedév	1099	169	15,38
2011. 2. negyedév	885	69	7,80
2011. 3. negyedév	904	90	9,96
2011. 4. negyedév	772	21	2,72
2011. átlag	915	87	9,51
2012. 1. negyedév	1006	2	0,20
2012. 2. negyedév	865	7	0,81
2012. 3. negyedév	862	8	0,93
2012. 4. negyedév	867	13	1,50
2012. átlag	900	8	0,89

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma (éves átlag)		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	590		222	37,63
2009	960		400	41,67
2010	1018		310	30,45
2011	915		252	27,54
2012	900		145	16,11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A válság mélyülésével a munkanélküliek száma, így az álláskeresési segélyben és járadékban részesülők száma is növekedett. 2010-ben az álláskeresők közel 42%-a részesült valamelyik ellátási formában. Álláskeresési járadék illeti meg azt az álláskeresőt, aki az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresési segély összege a minimálbér (78000 Ft) 40%-a, 31200 Ft/hó, 1040 Ft/nap. A támogatottak köre 2012-ben átlag 17%-ra csökkent Ennek oka pedig a válság miatt megnövekedett munkanélküliségben keresendő, hiszen akik már nem jogosultak álláskeresési járadékra, vagy segélyre és nem találtak munkát, azok nagyrészt szociális segélyt kapnak. Ugyanis az álláskeresési járadék a korábbi 270 nap helyett 2012-től már csak 90 napig jár, ugyanúgy 90 napig jár az álláskeresési segély is.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	48	0,28	74	12,54		
2009	50	0,30	88	9,17		
2010	96	0,58	114	11,20		
2011	83	0,50	107	11,69		
2012	100	0,60	8	0,89		

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A Szociális Törvény (Szt.) 25. §-a és a 47.§-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: *időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.*
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók: *lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.*
- Természetbeni ellátás: *köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.*

A szociális ellátások területén az alapellátásokat az önkormányzat széles körben biztosítja. A település szociális hálója úgy a szociális törvényben, mind az önkormányzati rendeletben meghatározott pénzbeli és természetbeni gondoskodást nyújtó ellátási formákra is kiterjed. Az önkormányzat a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások közül rendeletben biztosítja a rendszeres szociális segélyt, lakásfenntartási támogatást, adósságkezelési szolgáltatást, átmeneti segélyt, temetési segélyt, közgyógyellátást, közlekedési támogatást.

Forrás: Tata Város Önkormányzati Képviselő-testületének 9/2009. /III.30./ sz. rendelete a szociális ellátások és az egyes szociális szolgáltatásokról, valamint azok térítési díjairól

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Aktív korúak ellátása lehet: rendszeres szociális segély és foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT).

Rendszeres szociális segélyben az részesülhet, aki már kimerítette a munkanélküli ellátásra való jogosultsági időt, ami jelenleg kilenc hónap. A szociális segélyt a települési önkormányzatnál kell igényelni, ők bírálják el a kérvényeket. A segélyre egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult és csak akkor, ha nem biztosított az igénylő megélhetése, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90 százalékát (jelenleg 25.650 Ft) és vagyona nincs. Az adatokból kitűnik, hogy a szociális segélyesek számának növekedésével párhuzamosan ugyanakkor folyamatosan csökken az álláskeresői járadékban és segélyben részesülők száma. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban

rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni.

2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Az FHT összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (jelenleg: 22.800 Ft). Azaz a fentiekből az látszik, hogy a magyar segélyezési rendszer egyre jobban eltolódik a szociális alapú támogatások felé.

2013. január 1-jétől segélyek megállapítása a **járási hivatal hatáskörébe került:**

- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság,
- időskorúak járadéka
- normatív ápolási díj,
- alanyi jogú és normatív közgyógyellátás

3.4. LAKHATÁS, LAKÁSHOZ JUTÁS, LAKHATÁSI SZEGREGÁCIÓ

Lakásállomány

év	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	9483		333	0	301	0	0	0
2009	9500		334	0	297	0	0	0
2010	9529		333	0	284	0	0	0
2011	9550		332	0	272	0	0	0
2012			327	0	259	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakások és lakott üdülők (2011)

Lakásállomány (db)	10038
Összkomfortos lakások száma	7113
Komfortos lakások száma	2517
Félkomfortos lakások száma	190
Komfort nélküli lakások száma	155
Szükséglakások száma	63
Önkormányzati bérlakások száma	301
ebből szociális bérlakások száma	267
önkormányzati bérlakásban élők száma	543
ebből szociális bérlakásban élők száma	458

Forrás: KSH Népszámlálás

Lakások komfortfokozata

Típus	Leírás
Összkomfortos	Az a lakás, amely legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhellyel és WC-vel, közművesítettséggel (villany- és vízellátással, szennyvízelvezetéssel), melegvíz-ellátással és központos fűtési móddal (táv-, egyedi központi vagy etázsűtéssel) rendelkezik.
Komfortos	Az a lakás, amely legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhellyel és WC-vel, közművesítettséggel, melegvízellátással és egyedi fűtési móddal (gázfűtéssel, szilárd vagy olajtüzelésű kályhafűtéssel, elektromos hőtároló kályhával) rendelkezik.
Félkomfortos	Az a lakás, amely a komfortos lakás követelményeinek nem felel meg, de legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, továbbá fürdőhellyel vagy WC-vel és közművesítettséggel (legalább villany- és vízellátással), valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik.
Komfort nélküli	Az a lakás, amely a félkomfortos lakás követelményeinek sem felel meg, de legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhellyel, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával és egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint a vízfelvétel lehetősége biztosított.
Szükséglakás	Az a lakás, amely komfortfokozatba nem sorolható olyan helyiség (helyiségcsoport), amelynek (amelyben legalább egy helyiségnek) alapterülete a 6 m ² -t meghaladja, külső határoló fala legalább 12 cm vastag téglafal, vagy más anyagból épült ezzel egyenértékű fal, ablaka vagy üvegezett ajtaja van, továbbá fűthető és WC (árnyékszék) használata, valamint a vízvétel lehetősége biztosított.

Forrás: www.wikipedia.hu

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a városban 10.038 lakás és lakott üdülő található. A településen az alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) 4,06%. Az önkormányzat 327 bérlakással rendelkezik, ezek közül 259 szociális bérlakás. A bérlakásokban 2011-ben 543 fő élt, közülük is 458-an szociális bérlakásban. Tata-Újhegyen és a Fazekas utcában a Magyary-terv részeként épített bérlakásokat 2010-ben adták át. Ezeket a lakásokat a bérlők 10 éven belül bármikor megvásárolhatják.

A szociális bérlakásokban élő emberek (pl. a Szélkút és a Mocsai utcában) szegénységi kockázata nagyobb, mint a lakástulajdonosoké, hiszen azok maradtak szociális bérlakásokban, akik nem voltak olyan jövedelmi helyzetben, hogy megvegyék otthonukat. A szociális bérlakások komfortfokozatának javítása szükséges.

Újhegyi bérlakások látványterve

Fazekas utcai bérlakások látványterve

A város a lakásfeltételek javítását célul tűzi ki a külterületen, valamint a Mocsai út környékén ahol kedvezőtlenek a lakáskörülmények és igen magas a komfort nélküli lakások aránya.

Ehhez segítségként egyrészt önkormányzati támogatást, illetve kölcsönt biztosít a meglévő lakás bővítése, komfortosítása, fűtéskorszerűsítése érdekében.

(Forrás: IVS)

Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	hajléktalanok száma
2008		50 fő
2009		45 fő
2010		55 fő
2011		58 fő
2012		52 fő

Forrás: önkormányzati adatok

Lakásfenntartási és adósságcsoökkentési támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsoökkentési támogatásban részesülők száma
2008	775	41
2009	800	63
2010	797	65
2011	856	72
2012	839	69

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

Az önkormányzat a szociálisan rászoruló háztartások részére lakásfenntartási támogatást és adósságsökkentési támogatást biztosít. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Adósságsökkentési támogatás az a család vagy személy igényelheti, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 230 %-át, egyedül élő esetén 300 %-át. Az adósságkezelési szolgáltatás körébe tartozó adósságok összegének felső határa 300.000 Ft. Az adósságkezelési szolgáltatás az alábbi adósságtípusokra terjed ki: vezetékes gázdíj tartozás, áramdíjtartozás, távhőszolgáltatás díjtartozás, víz-, és csatornahasználati díjtartozás, lakbérhátralék, közösköltség-hátralék.

A lakásfenntartási és adósságsökkentési támogatásban részesülők száma és aránya jelentősen növekedett a vizsgált időszakban. A lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya 8,3%-kal, míg az adósságsökkentési eljárásban részesülők aránya 68,3%-kal növekedett. Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közzolgáltatásokat.

Az önkormányzat által nyújtott támogatásoknak köszönhetően nem nőtt jelentősen a hajléktalanok száma. A vizsgált időszakban 50-58 fő hajléktalan volt a városban. A róluk történő gondoskodás a Tatai Szociális Alapellátó Intézmény végzi a Hajléktalanok Nappali Melegedőjének és a Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye működtetésével. A nappali melegedő funkciója a hajléktalanok napközbeni tartózkodási lehetőségének biztosítása, kiegészítve olyan tevékenységekkel, amelyek alapvető szükségletek kielégítésére irányulnak: tisztálkodás, mosás, étkezés-ételmelegítés, szociális és mentálhigiénés szolgáltatások, szabadidős tevékenységek. Az éjjeli menedékhely a hét minden napján 17 órától 07 óráig tart nyitva. A hajléktalanokra jellemző az erőteljesen romló egészség, a csekély jövedelem, vagy jövedelemnélküliség, alacsony intellektus, illetve szakmai, iskolai végzettség. Az ellátottak köre bővült a fiatalok, nők, romák színrelépésével.

A Tatai Hajléktalanokért Alapítvány a Tata városban élő, tartózkodó hajléktalan személyek részére szociális, egészségügyi, érdekvédelmi és kulturális szolgáltatást nyújt, segítséget ad a társadalomba történő visszavezetéshez az önálló létfenntartás reményében.

3.5. TELEPEK, SZEGREGÁTUMOK HELYZETE

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a települési szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása. Településszerkezetiileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a településszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a településszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

Tatán a népességben belül jellemzően alacsony a romák aránya, a roma lakosság a városban szétszóródva él. A lakosságon belüli arányokról pontos szám nem áll rendelkezésre, ám az nyilvánvaló, hogy Tatán nagy tömegben nem található meg egy városrészben, így az is elmondható, hogy erőteljes etnikai szegregáció Tatán nem tapasztalható. Kivételt képez ez alól a Mocsai utcában található önkormányzati bérlakások tömbje, ahol a családok jellemzően romák, így koncentrációjuk etnikai szegregáció veszélyével fenyeget.

A 2011-es népszámláláskor mindösszesen 195 ember vallotta magát romának. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mert a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A 2010-es önkormányzati választások alkalmával a cigány kisebbségi választói jegyzékbe mindösszesen 59-en vetették fel magukat és közülük is csak 19-en adták le voksukat.

Tata városában nincsenek olyan részek, amelyek kielégítenék a szegregáció fogalmát, nincs etnikailag szegregált városrész. A hátrányos helyzetű lakosság a városban viszonylag egyenletes eloszlásban található. A városrendeletet fogadott el a hátrányos helyzetű feltételek között élők, különösen a gyermekek támogatására, csatlakozott az UNESCO gyermekbarát programjához is, kiemelten kezeli a fiatalok, különösen a gyermekek életfeltételeinek alakulását.

A város belterületén 8 városrész – Felső-Tata, Nagykert, Tóváros, Halastó-Fényes, Újhegy, Kertváros, Öreg-tó, Agostyán – különíthető el, itt él a város lakosságának több mint 97%-a. Tata keleti-északkeleti közigazgatási határa mentén fekszik Újhegy városrész, a város egyik fejlődőben levő, de bizonyos szélsőségeket is képviselő területe.

A városrészben a fejlődő iparterület ugyanúgy megtalálható, mint a korszerű lakóövezet, de a külterülethez közel (Szélkút utca) eső részeken levő szociális bérlakásokban a szegregációval veszélyeztetett hátrányos helyzetű családok csoportja is fellelhető.

A felső-tatai városrészben található az a szegregálódással veszélyeztetett tömböt, amit a Mocsai, Veress Péter és a Szántó Kovács János utcák határolnak. A lakásokat jellemzően roma családok lakják, ezért elmondható, hogy itt nem csak társadalmi státusz szerinti, hanem etnikai szegregációs problémák is jelentkezhetnek. Az érintettek kis létszámú, szegregációs határtól lényegesen alacsonyabb számú közösséget alkotnak, de fokozott figyelmet igényelnek.

Emellett a városhoz tartozik egy külterületi rész is, ami nem tekinthető önálló városrésznek. A területen sok lakásnak nem minősíthető üdülő található, ami lakásként funkcionál. A lakosság egy része a 80-90-es években a magas lakásköltségek fizetési nehézségei miatt került ide. A lakások több mint fele alacsony komfortfokozatú lakás volt 2001-ben. A terület megemlézése elsősorban szociális, szegregációs szempontból fontos. A területen, ahol a lakosságnak kevesebb, mint 3%-a élt 2001-ben, (685 fő) az eltelt időszakban 20%-os csökkenés következett be. A lakosság elszegényedés miatti kiköltözése megállt, sőt ellentétes irányú folyamat vált jellemzővé. A csökkenés során az alacsony komfortfokozatú lakásokban élők aránya csökkent, azonban még így is az anyagi és életfeltételek szempontjából a kedvezőtlen helyzetű városrésznek tekinthető, amelynek egy része tartozik Tata közigazgatási területéhez. A csökkenés a városi szociális bérlakások növekvő számával, az intenzív lakhatási támogatásokkal hozható összefüggésbe. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya itt a legmagasabb a munkaképes korú lakosságon belül 36,3%, illetve a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya is itt a legmagasabb 49,4%.

3.6. EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Orvosi ellátás

év	felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	11	6
2009	0	11	6
2010	0	11	6
2011	0	11	6
2012	0	11	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egészségügyi ellátás

év	betöltött védőnői álláshelyek száma	háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónők száma
2008	12	11
2009	12	11
2010	12	11
2011	12	12
2012	12	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők és ápolási díjban részesülők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	ápolási díjban részesítettek száma
2008	993	75
2009	1093	69
2010	1047	72
2011	1068	75
2012		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tata Város Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 11 területi ellátással rendelkező felnőtt háziorvos és 6 gyermek háziorvos dolgozik, munkájukat 12 ápolónő segíti. A háziorvosok mindegyike vállalkozó háziorvos, akikkel az önkormányzat feladatátvállalási szerződést kötött. Betöltetlen háziorvosi és ápolónői státusz nincs Tatán. Központi orvosi és gyógyszerügyi ügyelet, szakorvosi és kórházi ellátás helyben vehető igénybe. 2012. május 1-jével a kórház állami fenntartásba került.

Szociális alapszolgáltatások I.

időszak	szociális étkeztetésben részesülők száma	házi segítségnyújtásban részesülők száma	családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma	jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma
2007. év	59	33	338	
2008. év	65	34	137	
2009. év	40	40	101	67
2010. év	47	62	228	80
2011. év	109	25	218	65

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szociális alapszolgáltatások II.

időszak	nappali ellátások		
	idősek nappali ellátásában részesülők száma	fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma	hajléktalanok nappali intézményeinek napi átlagos forgalma
2007. év	96	28	32
2008. év	102	27	32
2009. év	102	25	36
2010. év	101	28	38
2011. év	97	28	45

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A települési önkormányzatok a szociális szolgáltatásokat társulás útján is biztosíthatják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A szociális alapszolgáltatások közül Tatán elérhető a szociális étkeztetés, a támogató szolgáltatás, családsegítés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres segítségnyújtás és nappali

ellátás. A nappali ellátások keretében lehetőség van az időskorúak, a hajléktalanok és a fogyatékos személyek ellátására.

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjuk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. Azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek. És azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A nappali ellátás hajléktalanok, valamint saját otthonaikban élő idősek, pszichiátriai betegek és fogyatékos személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

Tatán a Magyar Máltai Szeretetszolgálat rész vállal a szociális alapszolgáltatásokban – idősek nappali ellátása, támogató szolgálat. Az idősek és rászorulók körében kiszállítással ebédet biztosít. Önkéntesek segítenek a ruha és egyéb adományok összegyűjtésében és elosztásában. Emellett lelki támaszt nyújtanak a hozzájuk fordulóknak.

Fontos lenne, hogy, mihamarabb elkészüljön Tata város *szociális térképe* annak érdekében, hogy pontos ismereteik legyenek a helyben jellemző szociális problémákról és szükségletekről. A szociális térkép fontos funkciója az is, hogy a feltárt társadalmi problémák

és a helyi szociális ellátórendszer illeszkedésének vizsgálatát elvégezte, és ennek ismeretében megítélje a segítői rendszer hatékonyságát, hatásosságát. Továbbá nagyon fontos annak tudatosítása, hogy az így kialakított adatbázis jövőbeni folyamatos karbantartását is meg kell oldani.

3.7. KÖZÖSSÉGI VISZONYOK, HELYI KÖZÉLET BEMUTATÁSA

Az önkormányzat célja, hogy komplex médiaszolgáltatást nyújtson mind a helyi televízió (Tatai Televízió), mind a városi honlap, – mint internetes felület – a lakosság számára úgy, hogy az lehetőleg minden korosztály igényének megfeleljen.

A településen német, cigány és lengyel nemzetiségi önkormányzat is működik. A városi önkormányzat képviselő-testületében foglal helyet a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat elnöke. A települési önkormányzat tisztviselői jártasak a romák esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos kérdésekben. Az önkormányzat köztisztviselői közül a gyámhivatal valamennyi munkatársa részt vett az *„Egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség a közigazgatásban”* címmel szervezett képzésen 2007-ben.

Az elmúlt három évben nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszennvedőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben. Az önkormányzat és intézményei ellen nem született a romákkal, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel szembeni diszkrimináció miatt jogerős elmarasztaló bírósági ítélet, vagy hatósági határozat.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtótermékekben, egyéb médiákban megjelenő cikkek megfelelnek az előítélet-mentességgel kapcsolatos elvárásoknak.

Az önkormányzat és intézményei partnereként együttműködnek, illetve támogatják a romák kisebbségi kultúrájának ápolását célzó helyi kezdeményezéseket. Az önkormányzat által fenntartott, illetve támogatott közművelődési intézmények és kulturális programok kínálatában megjelennek a társadalom multikulturális jellegét, a kultúrák közötti párbeszédet és a roma kisebbségi kultúrát, mint értéket bemutató elemek. A német, a lengyel és a cigány

kisebbségi önkormányzat rendszeresen szervez nemzetiségi napokat, kulturális rendezvényeket.

3.8. A ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT CÉLCSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS ESÉLYEGYENLŐSÉGI TEVÉKENYSÉGE, PARTNERSÉGE A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATTAL

Tatán a 2011-es népszámlálási adatok szerint 195 fő vallotta magát romának, ez a lakosság nem egészen 1%-a. A rendszerváltást követően az önkormányzati választásokon a roma kisebbség folyamatosan élt a kisebbségi önkormányzat alakításának jogával. A települési önkormányzat és a kisebbségi önkormányzat együttműködik az esélyegyenlőség előmozdítása terén.

Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete a nemzetiségek jogairól szóló jogszabályban foglaltak alapján 2013. február 1-től az 95/2013. (II.27.) Tata Kt. határozatában foglalt tartalommal együttműködési megállapodást kötött Tatai Roma Nemzetiségi Önkormányzattal működésük személyi, tárgyi, gazdálkodási feltételeinek biztosítására. A városi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére – annak székhelyén – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

A település szolgáltatásszervezési koncepciójában nem szerepelnek a romák esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedések. Az önkormányzat nem gyűjt és értékel adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés, stb.) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű romák számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

Az önkormányzat semmilyen eszközzel nem rendelkezik a romák foglalkoztatásának növelésére a versenyszférában. Az önkormányzatnak korlátozott lehetőségei vannak a romák foglalkoztatásának bővítésére. Ilyen lehetőség a közfoglalkoztatás, ahol település-fenntartási munkát végeznek.

3.9. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI
LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a Szakképzetlen munkanélküliek száma	Mélyszegénységben élők és romák munkaerőpiaci helyzetének javítása Kapcsolatfelvétel a partner intézményekkel, civil szervezetekkel és képzőkkel Képzések megszervezése-helyi, térségi helyszínen Koordinálás, közvetítés,
Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok magas száma	Pályakezdő fiatalok munkába állásának támogatása Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése a civil szervezetek segítségével Személyes kompetenciák fejlesztése, munkatapasztalat szerzése Új szakmák elsajátítása Pályázati forrás keresése
Magas a kedvezőtlen a lakáskörülmények között élők száma. A lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya 8,3%-kal, míg az adósságcsökkentési eljárásban részesülők aránya 68,3%-kal növekedett.	Szociális önkormányzati bérlakások építésének folytatása pályázati forrás segítségével Lakhatási (lakbér) támogatásba részesülők számának bővítése, a komfortfokozat javítása céljából kamatmentes kölcsön nyújtása. Előre fizetős mérőberendezések felszerelése
Nincs szociális térképe a városnak Az ingyenes egészségügyi ellátást alacsony létszámban veszik igénybe a mélyszegénységben élők	Céltzott beavatkozások az egészségügyi és szociális ellátórendszerek igénybevétele érdekében; Ellátásfejlesztés (szociális munkások, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, védőnők, orvosi ellátás) kiemelt figyelemmel a veszélyeztetett lakóhelyekre, lakóövezetekre.
Kevés a helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok száma	Közösségfejlesztési program terv elkészítése helyi civil szervezetek közreműködésével Külső szolgáltatás keretében a helyi közösségi kohézió kialakításának támogatására, a lakosság képessé tételére a közösségi és egyéni felelősségvállalásra
A cigány Nemzetiségi Önkormányzat tevékenysége a célcsoport esélyegyenlőségének biztosítása érdekében ad hoc jellegű, tervszerű esélyegyenlőségi tevékenységéről nincs konkrét információ	Tata Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára esélyegyenlőség cselekvési terv készítése, együttműködésben a Tata Város Önkormányzatával, civil segítő szervezetek támogatásával. A CNÖ tervszerű esélyegyenlőségi tevékenységének biztosítása <ul style="list-style-type: none"> • helyi önkormányzat döntéshozatalában, • az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, • az önkormányzat által ellenőrzött

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

---

	szolgáltatások körében
--	------------------------

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

4.1. A GYERMEKEK HELYZETÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

Gyermekek létszámának alakulása korcsoportos bontásban

év	0-2 évesek	3-5 évesek	6-14 évesek	15-18 évesek
2007. év	692	649	1988	1101
2008. év	672	669	1914	1127
2009. év	698	673	1850	1093
2010. év	649	716	1854	1046
2011. év	653	695	1901	1002

Forrás: KSH

Általánosságban elmondható, hogy a 0-18 éves lakosság száma és aránya csökkenő tendenciát mutat a lakosság idősebb korosztályaihoz képest. A 0-18 éves korosztályon belül a fiatalabb korosztályok (0-2 és 3-5 évesek) aránya csökken az idősebb korosztályokhoz képest, ami az alacsonyabb születési adatokkal hozható kapcsolatba. A 0-2 éves korosztály számát tekintve 2007 és 2011 között 5,6%-os csökkenést mutat. A 3-5 éves korosztályban pozitív a szaporulat a megfigyelt időszakban, ami 7%-ot tesz ki. A 6-14 éves korosztályban 4,4%-os csökkenés tapasztalható 2007 és 2011 között. A 15-18 éves korosztály számának tekintetében 9%-os csökkenés következett be.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	18 év alattiak száma a népességben	védelembe vett 18 év alattiak száma	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	4382	39	171
2009	4314	86	
2010	4266	85	205
2011	4251	84	282
2012			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	455		-		557
2009	547		-		751
2010	362		-		864
2011	718		-		618
2012			-		

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	óvodáztatási támogatásban részesülők száma	nyári étkeztetésben részesülők száma
2008						
2009						
2010						
2011					1	
2012						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A pénzbeli és természetbeni gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közül az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosítja. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

4.2. SZEGREGÁLT, TELEPSZERŰ LAKÓKÖRNYEZETEBEN ÉLŐ GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A kérdés nem releváns, szegregált településrész nincs a városban. A Szélkút utcai szociális bérlakások körül jelentkeznek nagyobb problémák, de nem jellemző sem az ideiglenes hatályú elhelyezésnél, sem az átmeneti vagy tartós nevelésbe vételnél. A gyámhivatal által tett intézkedések esetében nem jellemző, sőt kivételes, hogy ezek az intézkedések roma családokat érintenének.

4.3. A HÁTRÁNYOS, ILLETVE HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYERMEKEK SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSE

Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	egy védőnőre jutó gyermekek száma (0-6 év)
2008	7 területi védőnő	195
2009	7 területi védőnő	202
2010	7 területi védőnő	207
2011	7 területi védőnő	203
2012	7 területi védőnő	213

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	házi orvos által ellátott esetek száma	házi gyermekorvos által ellátott esetek száma	felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2007	0	97320	6996	-
2008	0	104189	6541	-
2009	0	110201	6043	-
2010	0	107889	5934	-
2011	0	110315	5738	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Tata Város Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik a háziiorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 11 területi ellátással rendelkező felnőtt háziorvos és 6 gyermek háziorvos dolgozik, munkájukat 12 ápolónő segíti. Betöltetlen felnőtt háziorvosi állás nincs a városban. A vizsgált időszakban az ellátásban részesített felnőttek és gyermekek száma arányos a település lakónépességének számával.

A tatai védőnői szolgálat hét területi védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma ideális, 2012-ben 213 fő volt. Országos átlagban a védőnők 300 gyermek gondozását végzik, holott a törvény maximálisan 250 gyermek gondozását engedélyezi.

A tatai általános- és középiskolákban 5 iskolavédőnő segíti a pedagógusok munkáját. A 2012/13-as tanévben 4435 fő tanuló gondozását végezték, ami védőnőként 887 fős átlagot jelent.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	2	117		84
2009	2	109		84
2010	2	114		96
2011	2	118		124
2012	2			124

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

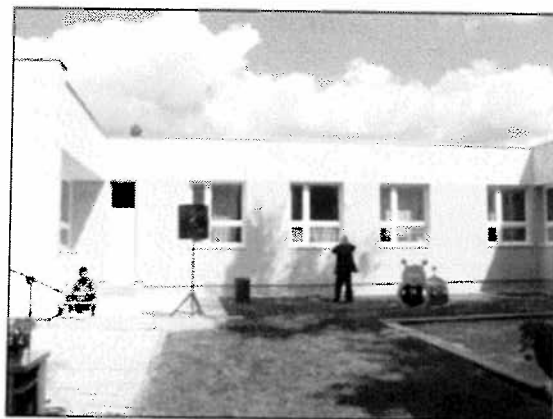
év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	7		7
2009	21		21
2010	28		24
2011	28		35
2012	28		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

A bölcsőde előfutárának tekinthető az a kezdeményezés, mely 1940-42 között valósult meg Tatán. Ebben az időszakban gróf Esterházy Ferencné összegyűjtötte a hadiárvékat és saját hintóján a Feszty-villába vitte őket. Itt saját szakácsnője készített számukra meleg ételt, a grófnő pedig játékokat és kiságyakat vásárolt az apróságoknak.

A rendszerváltás előtt négy bölcsőde működött Tatán, ebből három tanácsi, egy üzemi, melyet mindenki csak cipőgyári bölcsődeként emlegetett. A '90-es években aztán egyre csökkent a gyermeklétszám, a munkanélküliség pedig nőtt, mára egy önkormányzati (Csillagsziget Bölcsőde) és egy alapítványi intézmény (Juniorka Alapítványi Bölcsőde) van a városban. Az intézmények befogadóképessége 124 fő.

Az utóbbi időben megnőtt a bölcsődei férőhelyek iránti igény. A tatai városi bölcsőde kapacitásbővítése és minőségi fejlesztése (KDOP-5.2.2/B-09-2009-0004) elnevezésű projektnek köszönhetően a város bölcsődéjét most mind befogadóképességében, mind minőségében sikerült kibővíteni. A bővítés során az épület alapterülete 163 négyzetméterrel nőtt. Az új

részlegben egy gondozási egységet, azaz két csoportot alakítottak ki a hozzátartozó szociális helyiségekkel együtt, mely 28 kisgyermek ellátására alkalmas. Ezen kívül egy fejlesztőszobát is létrehoztak, mely a fogyatékkal élő gyermekeknek és szüleiknek jelent nagy segítséget.

A bölcsődei felvételnél előnyt élvez az a gyermek, akit egyedülálló szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy

csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

A családi napköziben – a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva – legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van. Tatán három családi napközi (Kiskenderke Családi Napközi Otthon, Csillag-Virág Keresztény Családi Napközi és Háztűzörző Családi Napközi) is üzemel.

4.4. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK/TANULÓK, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYEREKEK KÖZOKTATÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A városban tíz óvodai feladat-ellátási hely működik, közülük hét önkormányzati fenntartású óvoda: a Bartók Béla Óvoda, a Bergengócia Óvoda, a Fürdő Utcai, a Geszti, a Kertvárosi, a Kincseskert és a Szivárvány Óvoda.

Az egykori Kálvária Utcai Óvoda fenntartói feladatait 2011. augusztus 1-jétől a Tatai Református Egyházközség részére adta át az önkormányzat. Az épület továbbra is a városi önkormányzat tulajdonát képezi, az új óvoda neve: Hajnalszallag Református Óvoda. Emellett a Juniorka Alapítvány és a Színes Iskola Alapítvány fenntartásában működik még 1-1- óvoda. A Juniorka Óvodával a város közoktatási megállapodást is kötött.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma

év	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008		32	719	11	752	0
2009		32	810	11	772	0
2010		33	824	10	802	0
2011	937	33	832	10	813	0
2012	974	33	822	10	783	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodáskorú gyermekek száma a településen

kor	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016*	2016-2017
3 évesek	236	233	193	221	221
4 évesek	248	236	233	193	228
5 évesek	245	248	236	233	193
6 évesek	245	245	248	236	233
Összesen fő	974	962	910	883	875
Férőhelyek száma			822		
Kapacitás eltérés	-152	-140	-88	-61	-53

Forrás: Feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv

Tatán az óvodáskorú gyermekek elhelyezése biztosított, csak néhány gyermeket képesek fogadni a kistérség más településeiről, ahonnan a szülők főleg a munkahelyük miatt viszik a gyermekeket a tatai óvodákba. Az óvodák huszonnégy, többnyire vegyes csoportban végzik nevelési munkájukat. Férőhelyhiány miatt óvodáskorú gyermeket még nem kellett elutasítani, de a köznevelési törvény 2014. szeptember 1-jei hatállyal 3 éves kortól bevezeti a kötelező óvodáztatást.

A 3-6 éves populációt vizsgálva a település óvodai kapacitása átlag 15%-ban elmarad a következő 5 évben az ellátásra jogosultak számától. A jelenleg rendelkezésekre álló számok alapján a rendelkezésre álló **óvodai kapacitás nem elegendő a feladatellátás biztosításához.**

Mivel az óvodaköteles korosztály létszáma meghaladja a kapacitást, a fenntartónak megoldási javaslatot kell kidolgozni. Megjegyzendő az is, hogy az össz. óvodai kapacitás száma egyházi és magánfenntartó óvodájának férőhelyszámát is tartalmazza. Mérlegelésre javasoljuk a fenntartónak tárgyalás kezdeményezését ezen intézmények fenntartóival, mert bármilyen kapacitáscsökkenés még tovább nehezíteni a településen a feladatellátás biztosítását.

Általános iskolában tanulók száma

év	Általános iskola 1-4	Általános iskola 5-8	általános	napközis	
	évfolyamon tanulók	évfolyamon tanulók		iskolások	tanulók száma
	száma	száma	száma	fő	%
	fő	fő	fő		
2008/2009	920	1154	2074	925	44,6
2009/2010	922	1115	2037	915	44,9
2010/2011	986	1016	2002	991	49,5
2011/2012	1006	996	2002	996	49,8
2012/2013	1003	1021	2034		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolai feladatellátás

év	általános iskolai osztályok száma	általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban	általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
2008/2009	95	11	6
2009/2010	90	9	7
2010/2011	90	9	7
2011/2012	93	11	7
2012/2013	94		7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tatán hét feladat-ellátási helyen működik általános iskola, ebből a KLIK fenntartásban a Kőkúti Általános Iskola működik két feladat-ellátási hellyel: Kőkúti Általános Iskola és Kőkúti Általános Iskola Fazekas utcai Tagintézménye. A Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézetet. A Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézet két tagiskolával – Jázmin Utcai Általános Iskola, Tardosi Fekete Lajos Általános Iskola – és egy pedagógiai szakszolgálattal – Logopédiai Intézet – Tata és a megye legnagyobb általános iskolája.

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat fenntartásában található a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Óvodája Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Diákotthona és Gyermekotthona tatai tagintézménye. Az intézmény gyógypedagógiai ellátást biztosít azon gyermekek számára, akiknek lakóhelyén – a kisebb falvakban, településeken – nincsenek meg az oktatás speciális feltételei.

Két alapítvány által irányított általános iskola is van a városban. A Képességfejlesztés 1990-98. Alapítvány működteti a Talentum Angol - Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Gimnázium és Művészeti Szakiskolát, valamint a Színes Iskola Alapítvány fenntartásában a Színes Iskola - Személyközpontú Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium.

Korábban az önkormányzati fenntartású általános iskolákban az elmúlt években két jelentősebb infrastrukturális beruházás történt. Az energiaracionalizálási projektnek köszönhetően a város hét intézménye újult meg a 2010-es esztendőben, közöttük a Fazekas utcai Általános Iskola (régí épület), Talentum Általános Iskola, Kőkúti Általános Iskola, Vaszary Általános Iskola. Az összes épületnél fűtésrekonstrukció és utólagos hőszigetelési munkálatok valósultak meg.

Az „*Informatikai infrastruktúra-fejlesztés a tatai általános iskolákban*” című TIOP 1.1.1/07/0-2008-0525 számú pályázat keretében a városi általános iskolákban korszerű

oktatási berendezéseket – 32 darab interaktív táblát, hozzá tartozó projektorokat – szereltek fel és üzemelttek be.

Az intézmények fogadni tudják a város és a kistérségi települések általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulókat is. A férőhelyek száma elegendő, de az iskolai feladat-ellátási helyek infrastrukturális színvonala nem biztosítja az esélyegyenlőségi követelményeknek való megfelelést (pl.: komplex akadálymentesítés). Ahhoz, hogy oktatási nevelési intézményeink befogadó, a sajátos nevelési igényeket európai szinten kezelni tudó intézményekké váljanak, ezen a területen is fejlesztésre lesz szükség. Az optimális együttnevelés infrastrukturális feltételeinek megteremtéséhez a fenntartónak nem áll rendelkezésére elegendő anyagi forrás, ezért hazai és uniós pályázatokon való részvétellel igyekszik azt megteremteni.

A településről eljáró gyermekek száma az általános iskolás korosztálynál is elhanyagolható, statisztikailag nem számottevő. Egyedi esetek fordulnak elő, amikor a szülők más településen dolgoznak és számukra az a megnyugtató megoldás, ha gyermekeik velük együtt utaznak az adott település intézményébe.

Tanulói létszámadatok – integráltan oktatott HH és HHH tanulók

Fenntartó	Intézmény	Feladatellátási hely	Tanulók száma	Integráltan oktatott tanulók száma		HH tanulók		HHH tanulók		Bejárók
				fő	%	fő	%	fő	%	
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Köküti Általános Iskola	Köküti Általános Iskola	653	14	2,14	73	11,18	12	1,84	94
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Köküti Általános Iskola	Köküti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézménye	191	1	0,52	40	20,94	4	2,09	21
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézet	Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézet	733	24	3,27	146	19,92	11	1,50	110
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézet	Vaszary János Általános Iskola Jázmin úti Tagintézménye	198	5	2,53	36	18,18	3	1,51	21
Képességfejlesztés 1990-98 Alapítvány	Talentum Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Gimnázium és Művészeti Szakiskola	Feladatellátási hely	61	2	3,28	3	4,92	0	0,00	12
Szines Iskola – Carl Rogers Személyközpontú Általános Iskola – Alapítvány	Szines Iskola – Személyközpontú Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Személyközpontú Általános Iskola	76	22	28,95	8	10,53	1	1,32	41
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Diákotthona és Gyermekotthona	Általános Iskola Tata	122	0	0,00	52	46,43	7	6,25	26

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település egészére kiszámított aránya.

A városban lévő általános iskolákba a 2012. évi októberi statisztikai adatok szerint 2034 tanuló jár. A két legnagyobb feladat-ellátási hely a Kőkúti Általános Iskola és a Vaszary János Általános Iskola központi telephelye. Előbbibe 653, utóbbiba 733 gyerek tanul. A tatai általános iskolákba 325 vidéki, elsősorban a kistérségi községekben – Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Naszály, Neszmély, Szomód, Tardos, Vértestolna – lakó tanuló jár.

Az iskolákban 358 fő HH gyermek tanul, ez az iskolás gyereklétszám 17,6%-a. A HH tanulók a KLIK által fenntartott iskolák között egyenletesen oszlanak meg. Legnagyobb arányban a Kőkúti Általános Iskola Fazekas utcai Tagintézményébe járnak (20,94%), míg a legkisebb arányban a Kőkúti Általános Iskola központi telephelyére járnak (11,18%). A HH létszámadathoz képest elenyészően kevés szülő nyilatkozott a halmozottan hátrányos helyzet meglétéről. A szülők gyakran szégyenként élik meg aluliskolázottságukat, és rosszul felfogott önértékből nem nyilatkoznak a halmozottan hátrányos mivoltukról. A nem nyilatkozó szülők meggyőzése feladat lehet a halmozottan hátrányos helyzet kezelésének eredményessége érdekében. A HHH tanulók létszáma mindösszesen 38 fő. Más településről bejáró HHH tanuló nincs az önkormányzati iskolákban. A feladat-ellátási helyek között egyenletes az eloszlásuk, szegregáció nem tapasztalható.

Az iskola eredményesség mutatói hiányosak. Az iskolák erre vonatkozó adatokat nem szolgáltatottak.

Lemorzsolódás az intézményekben

		összlétszámon belül:	HH-tanulók körében (fő)	HH aránya(%)	HHH-tanulók körében (fő)	HHH aránya(%)
Évfolyamismétlők száma (fő)						
2008/2009	Köküti Általános Iskola	1	1	100%	1	100%
	Fazekas utcai Tagintézmény	2	1	50%	1	50%
	Vaszary János Általános Iskola	23	15	65,22%	2	8,70%
	Jázmin Utcai Általános Iskola	1	1	100%	1	100%
2009/2010	Köküti Általános Iskola	6	3	50%	0	0%
	Fazekas utcai Tagintézmény	5	5	100%	3	60%
	Vaszary János Általános Iskola	21	14	66,67%	1	4,76%
	Jázmin Utcai Általános Iskola	2	1	50%	0	0%
Magántanulók száma (fő)						
2008/2009	Köküti Általános Iskola	3	0	0%	0	0%
	Fazekas utcai Tagintézmény	1	0	0%	0	0%
	Vaszary János Általános Iskola	12	0	0%	0	0%
	Jázmin Utcai Általános Iskola	0	0	0%	0	0%
2009/2010	Köküti Általános Iskola	3	0	0%	0	0%
	Fazekas utcai Tagintézmény	1	0	0%	0	0%
	Vaszary János Általános Iskola	12	0	0%	0	0%
	Jázmin Utcai Általános Iskola	0	0	0%	0	0%
250 óránál többet hiányzott (fő)						
2008/2009	Köküti Általános Iskola	0	0	0%	0	0%
	Fazekas utcai Tagintézmény	0	0	0%	0	0%
	Vaszary János Általános Iskola	0	0	0%	0	0%
	Jázmin Utcai Általános Iskola	0	0	0%	0	0%
2009/2010	Köküti Általános Iskola	0	0	0%	0	0%
	Fazekas utcai Tagintézmény	0	0	0%	0	0%
	Vaszary János Általános Iskola	0	0	0%	0	0%
	Jázmin Utcai Általános Iskola	0	0	0%	0	0%

(Forrás: települési adatszolgáltatás2011.)

A legnagyobb lemorzsolódási arány a Vaszary János Általános Iskolában tapasztalható. Az elmúlt tanévekben ez 2-3%-os arányt jelentett az összlétszámon belül. Az adatokból jól látható, hogy a lemorzsolódás mindegyik iskolában nagyobb arányban érinti a HH és a HHH tanulókat. Ugyancsak a Vaszary János Általános Iskolában volt a legmagasabb a magántanulók száma (12 fő) és aránya (1,62%). Egyedül a Jázmin Utcai Általános Iskolának nem volt magántanulója az elmúlt tanévekben. A magántanulóvá válás nem a HH és HHH gyermekeket érintette. Egyetlen iskolában sem volt olyan tanuló, aki 250 óránál többet hiányzott volna.

(Forrás: Tata Város esélyegyenlőségi Programja 2011.)

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Pedagógus létszámadatok

Fenntartó	Intézmény	Feladatellátási hely	Közép-iskolai tanár	Általános iskolai tanár	Tanító	Tanító speciális képezéssel	Gyógy- pedagógus	Képesítés nélküli	Nevelő és oktató munkát segítő
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Köküti Általános Iskola	Köküti Általános Iskola	13	15	1	22	1	0	1
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Köküti Általános Iskola	Köküti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézménye	0	9	1	8	0	0	0
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézet	Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézet	14	18	8	20	0	0	0
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Vaszary János Általános Iskola és Logopédiai Intézet	Vaszary János Általános Iskola Jászmin úti Tagintézménye	1	4	2	9	0	0	0
Képességfejlesztés 1990-98 Alapítvány	Talentum Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Gimnázium és Művészeti Szakiskola	Feladatellátási hely	0	4	2	2	0	0	0
Szines Iskola – Carl Rogers Személyközpontú Általános Iskola – Alapítvány	Szines Iskola – Személyközpontú Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Személyközpontú Általános Iskola	2	2	1	2	2	0	0
Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Diákotthona és Gyermekotthona	Általános Iskola Tata	0	1	1	1	20	0	9

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

év	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2009/2010	294
2010/2011	315
2011/2012	252
2012/2013	

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Tanórán kívüli programokon való részvétel az általános iskolai oktatásban

Programok	Létszám 2009/2010				Létszám 2010/2011				
	Összlét- számon belül	HH- tanulók körében (fő)	HH aránya(%)	HHH- tanulók körében (fő)	HHH aránya(%)	HH- tanulók körében (fő)	HH aránya(%)	HHH- tanulók körében (fő)	HHH aránya(%)
Alapfokú művészet- oktatás	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Vaszary Ált. Isk.	179	16	8,94%	0	0%	175	8,57%	0	0%
Jázmin Ált. Isk.	138	7	5,07%	0	0%	97	12,37%	0	0%
Köküti Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Fazekas Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Vaszary Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Jázmin Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Köküti Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Fazekas Ált. Isk.	145	52	35,86%	7	4,83%	140	35,71%	5	3,57%
Vaszary Ált. Isk.	268	58	21,64%	3	1,12%	265	21,89%	0	0%
Jázmin Ált. Isk.	183	22	12,02%	1	0,55%	193	15,03%	2	1,04%
Köküti Ált. Isk.	500	50	10,00%	0	0,00%	574	10,98%	0	0%
Fazekas Ált. Isk.	145	40	27,59%	7	4,83%	140	28,57%	5	3,57%
Vaszary Ált. Isk.	396	53	13,38%	2	0,51%	395	13,42%	0	0%
Jázmin Ált. Isk.	111	10	9,01%	1	0,90%	132	10,61%	0	0%
Köküti Ált. Isk.	100	20	20%	0	0%	100	20%	0	0%
Fazekas Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Vaszary Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Jázmin Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Köküti Ált. Isk.	54	3	5,56%	0	0%	83	3,61%	1	1,20%
Fazekas Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Vaszary Ált. Isk.	0	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Jázmin Ált. Isk.	185	18	9,73%	0	0%	174	14,94%	0	0%

(Forrás: települési adatszolgáltatás 2011)

Iskolán kívüli segítő programokban való részvétel

Programok	Létszám 2009/2010				tervezett létszám 2010/2011				
	Összlét- számon belül	HH- tanulók körében (fő)	HH aránya(%)	HHH- tanulók körében (fő)	HHH aránya(%)	HH- tanulók körében (fő)	HH aránya(%)	HHH- tanulók körében (fő)	HHH aránya(%)
Útravaló Program	0					0			
Arany János Program	0					0			
Tanoda	0					0			
Egyéb	0					0			

(Forrás: települési adatszolgáltatás)

A tatai általános iskolák különböző tanórán kívüli programokat kínálnak a gyerekeknek. A Mennert Bernát Zeneiskola Tata Város Alapfokú Művészetoktatási Intézménye a Fazekas utcai Általános Iskolában működik. Tatán két nem önkormányzati fenntartású alapfokú művészetoktatási intézmény tevékenykedik. A Concerto Zeneiskola 12 évfolyamon alapfokú zeneművészeti, illetve a tatai Református Egyházközség Kenderke Alapfokú Művészeti Iskolája 12 évfolyamon alapfokú táncművészeti oktatást végez.

Kisebbségi program egyik iskolában sem található, mivel alacsony arányban élnek kisebbséghez tartozók a városban. Az iskolák biztosítják a napközis ellátást a gyerekek számára, amit a HH gyermekek szülei magas arányban vesznek igénybe.

Széles szakköri kínálat közül választhatnak a gyerekek az iskolákban és nagy számban vesznek részt a diákok a szakköri foglalkozásokon. A szakkörök munkájában magas számban vesznek részt a HH gyerekek is. Iskolai nyári tábor a Kőkúti Általános Iskola, míg erdei iskolát a Kőkúti és a Jázmin Utcai Általános Iskola szervez.

Iskolán kívüli segítő programokban – pl. Útravaló Program, Arany János Program, IPR – az iskolák nem vesznek részt.

Országos kompetenciamérés eredményei (2009-2010)

Országos kompetencia-mérés eredménye	2009					2010						
	Iskola átlaga	HH tanulók átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH tanulók átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HH tanulók átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés												
6. évfolyam	Köküti Általános Iskola	544			519	1552			519	1449		1483
	Fazekas utcai Általános Iskola	484	344	377	519	1458			519	1452		1483
	Vaszary János Általános Iskola				519	1515			519			1483
8. évfolyam	Köküti Általános Iskola	518			506	1557			506			1583
	Fazekas utca Általános Iskola	463	427	420	506	1550			506	1075		1583
	Vaszary János Általános Iskola				506	1642			506			1583
Matematika												
6. évfolyam	Köküti Általános Iskola	507			499	1620			499			1498
	Fazekas utcai Általános Iskola	436	259	447	499	1487			499	1413		1498
	Vaszary János Általános Iskola				499	1524			499			1498
8. évfolyam	Köküti Általános Iskola	491			497	1625			497			1622
	Fazekas utcai Általános Iskola	422	401	392	497	1625			497	1602		1622
	Vaszary János Általános Iskola				497	1649			497	1146		1622

(Forrás: települési adatszolgáltatás 2011.)

Az országos kompetenciamérések olvasás-szövegértés és matematikai logika kompetenciaterületen mérik a gyerekek képességeit. A Kőkúti és a Vaszary János Általános Iskola eredményei a 6. és 8. évfolyamon a legfőbb esetben elérik vagy meg is haladják az országos átlageredményt. A Fazekas utcai Általános Iskola eredményei azonban elmaradnak az országos átlagtól. A HH és HHH tanulók kompetenciaméréseken nyújtott teljesítményéről csak a Fazekas utcai iskola küldött adatokat. Az adatok tükrében elmondható, hogy ezek a gyerekek jóval az iskolai átlag alatt teljesítenek. A Jázmin Utcai Általános Iskolában csak alsó tagozat működik, ezért nem szerepel a táblázatban.

(Forrás: Tata Város Esélyegyenlőségi Programja 2011.)

Középiskolai feladatellátás

A rendszerváltáskor minden közoktatási intézmény a helyi önkormányzat fenntartásába került. A kilencvenes évek közepén Tatán több új, nem önkormányzati közoktatási intézmény alakult, ezáltal nőtt a középfokú oktatás kínálata, ezt ingatlanok biztosításával segítette a helyi önkormányzat is. Majd az önkormányzat anyagi nehézségei miatt a középfokú intézményeit átadta a megyei önkormányzatnak, így jelenleg nincs önkormányzati fenntartású középiskola a városban.

Tatán hét intézményben zajlik középfokú oktatás, a paletta rendkívül széles és sokszínű. Két szakiskola és szakközépiskola közül választhatnak azok a gyerekek, akik szakmát szeretnének tanulni. Négy iskolában zajlik gimnáziumi képzés, emellett speciális szakiskolai képzés is folyik a városban. A középiskolák közül öt kollégiummal is rendelkezik.

Tatai középiskolák

Intézmény neve	Fenntartó	Intézmény címe
Bláthy Ottó Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	Szakmai Képzésért Közalapítvány	2890 Tata, Hősök tere 9.
Eötvös József Gimnázium és Kollégium	Tatai Városkapu Közművelődési, Turisztikai, Pályázatkoordináló és Kommunikációs Kiemelten Közhasznú Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság	2890 Tata, Tanoda tér 5.
Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat	2890 Tata, Új út 19.
Talentum Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Gimnázium és Művészeti Szakiskola	Képességfejlesztés 1990-98 Alapítvány	2890 Tata, Bartók B. u. 1/a.
Tatai Református Gimnázium	Tatai Református Egyházközség	2890 Tata, Kossuth tér 11.
Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Óvodája Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Diákotthona és Gyermekotthona	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat	2890 Tata, Új u. 21.
Színes Iskola - Személyközpontú Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Színes Iskola - Carl Rogers Személyközpontú Általános Iskola - Alapítvány	2890 Tata, Fényes fasor 1.

4.5. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem teljes körű a HH szülők nyilatkoztatása A város nem rendelkezik naprakész HHH adatbázissal	HHH adatbázis elkészítése, óvodás és iskolás korúak körében
A köznevelési rendszer átalakításával az önkormányzat csak működtetői feladatot láthat el a közoktatási intézmények (iskolák) vonatkozásában.	2013. január 1. napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított
A 3-6 éves populációt vizsgálva a település óvodai kapacitása átlag 15%-ban elmarad a következő 5 évben az ellátásra jogosultak számától	Az óvodai férőhely bővítése pályázati forrás igénybevételeivel.
Művészetoktatás nem biztosított a HHH tanulók számára. Nyári tábor erdei iskola lehetőségének biztosítása valamennyi általános iskolában.	Tanórán kívüli programokban való részvétel biztosítása. Alapítványok, pályázati források keresése.
Lemorzsolódás és a magántanulói arány meghaladja az országos átlagot	Kompetencia alapú oktatás folytatása. Pedagógusok módszertani képzettségének bővítése
Iskolán kívüli segítő programokban az iskolák nem vesznek részt.	Útravaló, Arany János programba való bekapcsolódás. Pályázatok beadása
Kompetencia mérés eredményeinek kiértékelésével nem minden iskola rendelkezik, különös tekintettel a HH/HHH tanulók eredményeire. HH/HHH eredmények csak a Fazekas Utcai Általános Iskolában ismertek, de messze elmarad az iskolai átlagtól	Nem minden iskola rendelkezik pontos adattal a kompetencia mérés eredményeiről, melyet pótolni szükséges. Szükség esetén Fejlesztési terv kidolgozása, fejlesztések elindítása. Kompetencia alapú oktatás folytatása. Pedagógusok módszertani képzettségének bővítése.

5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV. cikke, Munka Törvénykönyve 5§, és természetesen az EbTv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

Ahhoz, hogy egyáltalán szembenézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelmzéseket kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása, ha nem gender-érzékeny eszközökkel nyúlunk hozzájuk. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek – a látszattal és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben – nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetűek van.

A Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is, a gender mainstreaming szóhasználatát.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

Mindkét útra szükség van. Horizontális szemléleten azt is értjük, hogy a többi, a nemek közötti egyenlőség konkrét kérdéskörén kívül eső probléma kezelésekor is tekintettel vagyunk erre: az egészségügyben, az oktatásban, a területfejlesztésben, a roma és fogyatékos emberek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedésekben, a foglalkoztatásban, a gazdaságban, a helyi- és a nagypolitikában és a kultúrában is. Figyelünk rá, tekintettel vagyunk a férfiak és nők eltérő helyzetére és szükségletére, és észrevesszük speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáikat.

A direkt, a nők és férfiak egyenlőségét egy-egy konkrét területen előmozdítani hivatott célzott programok megtervezését és kivitelezését is ez a horizontális szemlélet alapozhatja meg. Az itt következő elemzés néhány kulcsprobléma köré szervezi a tennivalókat: mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges aktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. A nemek egyenlőségének érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

5.1. A NŐK GAZDASÁGI SZEREPE ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	munkavállalási korúak száma		foglalkoztatottak		munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	8322	8561			286	304
2009	8258	8523			505	455
2010	8183	8455			530	488
2011	8185	8379			446	469
2012					439	461

Forrás: TeIR, és helyi adatgyűjtés

Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	szakközép-iskola, technikum	gimnáziumi érettségi	főiskola	egyetem
2008	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009	501	5	128	141	105	79	32	11
2010	488	5	114	144	93	79	35	18
2011	429	9	105	109	91	67	30	18
2012	473	8	127	126	91	77	34	10

Forrás: TeIR, és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szükségességében (üvegplafon-jelenség). A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.

A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A vizsgált időszakban nem volt magasabb a munkavállalási korú népességben belüli a női munkanélküliek aránya a férfiakénál. A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák

visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

A nők – a családdal, gyermekneveléssel kapcsolatos egyoldalú terhelés miatt – munkavállalói karrierjük során hátrányt szenvednek

5.2. A MUNKAERŐ-PIACI ÉS CSALÁDI FELADATOK ÖSSZEEGYEZTETÉSÉT SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	672	2	72	12	1	7	91
2009	698	2	72	12	3	21	105
2010	649	2	72	24	4	28	124
2011	653	2	100	24	3	28	152
2012	679	2	100	24	3	28	152

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről. A városban működő bölcsődék és családi napközik lehetővé teszik a nők munkába való gyorsabb visszatérését. Az utóbbi időben megnőtt a bölcsődei férőhelyek iránti igény. A tatai városi bölcsőde kapacitásbővítése és minőségi fejlesztése (KDOP-5.2.2/B-09-2009-0004) elnevezésű projektnek köszönhetően a város bölcsődéjét most mind befogadóképességében,

mind minőségében sikerült kibővíteni. A bővítés során az épület alapterülete 163 négyzetméterrel nőtt.

Az új részlegben egy gondozási egységet, azaz két csoportot alakítottak ki a hozzátartozó szociális helyiségekkel együtt, mely 28 kisgyermek ellátására alkalmas. Ezen kívül egy fejlesztőszobát is létrehoztak, mely a fogyatékkal élő gyermekeknek és szüleiknek jelent nagy segítséget.

Az intézmények befogadóképessége 152 fő. Jelenleg egy önkormányzati (Csillagsziget Bölcsőde) és egy alapítványi bölcsőde (Juniorka Alapítványi Bölcsőde) van a városban, emellett három családi napközi (Kiskenderke Családi Napközi Otthon, Csillag-Virág Keresztény Családi Napközi és Háztűzörző Családi Napközi) is üzemel.

Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodákban. A Köznevelési Törvény 2014. szeptember 1-jei hatállyal 3 éves kortól bevezeti a kötelező óvodáztatást.

5.3. CSALÁDTERVEZÉS, ANYA- ÉS GYERMEKGONDOZÁS TERÜLETE

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként 0-6 év
2008	7 területi védőnő	672	195
2009	7 területi védőnő	698	202
2010	7 területi védőnő	649	207
2011	7 területi védőnő	653	203
2012	7 területi védőnő	679	213

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A tatai védőnői szolgálat hét területi védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma ideális, 2012-ben 213 fő

volt. Országos átlagban a védőnők 300 gyermek gondozását végzik, holott a törvény maximálisan 250 gyermek gondozását engedélyezi.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A tatai általános- és középiskolákban 5 iskolavédőnő segíti a pedagógusok munkáját. A 2012/13-as tanévben 4435 fő tanuló gondozását végezték, ami védőnőként 887 fős átlagot jelent.

5.4. A NŐKET ÉRŐ ERŐSZAK, CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik.

5.5. KRÍZISHELYZETBEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2008	0	3	0	0
2009	0	3	0	0
2010	0	3	0	0
2011	0	3	0	0
2012	0	3	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokat Komárom-Esztergom megyében három helyen (Tatabánya, Oroszlány, Kisbér) lehet igénybe venni. Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik. A szolgáltatás a legközelebb Tatabányán (10 km) vehető igénybe, ahol az Egyesített Szociális Intézmények Családok Átmeneti Otthona 7 szobával rendelkezik és 30 fő befogadására alkalmas. Oroszlányban (20 km) a Családok Átmeneti Otthonában 10 szobában 32 főt tudnak elhelyezni, míg a Kisbéren (45 km) működő Őszi Napfény Családok Átmeneti Otthona 6 szobával rendelkezik, ahol 15 főt tudnak ellátni.

A Bölcső Alapítvány és Egyesület az ország egész területéről helyez el krízishelyzetben lévő várandós nőket, akik szülésig maradhatnak. A gyerekekről való lemondás esetén az örökbeadási eljárásban segítséget adnak. Szülésig biztosítanak szállást. Két városban – Budapesten és Szekszárdon – működik anyaothtonuk.

5.6. A NŐK SZEREPE A HELYI KÖZÉLETBEN

A nők szerepe a helyi közéletben I.

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéletábrák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	14	4				
2009	14	4				
2010	14	4				
2011	11	1				
2012	11	1				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A nők szerepe a helyi közéletben II.

év	Cigány Nemzetiségi Önkormányzat		Német Nemzetiségi Önkormányzat		Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	5	0	2	3	1	4
2009	5	0	2	3	1	4
2010	5	0	2	3	1	4
2011	4	0	2	2	1	3
2012	4	0	2	2	1	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A települési önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 11 képviselő között mindösszesen egy nő – az alpolgármester – foglal helyet. A cigány nemzetiségi önkormányzat képviselői között egyetlen nő sincs, ami a nők cigány kultúrában elfoglalt helyzetével magyarázható. A német és a lengyel nemzetiségi önkormányzatoknál viszont a nők szerepe dominánsabb.

Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. Országos jelenség, hogy a pedagógusok eloszlása a szakterületek, ill. vezetői szintek között merev nemi sztereotípiákat követ.

5.7. A NŐKET HELYI SZINTEN FOKOZOTTAN ÉRINTŐ TÁRSADALMI PROBLÉMÁK ÉS FELSZÁMOLÁSUKRA IRÁNYULÓ KEZDEMÉNYEZÉSEK

A leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség ösztársadalmi probléma, melyet *Tatán a Tata Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége*, az Önkormányzat, civil szervezetek, közoktatási intézmények, a Szociális Alapellátó Intézmény szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

A nőket érintő társadalmi problémák felszámolására irányuló kezdeményezés a Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete. Céljuk a nők és az édesanyák munkába való visszaállásával kapcsolatos nehézségek kezelése, ezáltal társadalmi helyzetük és esélyegyenlőségük javítása. Az édesanyák közösségének építése, formálása, valamint a gyermek elhelyezési problémáinak megoldása egy, az óvodai illetőleg bölcsődei alapellátást kiegészítő új típusú gyermekfelügyeleti rendszer létrehozása. Az egyesület kínálatában Kismama Klub, Kismama torna, Babahordozó Klub, Baba-mama torna, Anyatej - Baba Klub, Zene bölcsi, Játszóház, Gyermekzsúrok és Nyári táborok szerepelnek.

A nők szükségleteinek teljes körű feltáráshoz és elismertetéséhez nincs megfelelően felkészült, gender - szakértelemmel is rendelkező kompetencia, kapacitás.

5.8. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok teljes körűen nem ismertek helyi szinten. A krízishelyzetbe kerülő családokról, az igénybe vehető szolgáltatásokról kevés az információ	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb meghatározó adatainak összegyűjtése (gyermekszám, képzettség, életkor, családi állapot, demográfiai adatok), Az érintett családok, igénybe vehető szolgáltatások feltérképezése
A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt	A Munkaerőpiaci intézményekkel együtt átképzés, továbbképzés, foglalkoztatás biztosítása, alternatív foglalkoztatási formák szervezése – akár rotációval is – kifejezetten a veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők számára

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

<p>Az alacsony iskolai végzettségű nők a munkaerő-piacon nem tudnak elhelyezkedni, számukra a közfoglalkoztatás az egyetlen esély a munkavégzésre.</p>	<p>Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése</p>
<p>A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások bevezetésének. Kevés a család-barát munkahely</p>	<p>Családbarát munkahelyek létrehozása az önkormányzati és a non profit piaci szektorban. Önkormányzati támogatás</p>
<p>Egyenlőtlen bérezés, foglalkoztatási szegregáció elkerülése. Az önkormányzatnál és intézményeinél a nők és a férfi dolgozók bére nem azonos nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint.</p>	<p>Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint, majd ennek alapján munkakör –munkabér - elemzés készítése évente.</p>
<p>A nők szükségleteinek teljes körű feltáráshoz és elismertetéséhez nincs megfelelően felkészült, gender - szakértelemmel is rendelkező kompetencia, kapacitás.</p>	<p>Az önkormányzat mint foglalkoztató esélyegyenlőségi (EE) tervének áttekintése: tartalmaz-e a vezetők, döntéshozók számára esélyegyenlőségi, ezen belül gender-ismereteket, problémákat tárgyaló képzést, tréninget. Az önkormányzat gender mainstreaming képzésre küldi egy-egy felelősséggel rendelkező szakemberét, ill., ha lehetséges, ilyen végzettségű, gyakorlatú munkatársakat alkalmaz.</p>
	<p>Esélyegyenlőségi referens kijelölése, feladatkörének alkalmas kibővítése, képzésre küldése</p>
	<p>Minden intézményben esélyegyenlőségi terv kidolgozása</p>
	<p>Az együttműködő szervezetek esélyegyenlőséggel (gender is) kapcsolatos attitűdjének, meglévő szakértelmének felmérése, megvitatása, az önkormányzati intézményekkel, a helyben működő szolgáltatókkal, munkaadókkal egyeztetett rövid- (azonnali) és középtávú (egy-két éves) beavatkozási terv készítése.</p>
	<p>Az egészségügyi, közoktatási, szociális szolgáltatók értékelő, elemző, esetmegbeszélő tevékenységük során tudatosan alkalmazzák a nemű szempontot. Szakmaközi tematikus esetmegbeszélések</p>
	<p>Az önkormányzat támogatja, elvárja, előírja az önkormányzati fenntartású intézményektől megfelelő számú munkatárs gender képzésen való részvételét.</p>
	<p>A nemek társadalmi helyzetére érzékenyített szakember(ek) alkalmazása, a nemek eltérő szükségleteit figyelembe vevő (pl. nők elleni erőszak áldozatait segítő) szolgáltatások biztosítása.</p>

6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglévő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések tényerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősekkel szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk. Az ageizmus, akárcsak a más típusú megkülönböztetések, megvalósulhat direkt vagy indirekt módon, és következményei is hasonlóak az egyéb típusú diszkriminációknál tapasztaltakhoz. Az idevágó tudományos elméletek szerint, a korszerinti diszkriminációt elkövetők az idősödésről alkotott negatív nézeteket teszik magukévá, és ennek a negatív képnek megfelelően kezdenek el viselkedni. Habár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitétt a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniók állampolgárai. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1. AZ IDŐSKORÚ NÉPESSÉG FŐBB JELLEMZŐI

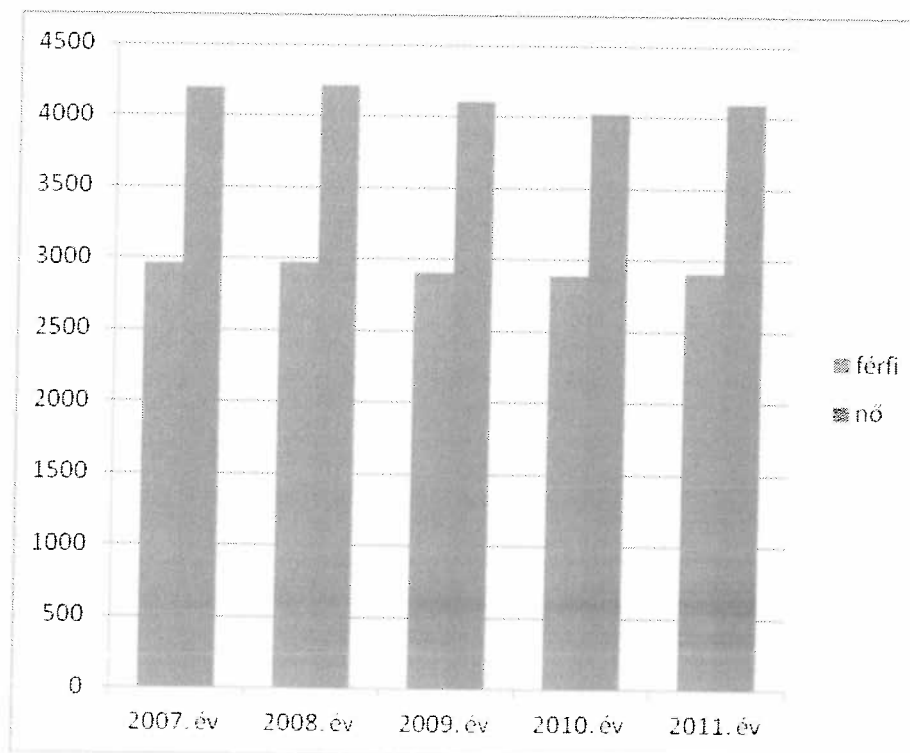
A város lakosságának előregedése az ország többi területéhez hasonlóan az utóbbi években folyamatos. Míg 2007-ben az időskorúak létszáma 3705 fő volt, addig 2011-ben ez a szám 3954 főre emelkedett. Vagyis 5 év alatt 249 fővel emelkedett az időskorúak száma. A fiataloknál ugyanezen időintervallumban 80 fővel – 3329 főről 3249 főre – csökkent a létszám. 2007 és 2011 között az öregedési index 111-ről 122-re emelkedett, ami azt jelenti, hogy 5 év alatt 11-fővel emelkedett a 100 fiatalok (0-14 év) jutó időskorúak (65 év feletti) száma. Az önkormányzat különös gondot fordít az idősödő lakosság mentális egészségének karbantartására.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	2969	4211	7180
2009	2906	4108	7014
2010	2890	4028	6918
2011	2903	4099	7002
2012			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2011-ben a lakosság 29,5%-a részesült valamilyen nyugellátási formában. Összességében elmondható, hogy a férfikkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, ti. a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak, illetve többen éltek az előrehozott nyugdíjazás lehetőségével.

6.2. AZ IDŐSEK MUNKAERŐ-PIACI HELYZETE

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	659			48		
2009	1050	61	5,8	129	12	9,3
2010	1024	97	9,5	176	34	19,3
2011	846	103	12,2	141	42	29,8
2012	984	150	15,2	135	38	28,1

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A munkanélküliségi ráta a településen kedvezőbb a megyei, a járási és az országos átlagnál is. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy a munkanélküliség a 60 év felettieket kivéve az idősebb korosztályokat is sújtja.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A területileg illetékes munkaügyi központtól kapott adatok szerint a regisztrált munkanélküliek közül az 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között az 55 év feletti aránya a vizsgált időszakban emelkedett. Az adatok alapján az arányok egyértelműen az idősebb korosztály felé tolódtak el, ezért feltételezhető, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcsoökkentési kedvezményben részesülnek.

Az idősök jövedelmi helyzete nem megfelelő a békés öregkor finanszírozására, a munkaerőpiacon hátrányos megkülönböztetésben szenvednek. Szükséges a jövedelemkiegészítő foglalkoztatási lehetőségek biztosítása.

6.3. A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSHEZ, INFORMÁCIÓHOZ ÉS A KÖZÖSSÉGI ÉLET GYAKORLÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma		
	fő	engedélyezett férőhelyek száma	fő	%
2007	1423	95	96	6,75
2008	1455	95	102	7,01
2009	1478	95	102	6,90
2010	1512	95	101	6,68
2011	1531	95	97	6,34

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Tatán a nappali ellátást a Szociális Alapszolgáltató Intézményen belül működő Idősek Klubja két feladatellátási helyen biztosítja. Engedélyezett férőhelyek száma 95 fő. Az Idősek Klubjának kihasználtsága meghaladja a 100%-ot. A 64 év feletti lakosság több mint 6%-a veszi igénybe a nappali ellátást.

A klubok működése lehetőséget biztosít az önmaguk ellátására részben képes idősek számára, hogy közösségbe menjenek. Társas kapcsolatokat építsenek. Közös programokon vegyenek részt. Fenntartsák érdeklődésüket az őket körülvevő világ iránt. Megőrizték szellemi frissességüket. Az öregedés káros hatásait a közösség erejével ellensúlyozzák. A klubtagok számára biztosítják a közös együttlétben a hasznos időeltöltést. A személyi tisztálkodást, a személyes ruházat tisztítását, igény szerint kedvezményes áron ebédet biztosítanak, szabadidős programokat szerveznek. Az idősek segítséget kapnak az egészségügyi alap- és szakellátáshoz jutásban, a hivatalos ügyek intézésében.

Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	4
2009	4
2010	2
2011	2
2012	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

Kulturális, közművelődési intézmények

év	A nyilvános könyvtárak száma	A nyilvános könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2007	1	219678	3	7
2008	1	215916	2	8
2009	1	166664	2	4
2010	1	160893	2	3
2011	1	150684	2	5

Forrás: KSH

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	2	2	1	2	4	45	1
2009	1	2	1	3	5	50	1
2010	3	3	5	4	6	45	1
2011	2	5	6	6	9	50	2
2012	2	4	5	6	7	50	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztály számára elérhetők a közművelődési, kulturális szolgáltatások. Tatán és környékén változatos kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését.

A városban 1 nyilvános könyvtár, 2 múzeum (Kuny Domonkos Megyei Múzeum, Német Nemzetiségi Múzeum) és 5 közművelődési intézmény található.

Emellett a városnak mozgalmas a társadalmi élete, számos kulturális rendezvény és fesztivál (pl: Barokk Fesztivál és zenei mesterkurzus, Tatai Sokadalom, Tatai Vadlúd Sokadalom, Víz Zene és Virágfesztivál), áll az érdeklődők rendelkezésére egész évben. A Tatai Városkapu Közhasznú Zrt.-t 2007 júniusában alapította Tata városa azzal a szándékkal, hogy összefogja a közművelődési feladatokat, így ellátja az Önkormányzat által kért rendezvények lebonyolítását, az Állami ünnepek megszervezését, valamint a tatai lakosok kulturális igényeinek megfelelő színházi és szabadtéri programok megrendezését. A kulturális és közművelődési intézmények, valamint a kulturális programok megközelíthetősége jónak mondható, mivel a város szinte minden pontja elérhető a helyi buszjáratokkal.

Idősek informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	50	4	2	4	2
2009	50	10	5	10	5
2010	50	10	5	10	5
2011	50	20	10	20	10
2012	50	20	10	20	10

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az önkormányzatoknál általában intézményesített formákon (fogadóóra, lakossági fórum, közmeghallgatás, tájékoztatási kötelezettség, stb.) túl az Önkormányzat törekszik a lakossággal való minél közvetlenebb és intenzívebb kapcsolat kialakítására. Ennek érdekében működteti az egyes média-felületeket (települési honlap, Tatai Városkapu, Tatai TV) és más fórumokat.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok. Az idősek informatikai jártasságáról készült felmérés szerint az időskorú lakosságnak mindösszesen 10%-a tudja használni a számítógépet.

6.4. AZ IDŐSEKET, AZ ÉLETKORRAL JÁRÓ SAJÁTOS IGÉNYEK KIELÉGÍTÉSÉT CÉLZÓ PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN

Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	Nyugdíjas Klubokban : 6
2009	Nyugdíjas Klubokban : 8
2010	Nyugdíjas Klubokban : 10
2011	Nyugdíjas Klubokban : 15
2012	Nyugdíjas Klubokban : 15

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.4.1. Tata Városi Nyugdíjas Klub

A nyugdíjas klub az ország legrégebb és egyik legnépesebb, 63 éve megszakítás nélkül működő közössége. 2013 elején a tagság létszáma 213 fő. Legfontosabb célja a tagok testi-lelki egészségének megőrzése, életminőségük, kulturális igényeinek kielégítése, szociális gondoskodás erősítése.

A nyugdíjas klubon belül működik a Nyugdíjas Dalkör, amely 2012. évben 13 alkalommal szerepelt különböző rendezvényeken, emelve azok színvonalát.

6.4.2. Tatai Kistérségi Időskorúak Otthona

A Tatai Kistérségi Időskorúak Otthona, fenntartója a Tatai Többcélú Kistérségi Társulás, Komárom-Esztergom Megye egész területéről várja az idősápolást-gondozást igénylők jelentkezését.

Az intézmény két egysége a város belterületén helyezkedik el. Központja a 97 férőhelyes Fényes fasor 2 szám alatt az autóbussz pályaudvarhoz közel található. A másik részleg az 59 férőhelyes Kocsi utca 11. szám alatt a régi városmag közelében, könnyen megközelíthető helyen fekszik. Gondozott, ápolt udvarok lehetőséget adnak sétákra beszélgetésre, közösségi összejövetelekre.

Az ellátást igénylőket a Fényes fasori otthonban 3-4 ágyas akadálymentes szobákban, a Kocsi utcai otthonban 4-6 ágyas szobákban helyezzük el. Az intézmény célja, hogy biztonságos és nyugodt életfeltételeket, kiegyensúlyozott és megfelelő légkört, személyre

szóló ápolást-gondozást, nyújtson minden lakó számára. A lakók állapotának megfelelő, korszerű fizikai, egészségügyi és mentálhigiénés ellátást biztosítanak. Az intézményi szolgáltatások teljes körű ellátást biztosít az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászorult személyek részére.

Háziorvosi alapellátást hetente két alkalommal, szükség esetén szakorvosi és szűrővizsgálatokra juttatást és tanácsadást biztosítanak. Emellett szakképzett gyógytornász, logopédus, illetve biopton lámpás kezelés áll lakók szolgálatára. Az elkötelezett, felkészült és szakképzett munkatársak családias légkör megteremtésére törekszenek, akik a lakókat személyre szabott, egyéni bánásmódban részesítik, illetve gondoskodnak a szabadidő kulturált eltöltésének megszervezéséről is. Biztosított a hitelet gyakorlásának lehetősége intézményen belül és kívül egyaránt.

Forrás: <http://www.idosekotthona-tata.hu/>

6.5. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal az időskorú népességről	Adatbázis létrehozása: Időskorúak száma, aránya, lakhatási helyzete, jövedelmi helyzete-nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás, demográfiai mutatók
Az egészségügyi szűrővizsgálatokon az idős korosztály részvételi aránya alacsony	Meg kell vizsgálni, hogy mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges kidolgozni. Helyi civil szervezetek, a védőnő és a körzeti orvos együttműködésében tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról
Az Idősek nappali ellátása már szűknek bizonyul, 95 fő férőhelyet a vizsgált időszakban 2-8 fővel túl lépték	Pályázati forrás keresése. Az idősek nappali ellátás férőhelyének bővítése

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi – képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint *„fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”*.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, ismét más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2011) adatai szerint 457 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és tegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervezetek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A 2009. év legnagyobb fogyatékosügyei sikere kétségkívül az, hogy – bő egy éves előkészítő munka után – az Országgyűlés 2009. november 9-i ülésén 359 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvényt, amely szintén az Egyezményben foglaltak teljesítése érdekében történt. A jelnyelvi törvény a siket, nagyothalló és siketvak emberek ún. nyelvi jogainak deklarálása mellett a hazánkban 6 éve működő ingyenes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás jogi szabályozását is tartalmazza. Folyamatosan megjelenő pályázatok támogatják a kormányzati és önkormányzati intézmények akadálymentesítését, melynek köszönhetően évről évre több száz közszolgáltatás válik egyenlő eséllyel hozzáférhetővé.

Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Különböző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon.

Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rácáfolnak az erőfeszítésekre. Ahelyett hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

7.1. A TELEPÜLÉSEN FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK FŐBB JELLEMZŐI, SAJÁTOS PROBLÉMÁI

Fogyatékkal élő személyek

Fogyatékosági csoportok szerint differenciált demográfiai adatok		Összesen	Fogyatékkal élő személyek					
			Látás fogyatékos (vak, aliglátó, gyengénlátó)	Hallási fogyatékos (süket, nagyothalló)	Értelmi fogyatékos	Autista, Autisztikus	Mozgásszervi fogyatékos	Halmazottan fogyatékos
Fogyatékkal élők		865	124	130	91	10	176	81
ebből	0-18 évesek száma	134	5	2	24	10	18	8
	19-54 évesek száma	372	47	43	39		38	19
	55 év felettiiek száma	359	72	85	28		120	54
Iskolai végzettségi adatok								
a) 8 általánost nem végzettek		39	2	1	10	10	8	8
b) 8 általánost végzettek		28	3	1	14		10	
c) szakmunkás/szakiskolai végzettség		0						
d) szakközép/technikus végzettség		0						
e) gimnáziumi érettségi		0						
f) egyetemi/főiskolai végzettség		0						

Forrás: települési adatszolgáltatás

Tata városban a 2011-es adatok szerint 865 fő a fogyatékkal élő, az állandó népesség 3,64%-a. A legtöbb fogyatékkal élő személy az 55 év feletti korosztályból kerül ki, 359 fő, a fogyatékkal élők 41,5%-a. Az idős fogyatékkal élők a munkaerőpiacon nemigen kapnak munkát. Az alacsony státuszú családok megélhetési gondokkal küzdenek. A fogyatékkal élők legnagyobb hányada, 20,34%-a mozgásszervi fogyatékos. Mellettük 15,02%-a hallásszervi fogyatékos, míg 14,34%-a látásfogyatékos.

Az iskolai végzettségi adatsort vizsgálva elmondható, hogy a fogyatékkal élők közül csupán 3,24% nem végezte el a 8 általánost, többségük értelmi fogyatékos és autista.

**Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban
részesülők száma**

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2007		255
2008		235
2009		196
2010		189
2011	886	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

Az életvitelében korlátozott emberek, a csökkent munkaképességű, egészségkárosodott, valamint fogyatékkal élő és a mentális problémákkal küszködő beteg emberek számára is megteremteni a jövedelemszerzési lehetőséget is biztosító foglalkoztatási rehabilitáció feltételeit.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	17 fő		
2009	17 fő		
2010	19 fő		
2011	19 fő		
2012	24 fő		

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést.

A személyes szociális gondoskodási ellátások közül a nappali ellátás a saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek napközben nyújt fejlesztést, étkezést, segít az önálló életvitelben és a társadalmi szerepek gyakorlásában.

Tatán 1999 óta működik az Esőemberekért Egyesület. Ennek a kiemelkedően közhasznú társadalmi szervezetnek a célja: szociális tevékenység, illetve hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése érdekében segítség nyújtása az autista, és értelmileg sérült felnőttek számára mindennapi életben való helytálláshoz, eligazodáshoz,

elhelyezésükre szolgáló lakóotthon létrehozásához szükséges anyagiak előteremtése, illetve ennek megléte esetén lakóotthon létrehozása, annak működtetése, a lakóotthon lakói, valamint a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése, illetve rehabilitációs foglalkoztatása, munkahelyteremtés megszervezése. Az egyesület létrehozta a HELP Nonprofit Kft-t, amely a célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékos emberek foglalkoztatása, képzése, elhelyezése a nyílt munkaerőpiacon.

7.2. FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLYEK PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSA, KEDVEZMÉNYEI

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzat nem tartja nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító.

7.3. A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSHEZ, INFORMÁCIÓHOZ ÉS A KÖZÖSSÉGI ÉLET GYAKORLÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS LEHETŐSÉGEI, AKADÁLYMENTESÍTÉS

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Az építésügyi hatóság megfelelően felkészült az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatára. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése még nem 100%-os. A közzolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

Szükséges a közintézményeken belüli tájékozódás biztosítása valamennyi fogyatékossgal rendelkező személy számára. Az önkormányzatnak a fenntartókkal közösen célszerű felmérni a tömegközlekedési rendszerek akadálymentességét, és az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek nem megfelelő eszközöket, épületeket és szolgáltatásokat akadálymentesíteni szükséges.

Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk(eljuttatásuk) terén.

7.4. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szükséges a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése A közsférában és a verseny piacon a fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított arányuknak megfelelő mértékű foglalkoztatására való törekvés.	Védett foglalkoztatási formák bővítése. Pályázati forrás keresése, önkormányzati támogatás a költségvetés terhére
Kevés a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége az értelmi fogyatékosok, a mozgássérültek, a látássérültek részére	A fogyatékosok kulturális és sporttevékenységét támogató civil szervezetek fejlesztése a program kínálat bővítésére, azok megvalósítására.
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk(eljuttatásuk) terén.	Szervezett segítség annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt tudjanak venni az egészségügyi szűrővizsgálatokon
Az akadálymentes környezet aránya nem éri el 100 %-ot.	A közintézményekben és a környezeti akadálymentesítés folytatása, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló pályázatok figyelése.

8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI SZEREPVÁLLALÁSA

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működései feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

A városnak mozgalmas a társadalmi élete, számos program áll az érdeklődők rendelkezésére egész évben: a 2012-es rendezvénynaptárban 9 nagyobb rendezvény, fesztivál kapott helyet.

Tata Város Önkormányzata fenntartásába került és megyei hatókörű városi múzeumként működik 2013. január 1-jétől a Kuny Domokos Múzeum.

A település lakói több mint 80 egyesületet, alapítványt és szövetséget hoztak létre, amelyek keretet adnak a társadalmi életnek. Jelentős szervező erő a kultúra, a sport, az oktatás és a vallás a városban, így a kulturális, népművészeti, sport valamint vallási célú és tevékenységű civil szervezetek integrálják a település társadalmát, és segítséget nyújtanak a fiatalok tehetséggondozásában és a felnőtt lakosság kulturális tevékenységének támogatásában.

Tata Város Önkormányzata Képviselőtestülete elismeri és támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelynek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra és a hagyományok ápolása terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

Tata Város Önkormányzata hosszú évek óta támogatja a Tatán működő, szociális tevékenységet végző civil szervezeteket. Rendszeresen kiemelt támogatást nyújt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyar Vöröskereszt tatai csoportjának. Az önkormányzat költségvetési rendeletében külön összeget különített el e két szervezet támogatására.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt civil szervezetek

	CIVIL SZERVEZET NEVE	TEVÉKENYSÉGI KÖR
örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítés	Tata Fűrdővárosi Egyesület	Tata „fűrdővárosi” hagyományainak újjáélesztése, a meglévő természetes és mesterséges vizek fürdő jellegű felhasználásának elősegítése. Gyógyidegenforgalom program kidolgozásában és szakmai előkészítésben részvétel.
	Víz Zene Virág Fesztivál Egyesület	A hagyományos tatai ünnep, a Viz, Zene, Virág Fesztivál megrendezése, a rendezvényhez támogatók keresése, a részvétel erősítése, stb.
	Tatai Helytörténeti Egyesület	Az egyesület tagjainak, a város lakosságának bevonása a város közéletébe, a helytörténeti értékek feltárásába és védelmébe. Cselekvő részvétel vállalása a város fejlesztésével, a környezet – különös tekintettel a lakókörnyezet – védelmével kapcsolatos feladatok
	Tatai Esterházy Énekegyüttes	Tatai zenei hagyományok ápolása, a tatai Esterházy család zenei örökségét ápolja, értékeit továbbadja a zene iránt érdeklődő fiataloknak és felnőtteknek. Az egyházzenei hagyományok és a német nemzetiségi zenei örökség ápolása
	Pötörke Népművészeti Egyesület	A néptánc iránti érdeklődés és a hozzá kapcsolódó művészeti irányzatok szolgálata.
	Tatai Kenderke Néptánc Egyesület	
	Fellner Jakab Kulturális Egyesület	Az Egyesület célja, hogy tagjai számára a város és környéke szellemi javait hozzáférhetővé tegye, életüket a kultúra magyar és egyetemes értékeivel gazdagítsa.
	Egressy Kórus Tata Alapítvány	A zenei kultúra ápolása, kulturális tevékenység, kóruskultúra, kamarakórus kultúra terjesztése hazánkban és külföldön. Utánpótlás, igényes zenei nevelése.
	Agostyáni Kulturális Egyesület	Tagjai részére kulturális életlehetőségek biztosítása.
	Honvéd Bajtársi Klub Tata	Támogatja a hazafiság eszményére épülő honvédelem ügyét, biztosítani kívánja tagjai számára a Magyar Honvédséghez való érzelmi kötődést.
oktatás-nevelés	A Tiszta Beszédért Tatán Alapítvány	A logopédiai kezelésben részesülők terápiai feltételeinek javítása.
	Dyslexiás, Dyscalculiás Gyermekekért Alapítvány	A dyscalculiás és dysgraphiás (olvasási, számolási és írászavarral küzdő) gyermekek segítése
sport	Tatai Atlétikai Club	A Tatai Atlétikai Clubot 1910-ben alapították, több mint 100 éves fennállása alatt mindvégig a tatai sportélet legfőbb szervezője volt. Az egyesületben jelenleg négy szakosztály (kézilabda, asztalitenisz, labdarúgás, aikido) működik.

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	Tata Aréna Sportegyesület	A sportág népszerűsítése és tömegesítése, az egészséges élet iránti igény felkeltése, tagjai részére a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés biztosítása, a sportághoz kapcsolódó rendezvények szervezése, a divat és a sporttánc területéhez kötődő mindenfajta igények kielégítése.
	Karatékák a Tömegsportért Alapítvány	A karate tömegsport folyamatos működtetése, a ifjúság egészségre, sportolásra nevelése.
	Tatai Shotokan Karate Sportegyesület	A karate sportágban a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, felüdülés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, tagjainak nevelése, az öntevékeny társadalmi és közösségi élet kibontakoztatása, és folyamatos biztosítása.
	Géniusz Tata Városi Sakk Egyesület	
	Tatai Sporthorgász Egyesület	Sporttevékenység, az egyesület kezelésében lévő vízterületek és környezetének védelme
	Tatai Megalódusz Alapítvány	A tájékozási futás sportág és egyéb szabadidősport pénzügyi támogatása.
	Tatai Polgári Sportegyesület	Tömeg-és szabadidősport népszerűsítése, ifjúsági sportlehetőségei biztosításának elősegítése. A lövész és íjász tömegsport szervezése, kiemelt támogatása.
közrend, közbiztonság támogatása	Agostyáni Önkéntes Tűzoltó Egyesület	Működési területén a tűzmelegelőzés, tűzoltás, kárelhárítási teendők megszervezése és végrehajtása, mint elsőként riasztható, és igénybe vehető szervezet.
	Polgárőr Egyesület Tata	A bűncselekmények megelőzése, a vagyonvédelem érdekében önkéntes tevékenységet kifejtő lakosok összefogása, rendszeres működésük szervezeti összehangolása.
a célcsoport életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatások	Érted, Veled	A szociális nehézségek, a döntési kényszer, a belőlük eredő életvezetési és egészségi problémák kezeléséhez sokoldalú támogatás.
	Esőemberekért Egyesület	Lakóotthon létrehozása, annak működtetése, munkaerő piacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése.
	Tata Hajléktalanokért Alapítvány	Tata városban élő, tartózkodó hajléktalan személyek részére szociális, egészségügyi, érdekvédelmi és kulturális szolgáltatás nyújtása, társadalomba történő visszavezetése az önálló létfenntartás reményében.
	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete	Az anya, mint a családot összetartó legfontosabb tényező mentális és fizikális megerősítése, a hagyományos családi struktúra megőrzése, illetve helyreállítása, ezáltal a gyermek harmonikus fejlődésének elősegítése. A nők és az édesanyák munkába való visszaállásával kapcsolatos nehézségek kezelése, ezáltal társadalmi helyzetük és esélyegyenlőségük javítása.
	Tata Városi Nyugdíjas Klub	A Tatán és környékén élő nyugdíjasok közösségi életének biztosítása, kulturális igényeinek kielégítése, szociális gondoskodás erősítése.

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	Segítség A Segítőknél Alapítvány Az Alapellátó Intézmény Támogatására	A szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, gyermek- és ifjúságvédelem, hátrányos helyzetű csoportok segítése, stb. közhasznú szervezet.
	Gazdaképző Alapítvány	A környezetkímélő és eredményes szakmai ismeretek terjesztése, a mezőgazdasági magánvállalkozások segítése.
	Nemzetiség a Fiatalokért Alapítvány	A sok ezer éves tapasztalatból építkező nagycsalád eszméjének feltámasztása, gyermekek ösökhöz méltó életfeltételeinek megteremtése.
	Lungo Drom Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség Tatai Tagszervezete	
	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	Szociális étkeztetés, ebédszállítás.
	Magyar Vöröskereszt Tatai Területi Szervezete	Véradások, nyári gyermeküdültetés szervezése.
	Természetes Életmód Alapítvány	A természetes életmód mindennapi kereteinek módszertani oktatása, környezeti nevelése.

(Forrás: www.helyicivil.hu, www.tata.hu)

9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

A helyi esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat, a cigány nemzetiségi önkormányzat, az egyházak és településen működő civil szervezetek tevőleges bevonásával történt. Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző felel.

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)

IV. INTÉZKEDÉSI TERV

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak.

Az intézkedési terv a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok esetében is megfigyelhető jelenség, a fogyatékos személyek, a nők és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó.

Az intézkedési terv intézkedései Tata Város Önkormányzata által kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a romák, a nők és a fogyatékos személyek lehetőségeiket, helyzetüket javító programot foglal magába.

A/ A tervezett beavatkozások célkitűzései:

- 1. Az oktatás és a képzés területén a hozzáférés esélyének javítása, a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése, a sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatása;**
(rövidítés: oktatás)
- 2. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése;** (rövidítés: foglalkoztatás.)
- 3. Az elégtelen lakhatási körülmények, a szegregációval veszélyeztetett lakóterület felszámolása, integrált vagy a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása;** (rövidítés: lakhatás)
- 4. Az egészség előfeltételeinek biztosítása mellett a prevenció és a szűrőprogramokon történő részvételi arány növelése, a kiszűrtek egyéni esetkezelése, az egészségügyi és szociális szolgáltatások kiterjedtségének, elérhetőségének, hozzáférhetőségének és kihasználtságának javítása, valamint a gyermekek és családjuk egészségtelen táplálkozásának vagy alultápláltságának csökkentése;** (rövidítés: eü, szoc)

5. A közösségi közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása; (rövidítés: közlekedés)
6. A közösségi viszonyok, a helyi közelet fejlesztése; (rövidítés: közelet)
7. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében; (rövidítés: egyenlő bánásmód)
8. A hátrányos helyzetű csoportok tagjai részt vételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és értékelésében; (rövidítés: közügyek)

Az intézkedési terv esélyegyenlőségi területenként mutatja be a támogató intézkedéseket, azok céljait, elvárt eredményeit, fenntarthatóságát, és a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat, valamint a végrehajtás ütemezését és felelősét.

Az intézkedésekhez a célok hozzárendelésére a fenti sorszámokon és rövidítéseken keresztül kerül sor.

B/ A erőforrások és az ütemezés pontos meghatározását nehezítő körülmények

Az esélyegyenlőségi intézkedések felelőseinek-, továbbá azok megvalósításához szükséges humán erőforrások pontos meghatározása - a 2013. januárjától életbe lépő, az önkormányzat és a közoktatási intézmények működésére jelentős változást gyakorló jogszabályok végett - a dokumentum készítésének időpontjában még nem kivitelezhető egyértelműen.

A megvalósításhoz szükséges pénzügyi források alapvetően az Európai Unió által hazánknak nyújtott fejlesztési források felhasználására épülő pályázati mechanizmuson keresztül biztosítható.

A 2007-2013-as pénzügyi tervezési szakasz a végéhez közeledik, az esélyegyenlőségi intézkedések megvalósítását legfőképpen támogató ÉAOP és TÁMOP források nagy része már felhasználásra került, újabb pályázati kiírások e ciklusban már csak minimális számban várhatóak, a 2014-2017 közötti pénzügyi tervezési szakasz előkészítésének folyamata zajlik, még nem ismert, hogy mely esélyegyenlőségi területek fognak prioritást élvezni. E források elérhetőségét biztosító pályázati kiírásokra 2014 második felében kerül sor várhatóan, így e pályázatok útján megvalósítható fejlesztések megkezdésére leghamarabb 2015.-ben kerülhet sor.

Mindezekre tekintettel az intézkedési tervben foglalt fejlesztések közül 2013-ban és 2014-ben a szükséges adathiányok pótlására és a hiányzó, de az célcsoportok esélyegyenlőségének biztosításához nélkülözhetetlen programok elkészítése, meglévő programok kiegészítése, felülvizsgálata tevékenységek elvégzésére kerülhet sor leginkább.

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

1. A HEP IT RÉSZLETEI

A HELYZETELEMZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÖSSZEGZÉSE

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az alacsony iskolai végzettségű és szakképzetlen munkanélküliek magas száma	Felnőttképzés keretében az általános iskola elvégzését támogató szolgáltatások eredményességének javítása alternatív módszerek bevezetésével.
	Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok magas száma	Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése a civil szervezetek segítségével Személyes kompetenciák fejlesztése, munkatapasztalat szerzése Új szakmák elsajátítása
	A mélyszegénységben élők, és a romák hozzáféréseinek támogatása az egészségügyi-, és szociális ellátórendszerhez Nincs szociális térképe a településnek	Célzott beavatkozások az egészségügyi és szociális ellátórendszerek igénybevétele érdekében; Szociális térkép elkészítése
	Magas a kedvezőtlen a lakáskörülmények között élők száma. A lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya 8,3%-kal, míg az adósságcsökkentési eljárásban részesülők aránya 68,3%-kal növekedett.	Szociális önkormányzati bérlakások építésének folytatása. Lakhatási (lakbér) támogatásba részesülők számának bővítése, a komfortfokozat javítása céljából kamatmentes kölcsön nyújtása Előre fizetős mérőberendezések felszerelése
	Keves a helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok száma	Közösségfejlesztési program terv elkészítése helyi civil szervezetek közreműködésével .
	Nincs konkrét információ a CNÖ tervszerű esélyegyenlőségi tevékenységéről	A CNÖ tervszerű esélyegyenlőségi tevékenységének biztosítása az önkormányzat együttműködésével.
Gyermekek	Nincs HHH adatbázis. A közoktatási intézményekben (óvoda, általános iskola) nem teljes körű a HHH gyermekek/tanulók nyilvántartása. Szülői nyilatkozatok hiányosak.	Tájékoztatás, fórumok szervezése szülőknek. A szülők felvilágosítása, a HHH támogatások igénybevételei lehetőségeiről
	15%-kal kevesebb férőhely áll rendelkezésre a városnak 2014. szeptember 1-jén.	Pályázati forrás keresése a férőhelybővítés céljából. 2014. szeptember 1-jétől minden három éves óvodai ellátása kötelező
	Az iskolán kívüli programokba való bekapcsolódás: Útravaló, Arany János Programba nem vesznek részt az általános iskolások.	Tájékoztatás, fórumok szervezése szülőknek és tanulóknak. A szülők meggyőzése.
	Nem teljes-körűen állnak a mérés eredményei a rendelkezésünkre. Kompetencia mérések eredményei elmaradnak az országos átlagtól	Mérési eredmények kiértékelése, a HH/HHH tanulókra vonatkozóan is. Cselekvési ütemterv kidolgozása. Pedagógusok módszertani kultúrájának bővítése

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	Lemorzsolódás, magántanulói arány meghaladja az országos átlagot. Többnyire HH/HHH tanulókat érinti.	Partnerkapcsolatok kiépítése. Tanórán kívüli programok bővítése. Bekapcsolódás az iskolán kívüli segítő programokba.
	Nem minden iskola tanulói jut el erdei és nyári táborba. Nincs HHH művészeti oktatásba részesülő tanuló	Tanórán kívüli programokban való részvétel biztosítása Művészetoktatás nem biztosított a HHH tanulók részére..
Nők	A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok teljes körűen nem ismertek helyi szinten. A krízishelyzetbe kerülő családokról, az igénybe vehető szolgáltatásokról kevés az információ	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb meghatározó adatainak összegyűjtése Az érintett családok, igénybe vehető szolgáltatások feltérképezése
	A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt	A Munkaerőpiaci intézményekkel együtt átképzés, továbbképzés, foglalkoztatás biztosítása
	Az alacsony iskolai végzettségű nők a munkaerő-piacon nem tudnak elhelyezkedni, számukra a közfoglalkoztatás az egyetlen esély a munkavégzésre.	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése
	A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások bevezetésének. Kevés a családbarát munkahely	Önkormányzati támogatással családbarát munkahelyek létrehozása.
	Egyenlőtlen bérezés, foglalkoztatási szegregáció elkerülése. Az önkormányzatnál és intézményeinél a nők és a férfi dolgozók bére nem azonos nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint.	Az önkormányzatnál és intézményeinél munkabér - elemzés készítése évente. Beavatkozások
	A nők szükségleteinek teljes körű feltáráshoz és elismertetéséhez nincs megfelelően felkészült, gender - szakértelemmel is rendelkező kompetencia, kapacitás.	A nemek társadalmi helyzetére érzékenyített szakember(ek) alkalmazása a nemek eltérő szükségleteit figyelembe vevő (pl. nők elleni erőszak áldozatait segítő) szolgáltatások biztosítása.
Idősek	A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal az időskorú népességről	Adatbázis létrehozása: Időskorúak száma, aránya, lakhatási helyzete, jövedelmi helyzete-nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás, demográfiai mutatók
	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon az idős korosztály részvételi aránya alacsony	Hátráltató tényezők feltérképezése, megoldások kidolgozása: Helyi civil szervezetek, a védőnő és a körzeti orvos együttműködésében tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról.
	Az Idősek nappali ellátására nem elegendő a férőhelyek száma. 95 férőhelyet a vizsgált időszakban 2-8 fővel túl lépték	Pályázati forrás keresése. Az idősek nappali ellátás férőhelyének bővítése, pályázati forrás keresése.
Fogyatékkal élők	Szükséges a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése.	A közszférában és a versenypiacon a fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított arányuknak megfelelő mértékű foglalkoztatására való törekvés. Védett foglalkoztatási formák bővítése. Pályázati forrás és önkormányzati támogatás a költségvetés terhére.

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	<p>Kevés a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége az értelmi fogyatékosok, a mozgássérültek, a látássérültek részére</p>	<p>A fogyatékosok kulturális és sporttevékenységét támogató civil szervezetek fejlesztése a programkínálat bővítésére, azok megvalósítására.</p>
	<p>Az egészségügyi prevenció szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.</p>	<p>Szervezett segítség annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt tudjanak venni az egészségügyi szűrővizsgálatokon</p>
	<p>Az akadálymentes környezet aránya nem éri el 100 %-ot.</p>	<p>A közintézményekben és a környezeti akadálymentesítés folytatása, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló pályázatok figyelése.</p>

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2. A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolai végzettségű munkanélküli munkába állásának segítése	Önkormányzat, CNÖ, Képző intézmények, Civil szervezetek Munkaügyi Hivatal Kirendeltsége
	Pályakezdő fiatalok munkába állásának segítése	Önkormányzat, CNÖ, Képző intézmények, Civil szervezetek Munkaügyi Hivatal Kirendeltsége
	Segítségnyújtás a kedvezőtlen lakhatási körülmények között élők számára	Önkormányzat, CNÖ
	Rendszeres prevenció s szűrővizsgálatokon való részvétel	Önkormányzat, egészségügyi intézmények, CNÖ
	Közösségfejlesztő programok bővítése	Önkormányzat, CNÖ, Civil szervezetek
	Roma Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenységének fejlesztése	Önkormányzat, CNÖ, Civil szervezetek
Gyermekek	HHH adatbázis létrehozása	Jegyző, intézményvezetők, védőnői szolgálat
	Iskolai eredményességi mutatók javítása: Kompetencia mérés eredményei Tanórán kívüli és az iskolán kívüli segítő programok Lemorzsolódás, magántanulói státusz	Iskolaigazgató, pedagógusok, CNÖ, Civil szervezetek
Idősek	A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal az időskorú népességről	Tata Önkormányzata Civil szervezetek Tata Város Nyugdíjas Klub
	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon a részvételi arányuk növelése	Tata Önkormányzata Civil szervezetek Tata Város Nyugdíjas Klub
	Az Idősek nappali ellátása	Tata Önkormányzata Tata Város Nyugdíjas Klub
Nők	Adatbázis elkészítése: A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok teljes körűen nem ismertek helyi szinten.	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete Tata Város Önkormányzata Civil szervezetek Munkaügyi Hivatal Kirendeltsége
	Adatbázis elkészítése: A krízishelyzetbe kerülő családokról, az igénybe vehető szolgáltatásokról kevés az információ	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete Tata Város Önkormányzata Civil szervezetek Munkaügyi Hivatal Kirendeltsége
	Az alacsony iskolai végzettségű nők a munkaerő-piaci esélyei	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete Tata Város Önkormányzata Civil szervezetek Munkaügyi Hivatal Kirendeltsége
	Nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidő	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete Tata Város Önkormányzata Munkaügyi Hivatal Kirendeltsége

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A nők szükségleteinek teljes körű feltáráshoz és elismertetéséhez nincs megfelelően felkészült, gender - szakértelemmel is rendelkező kompetencia, kapacitás.	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete Tata Város Önkormányzata
Fogyatékkal élők	Szükséges a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése	Esőemberekért Egyesület Tata Város Önkormányzata Munkaügyi Hivatal
	Kevés a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége az értelmi fogyatékosok, a mozgássérültek, a látássérültek részére	A támogatott civil szervezetek Tatai Polgári Sportegyesület Tata Aréna Sportegyesület
	Az egészségügyi prevenció szolgáltatások igénybevétele.	Esőemberekért Egyesület Egészségügyi intézmények Tata Város Önkormányzata
	Az akadálymentes környezet aránya nem éri el 100 %-ot.	Tata Város Önkormányzata Esőemberekért Egyesület
	Szükséges a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése	Esőemberekért Egyesület Tata Város Önkormányzata Munkaügyi Hivatal

Jövőképünk

Tata Város Önkormányzat legfontosabb célja a város lakóinak jólétének, biztonságának előmozdítása, életminőségének folyamatos támogatása.

Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten biztosítja a **roma** származású népesség esélyegyenlőségét.

A szociális, egészségügyi szektorokkal együttműködve segítjük a mélyszegénységben élőket, hogy javuljon az életminőségük, a lakhatási körülményeik, valamint a testi-lelki egészségük.

Kiemelt területként kezeljük a gyermekek testi és lelki jólétét segítő szolgáltatások működtetését, folyamatos biztosítását.

Elengedhetetlennek tartjuk a nemek közötti egyenlőség biztosítását, valamint a nők számára egyenlő esélyek megteremtését, a társadalomban való boldogulást az élet minden területén.

Folyamatosan odafigyelünk az időseket érintő problémákra, az elmagányosodott és krízishelyzetbe kerülőkre kiemelt figyelmet fordítunk.

Különös figyelemmel kísérjük a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét, a munkavállalásának elősegítését, a középületek komplex akadálymentesítését.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása - helyi igény szerint szakképzés elindítása, szakképzésre irányítás, koordinálás-
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szakképzetlen munkanélküliek magas száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Mélyszegénységben élők és romák munkaerő-piaci helyzetének javítása Rövidtávú cél: Munkaügyi Központtal, civil szervezetekkel, képző intézményekkel való kapcsolattartás A célcsoport tájékoztatása – szakképzésre irányítás Középtávú cél: Képzések megszervezése-helyi, térségi helyszíneken, Hosszú távú cél: Szakképzettséget szerettek számának növekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatbázis készítés az érintettekről, képzésekről, 2. Kapcsolatfelvétel a partner intézményekkel, civil szervezetekkel és képzőkkel 3. Képzések megszervezése-helyi, térségi helyszínen Koordinálás, közvetítés,
Résztevők és felelős	Szakképzetlen munkanélküliek Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Munkaügyi Központ, Civil szervezetek

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Határidő(k) pontokba szedve	2014. december Pályázati kiírás szerint
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A felnőttképzés keretében a hiányszakmákban szakképesítést szerettek száma Dokumentáltság: szórólapok, tanulmányi szerződés, jelenléti ív, statisztikák Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható Forrás: Pályázat
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Helyi képzés létszámának hiánya Sikertelen pályázat Kockázat csökkentése: Újabb pályázati forrás keresése Helyi képzés létszámának hiánya- felvétel a térségből
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás Felnőttképzéssel foglalkozó munkaerő-piaci programra csatlakozás

Intézkedés címe:	Pályakezdő fiatalok munkába állásának támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok magas száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Pályakezdő fiatalok munkába állásának segítése Rövid távú cél: Adatbázis készítése, hiányosságok, igények feltérképezése Munkaügyi Központtal, civil szervezetekkel, képző intézményekkel való kapcsolattartás Középtávú cél: programok, képzések szervezése, személyes kompetenciák fejlesztése A célcsoport tájékoztatása – szakképzésre irányítás Hosszú távú cél: Újabb szakmák megszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése a civil szervezetek segítségével 2. Személyes kompetenciák fejlesztése, munkatapasztalat szerzése 3. Új szakmák elsajátítása
Résztevők és felelős	Pályakezdő fiatalok Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Civil szervezetek, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2016. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: a programok és a résztvevők száma/év Dokumentáltság: Jelenléti ív, Tanúsítvány (új szakma), Tanulmányi Szerződés, statisztikák Forrása: önerő és pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség, Sikertelen pályázat Kockázat csökkentése: Újabb pályázási lehetőség
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Az elégtelen lakhatási körülmények közt élő kliensek (mélyszegénységben élők) lakhatási problémáinak rendezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a kedvezőtlen a lakáskörülmények között élők száma. A lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya 8,3%-kal, míg az adósságcsökkentési eljárásban részesülők aránya 68,3%-kal növekedett.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A veszélyeztetett, elégtelen lakhatási körülmények közt élő kliensek lakhatási problémáinak rendezése Rövidtávú cél: Pontos kimutatás készítése a civil szervezetek segítségével az elégtelen lakhatási körülmények között élőkről. Lakásprogram felülvizsgálata Középtávú cél: Források, megoldások keresése a lakhatási körülmények rendezésére Hosszú távú cél: Integrált vagy a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Lakásprogram felülvizsgálata 2. Bérlakáshoz jutás pályázati kiírása évente két alkalommal 3. Szociális önkormányzati bérlakások építésének folytatása 4. Lakhatási (lakbér) támogatásba részesülők számának bővítése, a komfortfokozat javítása céljából kamatmentes kölcsön nyújtása 5. Előre fizetős mérőberendezések felszerelése
Résztevők és felelős	Tata Város Önkormányzata A veszélyeztetett, elégtelen lakhatási körülmények közt élők
Partnerek	Tata Város Önkormányzata CNÖ, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati kiírás szerint 2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: A felszerelt berendezések száma/év Szociális bérlakások számának növekedése/év Támogatásba részesülők száma/év Dokumentáltsága: Adatbázis, kimutatás, statisztika, pályázati dokumentáció Forrása: önerő és pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Nem kerül kiírásra megfelelő pályázat, Az önkormányzat költségvetése nem biztosítja a forrást Kockázat csökkentése: Sikeres pályázat Önkormányzat költségvetése biztosítja a forrást
Szükséges erőforrások	Pénzügyi források biztosítása pályázással Önkormányzat költségvetésének tervezése

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Intézkedés címe:	A mélyszegénységben élők és a romák hozzáférése az egészségügyi szolgáltatáshoz
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs szociális térképe a városnak Az ingyenes egészségügyi ellátást alacsony létszámban veszik igénybe,
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az egészség előfeltételeinek biztosítása mellett a célcsoport az egészségügyi és szociális ellátórendszert nagyobb arányban veszik igénybe Rövid távú cél: A város szociális térképének elkészítése Középtávú cél: <ul style="list-style-type: none"> • Felvilágosító munka - prevenció és a szűrőprogramokon történő részvételi arány növelése, • A kiszűrtek egyéni esetkezelése, • a gyermekek és családjuk egészségtelen táplálkozásának vagy alultápláltságának csökkentése Hosszú távú célkitűzés: A célcsoport az egészségügyi és szociális ellátórendszerét 15%-al magasabb arányban veszik igénybe
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Célzott beavatkozások az egészségügyi és szociális ellátórendszerek igénybevétele érdekében; 2. Ellátásfejlesztés (szociális munkások, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, védőnők, orvosi ellátás) kiemelt figyelemmel a veszélyeztetett lakóhelyekre, lakóövezetekre
Résztevők és felelős	Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Tata Város Önkormányzata Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat , CNÖ
Határidő(k) pontokba szedve	2014. december Pályázati kiírás szerint
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: <ul style="list-style-type: none"> • Felvilágosító, nevelő programok száma/év • Programokon a résztvevők száma/év • Célzott beavatkozások száma/év Dokumentáltság: Jelenléti ív, szórólap, programtervek Forrása: önerő és pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Sikertelen pályázat és felvilágosító munka Kockázat csökkentése: Újabb pályázási lehetőség
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás A finanszírozási források biztosítása pályázással

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Intézkedés címe:	A helyi közösségi kohézió erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hátrányos helyzetű csoportok integrációját támogató közösségfejlesztő programok megvalósítása Rövidtávú célkitűzés: Igények feltérképezése. Civil szervezetek bevonásával közösségfejlesztő program éves tervének elkészítése Középtávú célkitűzés: Közösségfejlesztő programok bővítése, megvalósítása a célcsoport bevonásával Hosszú távú célkitűzés: A helyi lakosság integrációját segítő programok megvalósítása és értékelése A közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Közösségfejlesztési program terv elkészítése helyi civil szervezetek közreműködésével 2. Külső szolgáltatás keretében a helyi közösségi kohézió kialakításának támogatására, a lakosság képessé tételére a közösségi és egyéni felelősségvállalásra
Résztevők és felelős	A hátrányos helyzetű csoportok tagjai Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2016. július Pályázati kiírás szerint
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: <ul style="list-style-type: none"> • Felvilágosító, közösségfejlesztő programok száma/év • Programokon a résztvevők száma/év • Célzott beavatkozások száma/év Dokumentáltság: Jelenléti ív, fotók, szóróanyag, meghívók Forrása: önerő és pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a programok iránt. Sikertelen pályázat Kockázat csökkentése: Tájékoztatás, szórólapok, plakát, helyi média igénybevétele a részvételi arány növelése céljából Újabb pályázási lehetőség
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi feltételek biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	Roma Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenységének fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A cigány Nemzetiségi Önkormányzat tevékenysége a célcsoport esélyegyenlőségének biztosítása érdekében ad hoc jellegű, tervszerű esélyegyenlőségi tevékenységről nincs konkrét információ
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és	Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése Rövidtávú: Éves Cselekvési Terv készítése Középtávú és hosszú távú célok: .A CNÖ tervszerű esélyegyenlőségi tevékenységének biztosítása

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

hosszú távú időegységekre bontásban	<ul style="list-style-type: none"> • helyi önkormányzat döntéshozatalában, • az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, • az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Tata Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára esélyegyenlőség cselekvési terv készítése, együttműködésben a Tata Város Önkormányzatával, civil segítő szervezetek támogatásával.
Résztevők és felelős	Roma Nemzetiségi Önkormányzata, Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2016. július
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése</p> <p>Eredményességi mutatók:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Éves Cselekvési terv készítése • Tervszerű feladatvállalás a helyi közéletben <p>Dokumentáltság: Jelenléti ív, meghívók, Éves Cselekvési Terv</p> <p>Forrása: Polgármesteri Hivatal és a CNÖ apparátusa</p> <p>Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázat: Érdektelenség</p> <p>Kockázat csökkentése: A célcsoport esélyegyenlőségi tevékenységének motiválása</p>
Szükséges erőforrások	A feltételek adottak az intézkedés megvalósításához a Polgármesteri Hivatal és a CNÖ apparátusa elégséges

Intézkedés címe:	Naprakész HHH adatbázis elkészítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem minden HH szülő nyilatkozott. Mind az óvodában, mind az iskolában nagyon alacsony a nyilvántartott HHH gyermekek/tanulók száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>Naprakész HHH adatbázis elkészítése</p> <p>Rövidtávú célkitűzés: A szülők meggyőzése a nyilatkozattételről, a HH szülők 50%-a nyilatkozik</p> <p>Középtávú célkitűzés: HH szülők 75%-a nyilatkozik</p> <p>Hosszú távú célkitűzés: A HH szülők 95%-a nyilatkozik</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jegyzői adatszolgáltatás 2. A halmozottan hátrányos helyzetű családok széleskörű megtalálása 3. Tájékoztatás, fórumok szervezése szülőknek és tanulóknak.
Résztevők és felelős	intézményvezetők, Osztályfőnök, Tata Város jegyzője

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Partnerek	CNŐ, Családsegítő, Védőnői hálózat
Határidő(k) pontokba szedve	2013. október
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: A HHH tanulók felkutatása, az adatbázis elkészítése Dokumentáltság: HHH adatbázis Forrása: Humánerőforrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a munka elkészítése során Kockázat csökkentésének eszközei: A szülők meggyőzése a nyilatkozattételről
Szükséges erőforrások	Az intézkedés megvalósításához a Polgármesteri Hivatal és a közoktatási intézmények munkatársai elegendőek.

Intézkedés címe:	Óvodai férőhely bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az óvodai kapacitás nem elegendő, 15%-al elmarad a kívánalmaktól
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	2014. szeptember 1-jétől minden 3 éves óvodai ellátásának biztosítása Rövidtávú célkitűzés: Felmérés készítése, férőhely kihasználtság szempontjából Középtávú célkitűzés: A férőhely bővítéséhez megfelelő forrás keresése Hosszú távú célkitűzés: férőhely bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Pontos felmérés készítése az óvodai férőhely kihasználtságáról 2. A születések számának vizsgálata 5 éves időintervallumban 3. Szükség esetén pályázási lehetőség keresése az óvodai férőhely bővítése céljából
Résztevők és felelős	Tata Város Önkormányzata, Óvodavezető
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2017. szeptember
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Eredményességi mutatók: Óvodai férőhely bővítése Dokumentáltság: Felmérés . statisztikai adatok, Pályázat benyújtása Forrása: Pályázással Fenntarthatósága: pontos, naprakész férőhely kimutatás

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Óvodabővítésre nem írnak ki pályázatot Kockázat csökkentése: Önkormányzati költségvetésből önerő biztosítása. Pályázati kiírás
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás Humánerőforrás

Intézkedés címe:	A lemorzsolódási és a magántanulói arány
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lemorzsolódás és a magántanulók aránya eléri az országos átlagot. A lemorzsolódó és a magántanulók többsége HH/HHH tanuló
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A lemorzsolódás és a magántanulók aránya közelítse meg az országos átlagot A HH/HHH tanulók körében csökken az évismétlők és a magántanulók száma Rövidtávú cél: A HH/HHH tanulók körében az évismétlők és a magántanulók aránya 5 %-kal csökken Középtávú cél: A HH/HHH tanulók körében az évismétlők és a magántanulók aránya 10%-kal csökken Hosszú távú cél: A HHHHH tanulók körében az évismétlők és a magántanulók aránya 15%-kal csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A tantestületek módszertani kultúrájának bővítése és beépítése a mindennapi gyakorlatba. 2. Kompetencia alapú oktatás folytatása 3. Fejlesztő foglalkozások 4. Tanórán és az iskolán kívüli programok, szakkörök bővítése a lehetőségekhez mérten. 5. Magántanulói státusz érdekében Fórumok, tájékoztatók szervezése
Résztevők és felelős	Résztevők: fejlesztésre szoruló HH/HHH tanulók Pedagógusok, igazgatók,
Partnerek	Családsegítő, CNÖ, fenntartó,
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: A HHH tanulók körében az évismétlők és a magántanulók száma csökken Dokumentáltság: Általános iskola nyilvántartása Forrása: Általános iskola nyilvántartása, Módszertani képzettség megszerzéséhez pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a foglalkozások iránt, sikertelen pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: A tanulók informálása a foglalkozásokról, sikeres pályázat
Szükséges erőforrások	Humán és pályázati forrás

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Intézkedés címe:	Kompetencia mérés eredményei
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Kőkúti és a Vaszary János Általános Iskola eredményei a 6. és 8. évfolyamon a legtöbb esetben elérik vagy meg is haladják az országos átlageredményt. A Fazekas utcai Általános Iskola eredményei azonban elmaradnak az országos átlagtól. A HH és HHH tanulók kompetenciaméréseken nyújtott teljesítményéről csak a Fazekas utcai iskola küldött adatokat. Az eredmények az iskola átlagtól elmaradnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az általános iskolák rendelkezzenek a kompetencia mérés eredményeivel, különös tekintettel a HH/HHH tanulók kompetencia mérés kiértékelésével. Rövidtávú cél: Kompetencia mérés eredményeinek kiértékelése a HH/HHH tanulók körében is Középtávú cél: szükség esetén Cselekvési Terv készítése, tervszerű fejlesztések elindítása, mérés eredményeinek folyamatos javulása Hosszú távú cél: A kompetencia mérés eredményei megközelítik az országos átlagot
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kompetencia mérés eredményeinek kiértékelése, Az iskolai átlag és a HH/HHH tanulók eredményei között 25%-nál nagyobb az eltérés, Cselekvési terv kidolgozása. 2. Kompetencia alapú oktatás folytatása, fejlesztések elindítása Cselekvési tervben foglaltak beépítése a pedagógiai programba 3. A tantestület módszertani kultúrájának bővítése és beépítése a mindennapi gyakorlatba.
Résztevők és felelős	Iskolaigazgatók, pedagógusok
Partnerek	Civil szervezetek, Szülői Szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: a kompetencia mérés eredményei megközelítik az országos átlagot. A HH/HHH tanulók eredményei megközelítik az iskolai átlagot Dokumentáltság: Általános iskola nyilvántartása, Forrása: Általános iskola nyilvántartása, humánerőforrás Módszertani képzettség megszerzéséhez pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdemtelenység a foglalkozások iránt, sikertelen pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: A tanulók informálása a foglalkozásokról, sikeres pályázat
Szükséges erőforrások	Humán és pályázati forrás

Intézkedés címe:	A nők foglalkoztatása és a krízishelyzetbe kerülő családok igénybe vehető szolgáltatásairól
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok teljes körűen nem ismertek helyi szinten. A krízishelyzetbe kerülő családokról, az igénybe vehető szolgáltatásokról kevés az információ
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A nők foglalkoztatását gátló tényezők feltérképezése A krízishelyzetbe levő családok pontos felkutatása, nyilvántartása Rövidtávú: A célcsoport széleskörű feltérképezése, adatgyűjtés Középtávú: Adatbázis elkészítése Hosszú távú célkitűzés: Adatbázis folyamatos frissítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb meghatározó adatainak összegyűjtése (gyermekszám, képzettség, életkor, családi állapot, demográfiai adatok), Az érintett családok, igénybe vehető szolgáltatások feltérképezése
Résztevők és felelős	Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	2017. január
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményesség mutatók: 2 db. Adatbázis elkészítése Dokumentáltsága: Adatbázis, statisztika Forrás: Az intézkedés megvalósításához a Polgármesteri Hivatal és a Kirendeltség apparátusa elégséges . Az intézkedés megvalósításához Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ apparátusa elégséges Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a lehetőségek iránt, sikertelen pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: Tájékoztatás a lehetőségekről, sikeres pályázat
Szükséges erőforrások	Polgármesteri Hivatal és a Kirendeltség apparátusa elégséges Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ apparátusa elégséges

Intézkedés címe:	A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők nyugdíjjogosultságának támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és	A nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidő a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, Nyugdíj megszerzés segítése Rövidtávú cél: Civil szervezetekkel közösen a célcsoport felkutatása,

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

hosszútávú időegységekre bontásban	nyilvántartás készítése Középtávú cél: Intézkedési Terv készítése a lehetséges alternatívák figyelembe vételével, A nyugdíjjogosultsághoz hiányzó évek megszerzéséhez a munkába állás segítése Hosszú távú cél: Nyugdíjjogosultság megszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A munkaerő-piaci intézményekkel együttműködve átképzés, továbbképzés, foglalkoztatás biztosítása, 2. Alternatív foglalkoztatási formák szervezése – akár rotációval is – kifejezetten a veszélyeztetett korcsoportba tartozó
Résztevők és felelős	Tata Város Önkormányzata A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők
Partnerek	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	2016 december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nyugdíjjogosultság megszerzése; az érintett személyek száma/év Dokumentálás: Továbbképzés résztvevői, nyilvántartás, jelenléti ív Forrás: A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a lehetőségek iránt, sikertelen pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: Tájékoztatás a lehetőségekről, sikeres pályázat
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	Az alacsony iskolai végzettségű nők munkába állásának támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az alacsony iskolai végzettségű nők a munkaerő-piacon nemigen tudnak elhelyezkedni, számukra a közfoglalkoztatás az egyetlen esély a munkavégzésre.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének javítása Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése Rövidtávú cél: a közfoglalkoztatás 5%-kal növekszik Középtávú cél: a közfoglalkoztatás 10%-kal növekszik Hosszú távú cél: a közfoglalkoztatás 15%-kal növekszik
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az alacsony iskolai végzettségű nők iskolai sikerességét támogató szolgáltatások bevezetése 2. Közfoglalkoztatási cél meghatározása 3. Pályázat benyújtása 4. Közfoglalkoztatás megvalósítása

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Résztvevők és felelős	Közoktatási intézmények Tata Város Önkormányzata
	Közoktatási intézmények Tata Város Önkormányzata Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	2017. szeptember
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az alacsony iskolai végzettségű nők munkába állásának támogatása Eredményesség: Az intézkedések által a szolgáltatásokba, közfoglalkoztatásba bevont nők száma Forrás: A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a lehetőségek iránt, sikertelen pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: Tájékoztatás a lehetőségekről, sikeres pályázat
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági és jogi kiszolgáltatottságának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése; A közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése Rövidtávú cél: Igényfelmérés Középtávú cél: Önszolgáltató anyacsoporthoz való csatlakozás civil szervezetek segítségével, Önkormányzati kezdeményezések támogatása Hosszú távú cél: igények alapján a csoportok bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2. Az önszolgáltató anyacsoporthoz való csatlakozás civil szervezetek segítségével 3. (helyiség, gyermekfelügyelet, apás gyerekprogramok, stb)
Résztvevők és felelős	Gyermekeiket egyedül nevelő nők Tata Város Önkormányzata Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete
Partnerek	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2016. január
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Támogatott Önszolgáltató Anyacsoporthoz való csatlakozás Dokumentáltsága: Éves munkaterv, Meghívók, fotók jelenléti ívek, Beszámolók

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Forrás: Humán erőforrás Az önkormányzat éves költségvetésében a civil szervezetek támogatására szánt keret Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a lehetőségek iránt Kockázat csökkentésének eszközei: Tájékoztatás a lehetőségekről
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Az önkormányzat éves költségvetésében a civil szervezetek támogatására szánt keret

Intézkedés címe:	Családbarát munkahelyek létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások bevezetésének.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Családbarát munkahelyek létrehozása Rövidtávú cél: Családbarát munkahelyek feltérképezése az önkormányzati és a non profit piaci szektorban Középtávú cél: Család-barát munkahelyek létrehozásának támogatása Hosszú távú cél: Család-barát munkahelyek létrejötte
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása Kimutatás készítése 2.A családbarát munkahelyek létrehozásának támogatása 3. Család-barát munkahelyek
Résztevők és felelős	A célcsoport Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Piaci szektor, önkormányzati intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2016. január
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Család-barát munkahelyteremtés Dokumentáltsága: kimutatás: munkahelyek száma/év Forrás: Humán erőforrás, Az önkormányzat éves költségvetésében a család-barát munkahelyteremtésre szánt keret Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a lehetőségek iránt Az önkormányzat éves költségvetésében a család-barát munkahelyteremtésre szánt keret nem biztosított Kockázat csökkentésének eszközei: Tájékoztatás a lehetőségekről Az önkormányzat éves költségvetésében a család-barát munkahelyteremtésre szánt keret biztosított
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Az önkormányzat éves költségvetésében a család-barát munkahelyteremtésre szánt keret

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

--	--

Intézkedés címe:	Egyenlőtlen bérezés (nők, férfiak), foglalkoztatási szegregáció, megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egyenlőtlen bérezés, foglalkoztatási szegregáció elkerülése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése Rövidtávú cél: Munkakör-munkabér elemzés készítése az önkormányzatnál és intézményeinél: dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint Középtávú cél: Az egyenlőtlen bérezés megszüntetése Hosszú távú cél: Az egyenlő bérezés fenntartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az önkormányzatnál és intézményeinél kimutatás a dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint, 2. majd ennek alapján munkakör - munkabér-elemzés készítése évente.
Résztvevők és felelős	Tata Város Önkormányzata, intézmények vezetői
Partnerek	Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete A célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	2015. szeptember
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis készítése, adatok elemzése Dokumentáltsága: Adatbázis, statisztika, elemzés Forrás: Humán erőforrás, Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség, az elemzés nem készül el. Kockázat csökkentésének eszközei: Az elemzés kapcsán az egyenlő bérezés biztosítása
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás,

Intézkedés címe:	Az önkormányzat és a közszolgáltató intézmények gender-szakértelemmel is rendelkező kompetenciájának, kapacitásának fejlesztése, bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők szükségleteinek teljes körű feltáráshoz és elismertetéséhez nincs megfelelően felkészült, gender-szakértelemmel is rendelkező munkatárs
Célok - Általános megfogalmazás és	A hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	értékelésében Rövidtávú cél: Gender-szakértelemmel is rendelkező kompetencia, kapacitás feltérképezése Középtávú cél: Képzések szervezése intézményenként 1-2 fő részvételével Hosszú távú cél: az önkormányzat és intézményei alkalmaznak Gender-szakértelemmel rendelkező munkatársat
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az önkormányzat támogatja, elvárja, előírja az önkormányzati fenntartású intézményektől megfelelő számú munkatárs gender képzésen való részvételét. 2. A nemek társadalmi helyzetére érzékenyített szakember(ek) alkalmazása, a nemek eltérő szükségleteit figyelembe vevő (pl. nők elleni erőszak áldozatait segítő) szolgáltatások biztosítása.
Résztevők és felelős	Képzésen résztvevők Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Intézményvezetők Háztűz-örző Nők és Anyák Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az önkormányzat és intézményei alkalmaznak Gender-szakértelemmel rendelkező munkatársat Dokumentáltsága: képzésen részt vettek száma Forrás: Humánerőforrás, pénzügyi, feltételek biztosítása pályázással Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a lehetőségek iránt, sikertelen pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: Tájékoztatás a lehetőségekről, sikeres pályázat
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	Adathiány pótlása. Időskorú népesség
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal az időskorú népességről
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Adatbázis készítése Rövidtávú cél: Időskorú népesség feltérképezése: Középtávú cél: adatbázis elkészítése : Időskorúak száma, aránya, lakhatási helyzete, jövedelmi helyzete-nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás, demográfiai mutatók Hosszú távú cél: Adatbázis naprakész frissítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Pontos felmérés készítése a célcsoport demográfiai mutatóiról, lakhatási körülményeiről, jövedelmi helyzetéről- nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás, megélhetési problémáiról. 2.Igényfelmérést készítése az általuk igénylendő szolgáltatásokról

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Résztevők és felelős	Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Tata Városi Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	2014. március
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis elkészítése, a célcsoport demográfiai mutatóiról, lakhatási körülményeiről, jövedelmi helyzetéről- nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás, megélhetési problémáiról. Dokumentáltsága: Kész adatbázis Forrás: Humán erőforrás, külső szakértő igénybevétele költségvetés terhére Fenntarthatóság: Folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség, nem készül el az adatbázis Kockázat csökkentésének eszközei: külső szakértő segítségének igénybevétele
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Külső szakértő bevonása javasolt az önkormányzat költségvetésének terhére

Intézkedés címe:	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon az idős korosztály részvételi aránya
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon az idős korosztály részvételi aránya alacsony
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egészségügyi szűrővizsgálatokat az érintett célcsoport magasabb arányba vegye igénybe Rövidtávú cél: Kimutatás készítése a hátráltató tényezőkről, melyek befolyásolják az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételt. Középtávú cél: Civil szervezetekkel, egészségügyi szektorral karöltve tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról- Hosszú távú cél: Az egészségügyi szűrővizsgálatokat az érintett célcsoport 15%-kal magasabb arányba veszi igénybe.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Meg kell vizsgálni, mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges kidolgozni. Helyi civil szervezetek, a védőnő és a házi orvos együttműködésében tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról
Résztevők és felelős	Az érintett célcsoport Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Tata Városi Nyugdíjas Klub, Civil szervezetek, védőnői hálózat, házi orvos
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Az egészségügyi szűrővizsgálatokat az érintett célcsoport 15%-kal magasabb arányba veszi igénybe. Dokumentáltsága: Nyilvántartás, szórólapok, jelenléti ív, statisztika Forrás: Az intézkedés megvalósításához a Polgármesteri Hivatal személyzete biztosított.

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fenntarthatóság: Folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség , nem készül el az adatbázis Kockázat csökkentésének eszközei: Humánerőforrás biztosítása
Szükséges erőforrások	Az intézkedés megvalósításához a Polgármesteri Hivatal személyzete biztosított.

Intézkedés címe:	Idősek nappali ellátása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés az idősek nappali ellátására biztosított férőhelyek száma. A 95 férőhelyet a vizsgált időszakban 2-8 fővel túllépték
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nappali ellátására biztosított férőhelyek számának bővítése Rövidtávú cél: A nappali ellátást igénylők számának felmérése öt éves időintervallumban Középtávú cél: Pályázati forrás keresése, pályázat beadása Hosszútávú cél: Elegendő férőhely biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kimutatás-elemzés készítése az idős népességről öt éves időintervallumra 2. Férőhelyek száma és az ellátást igénylők vizsgálata 3. Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása
Résztevők és felelős	Az érintett célcsoport Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Tata Városi Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati kiírások függvényében, 2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: a férőhely számának bővítése Dokumentáltsága: statisztika, felmérések, Forrása: humánerőforrás, pályázati forrás Fenntarthatósága: A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem kerül kiírásra megfelelő pályázat vagy nem nyer a benyújtott pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: megfelelő pályázatok benyújtása
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, A pénzügyi, feltételek biztosítása pályázással

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Intézkedés címe:	A csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az életvitelében korlátozott emberek, a csökkent munkaképességű, egészségkárosodott, valamint fogyatékkal élő és a mentális problémákkal küszködő beteg emberek számára is megteremteni a jövedelemszerzés lehetőségét
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése Rövid távú cél: Adatbázis készítése, hiányosságok, igények feltérképezése Középtávú cél: A fogyatékkal élők, munkába állásának támogatása: programok, képzések szervezése, személyes kompetenciák fejlesztése Hosszú távú cél: Újabb szakmák megszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A közszférában és a versenypiacon a fogyatékkal élők (865 fő) teljes lakossághoz viszonyított arányuknak megfelelő mértékű foglalkoztatására törekvés 2. A célcsoport számára képzések, programok szervezése személyes kompetenciák fejlesztése 3. Az önkormányzat és az intézményeiben újabb munkahelyek létrehozása pályázati forrásból
Résztevők és felelős	A csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők Tata város Önkormányzata
Partnerek	Esőemberekért Egyesület Civil szervezetek, Munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése Dokumentáltsága: Programokon, képzéseken való részvétel, Munkahelyek a fogyatékkal élők számára/fő Forrása: foglalkoztatás támogatása költségvetési keretből, pályázati forrás Fenntarthatósága: A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem kerül kiírásra megfelelő pályázat, vagy nem nyer a benyújtott pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: megfelelő pályázatok benyújtása
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, A pénzügyi, feltételek biztosítása pályázással és önkormányzati támogatás a költségvetés terhére

Intézkedés címe:	A fogyatékosok kulturális és sporttevékenységét támogató programkínálat bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége az értelmi fogyatékosok, a mozgássérültek, a látássérültek részére

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek bővítése az értelmi fogyatékosok, a mozgássérültek, a látássérültek részére egyaránt Rövidtávú cél: Igényfelmérés a célcsoport lehetőségeit figyelembe véve Középtávú cél: Tatai Polgári Sportegyesület, a Tata Aréna Sportegyesület segítségével az igényfelmérés alapján sportprogramok, a sportághoz kapcsolódó rendezvények szervezése, lebonyolítása Hosszú távú cél: Programkínálat bővítése. Biztosított a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A fogyatékosok kulturális és sporttevékenységét támogató civil szervezetek programkínálatának fejlesztése 2. Pályázati lehetőség keresése- beadott pályázat 3. A programkínálat bővítésére, azok megvalósítására.
Részrtvevők és felelős	Tata Város Önkormányzata Esőemberekért Egyesület
Partnerek	A támogatott civil szervezetek Tatai Polgári Sportegyesület Tata Aréna Sportegyesület
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek bővítése a célcsoport számára Dokumentálása: Éves terv készítése a programkínálatról, jelenléti ív, fotó, beszámoló Forrás: A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással Fenntarthatósága: A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem kerül kiírásra megfelelő pályázat, vagy nem nyer a benyújtott pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: megfelelő pályázatok benyújtása
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők a közintézményeken belüli tájékozódásának teljes körű biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem biztosított a közintézményeken belüli tájékozódás valamennyi fogyatékossgal rendelkező személy számára
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A közösségi közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés készítése a középületek akadálymentesítés fokáról 2. Pályázati forrás keresése 3. Minden közintézményben a komplex – fizikai, kommunikációs, infokommunikációs – akadálymentesítés megvalósítása

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Résztvevők és felelős	A célcsoport Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Esőemberekért Egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Komplex akadálymentesített közintézmények számának növekedése/év Dokumentálása: Akadálymentes közintézmények száma. Felmérés a középületek akadálymentesítése fokáról Forrás: Pályázati források Fenntarthatósága: A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem kerül kiírásra megfelelő pályázat, vagy nem nyer a benyújtott pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: megfelelő pályázatok benyújtása
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	A közterületek, parkolók, járdák akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közterületeken nem biztosított az egyenlő esélyű hozzáférés, mert az akadálymentesítés nem megoldott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása Rövidtávú cél: Tanulmány készítése a város közterületeinek akadálymentesített állapotáról. A közlekedésre vonatkozó helyi szabályozás áttekintése Középtávú célkitűzés: Pályázati forrás keresése az akadálymentesítés megoldására Hosszú távú célkitűzés: Tata város akadálymentes közterületeinek száma növekszik
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A fogyatékos személyek közterületekhez való hozzáférhetőségének javítása érdekében javasolt áttekinteni, a közlekedésre vonatkozó helyi szabályozást (parkolók, parkolás, stb.) 2. Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása
Résztvevők és felelős	A célcsoport Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Esőemberekért Egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített közterületek, járdák, parkok, parkolók számának növekedése Dokumentálása: Akadálymentes közterületek száma/év Forrás: Pályázati források Fenntarthatósága: A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem kerül kiírásra megfelelő pályázat, vagy nem nyer a benyújtott pályázat Kockázat csökkentésének eszközei: megfelelő pályázatok benyújtása
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	A mozgásukban korlátozott személyek támogatása az egészségügyi szűrővizsgálatok hozzáféréseben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk(eljuttatásuk) terén.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egészségügyi szűrővizsgálatokat az érintett célcsoport minél nagyobb arányba vegye igénybe Rövidtávú cél: Kimutatás készítése a hátráltató tényezőkről, melyek befolyásolják az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételt. Középtávú cél: Civil szervezetekkel, szociális munkások segítségével a célcsoport eljuttatása a szűrővizsgálatokra, prevenciók programokra Hosszú távú cél: Az egészségügyi szűrővizsgálatokat 15%-al többen veszik igénybe
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Meg kell vizsgálni, mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges kidolgozni. 2. A szociális ellátórendszerrel, támogató szolgálatokkal együttműködve elő kell segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon 2. Helyi Civil szervezetekkel, szociális munkások segítségével a célcsoport eljuttatása a szűrővizsgálatokra, prevenciók programokra
Résztevők és felelős	Az érintett célcsoport Tata Város Önkormányzata
Partnerek	Civil szervezetek, Családsegítő, Esőemberekért Egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	2015. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az egészségügyi szűrővizsgálatokat az érintett célcsoport magasabb arányba veszi igénybe Dokumentáltsága: Nyilvántartás, Az együttműködési megállapodások száma, szórólapok, jelenléti ív Forrás: Humánerőforrás Fenntarthatóság: Folyamatos tevékenységgel biztosítható. Az együttműködési megállapodások folyamatos kontrollja

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdéktelenség, nem készül el a kimutatás Kockázat csökkentésének eszközei: Széles helyi társadalmi összefogás
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás,

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA									
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Romák és/vagy mélyszegénységben élő szakképzetlen munkanélküliek munkaerő-piaci helyzetének javítása helyi igény szerint szakképzésre irányítása, bevonása, koordinálása	2. foglalkoztatás Munkaerőpiacon való megfelelés	IVS Antiszegregációs terv, Gazdasági Program kiegészítése, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	Felnőtt szakképzés a hiányszakmákban	Tata Város Önkormányzata	2015. január	A felnőttképzés keretében a hiányszakmákban szerzettetek száma, tanulmányi szerződés, jelenléti ív, időszaki jelentések, statisztikák, tanúsítvány	pályázati források, helyi szakemberek bevonása	Munkaerőpiacon való elhelyezkedés esélye
2	A pályakezdő fiatalok munkába állásának támogatása	2. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilizációs és információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése	Tata Város Gazdasági Programja	A fiatalok képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük biztosítása Új szakmák elsajátítása Személyes kompetenciák fejlesztése, munkatapasztalat szerzése	Tata Város Önkormányzata Munkaügyi Központ Tatai Kirendeltsége Civil szervezetek	2016. november	Képzésben, munkahelyi tapasztalat szerzésben részt vevő fiatalok száma/év	Pénzügyi források biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
A	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseibe nem feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Adathiány pótlása	A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal az időskorú népességről	7. Adatbázis létrehozása Időskorúak száma, aránya, lakhatási helyzete, jövedelmi helyzete-nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás, demográfiai mutatók	Tata Város Gazdasági Terve	Pontos felmérés készítése a célcsoport demográfiai mutatóiról, lakhatási körülményeiről, jövedelmi helyzetéről-nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás, megélhetési problémáiról. Igényfelmérést készítése az általuk igénylendő szolgáltatásokról	Tata Város Önkormányzata	2014. március	1 db. adatbázis	külső szakértő bevonása javasolt az intézkedés költségvetésének terhére	2 évente adatfrissítés
2	Egészségügyi szűréseken való alacsony részvételi arány	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon az idős korosztály részvételi aránya alacsony	3. Az egészségügyi szűrővizsgálatokon 15 %-al növekedjen a részvételi arány.	Tata Város Egészségfejlesztési terve	Meg kell vizsgálni, hogy mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges kidolgozni. Helyi civil szervezetek, a védőnő és a körzeti orvos együttműködésében tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról.	Tata Város Önkormányzata	2014.március 8.	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon a részvételi arány/ év	Az intézkedés megvalósításához a Polgármesteri Hivatal személyzete biztosított.	Az egészségügyi szűrővizsgálatokon a részvételi arány/ év

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményei szempontjából fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
3	Idősek nappali ellátása	Az Idősek nappali ellátása már szűknek bizonyul, 95 fő férőhelyet a vizsgált időszakban 2-8 fővel túllépték. Időskorúak száma évről-évre nő.	4. e.ü. Az az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése 6. a közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése	Tata Város Gazdasági programja	Pályázati forrás keresése a férőhelyek számának bővítése érdekében	Tata Város Önkormányzata	2017. december Pályázati kiírások függvényében	Férőhelyek számának növekedése	A. pénzügyi, feltételek biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményei fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése	Az életvitelében korlátozott emberek, a csökkent munkaképességű, egészségkárosodottak, valamint fogyatékkal élő és a mentális problémákkal küszködő betegek számára is megteremtteni a jövedelemszerzés lehetőségét	2. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése;	Gazdasági Program kiegészítése	A közfelfogásban és a verseny piacon a fogyatékkal élők (865 fő) teljes lakossághoz viszonyított arányuknak megfelelő mértékű foglalkoztatására törekvés	Munkaiügyi Központ Tatai Kirendeltsége Tata Város Önkormányzata Eszemberekért Egyesület	2017 december	új munkahelyek száma	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
2	A fogyatékosok kulturális és sporttevékenységét támogató programkínálat bővítése	A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek bővítése az értelmi fogyatékosok, a mozgássérültek, a látássérültek részére egyaránt	4. A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek bővítése az értelmi fogyatékosok, a mozgássérültek, a látássérültek részére egyaránt	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	A fogyatékosok kulturális és sporttevékenységét támogató civil szervezetek fejlesztése a programkínálat bővítésére, azok megvalósítására.	A támogatott civil szervezetek Tatai Polgári Sportegyesület Eszemberekért Egyesület	2017 december	új programok száma, a résztvevők száma	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
3	A célcsoport közintézményekben belüli tájékozódás biztosítása	Szükséges a közintézményekben belüli tájékozódás biztosítása	5. A közösségi közlekedéshez,	Tata Város Egészségfejlesztési terve	Minden közintézményben a komplex – fizikai,	Közintézmények Eszemberekért Egyesület	2017. december	komplex akadálymentesített	A humán, pénzügyi, technikai	A pályázatok által elvárt fenntarthatós

TATA VÁROS HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	tájékozódásának teljes körű biztosítása	valamennyi fogyatékos személlyel rendelkező személy számára	információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása;	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	komunikációs, infokommunikációs – akadálymentesítés megvalósítása	Tata Város Önkormányzata	közintézmények számának növekedése/év	feltételek biztosítása pályázással	ági szempontok alapján
	A	B	C	D	E	F	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
4	A mozgásukban korlátozott személyek támogatása az egészségügyi szűrővizsgálatok hozzáféréseben	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén.	3. cü. szoc. Az egészségügyi szűrővizsgálatokon 15 %-al növekedjen a részvételi arány.	IVS Antiszigregációs terv	A szociális ellátrendszernél, támogató szolgálatokkal együttműködve elő kell segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon	Tata Város Önkormányzata Esőemberekért Egyesület	Az egészségügyi megállapodások száma	A szükséges források rendelkezésre állnak	Az együttműködési megállapodások folyamatos kontrollja
5	A közterületek, parkolók, járdák akadálymentesítése	A közterületeken nem biztosított az egyenlő esélyű hozzáférés, mert az akadálymentesítés nem megoldott	5. A közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása;	Tata Város Önkormányzatának költségvetési koncepciója	A fogyatékos személyek közterületekhez való hozzáférhetőségének javítása érdekében javasolt áttekinteni, a közlekedésre vonatkozó helyi szabályozást (parkolók, parkolás, stb.) Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	Tata Város Önkormányzata Esőemberekért Egyesület	Akadálymentesített közterületek, parkok járdák, parkok számának növekedése	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján

4. MEGVALÓSÍTÁS

4.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítását támogassák

Önkormányzat kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánják biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

4.2 A megvalósítás folyamata

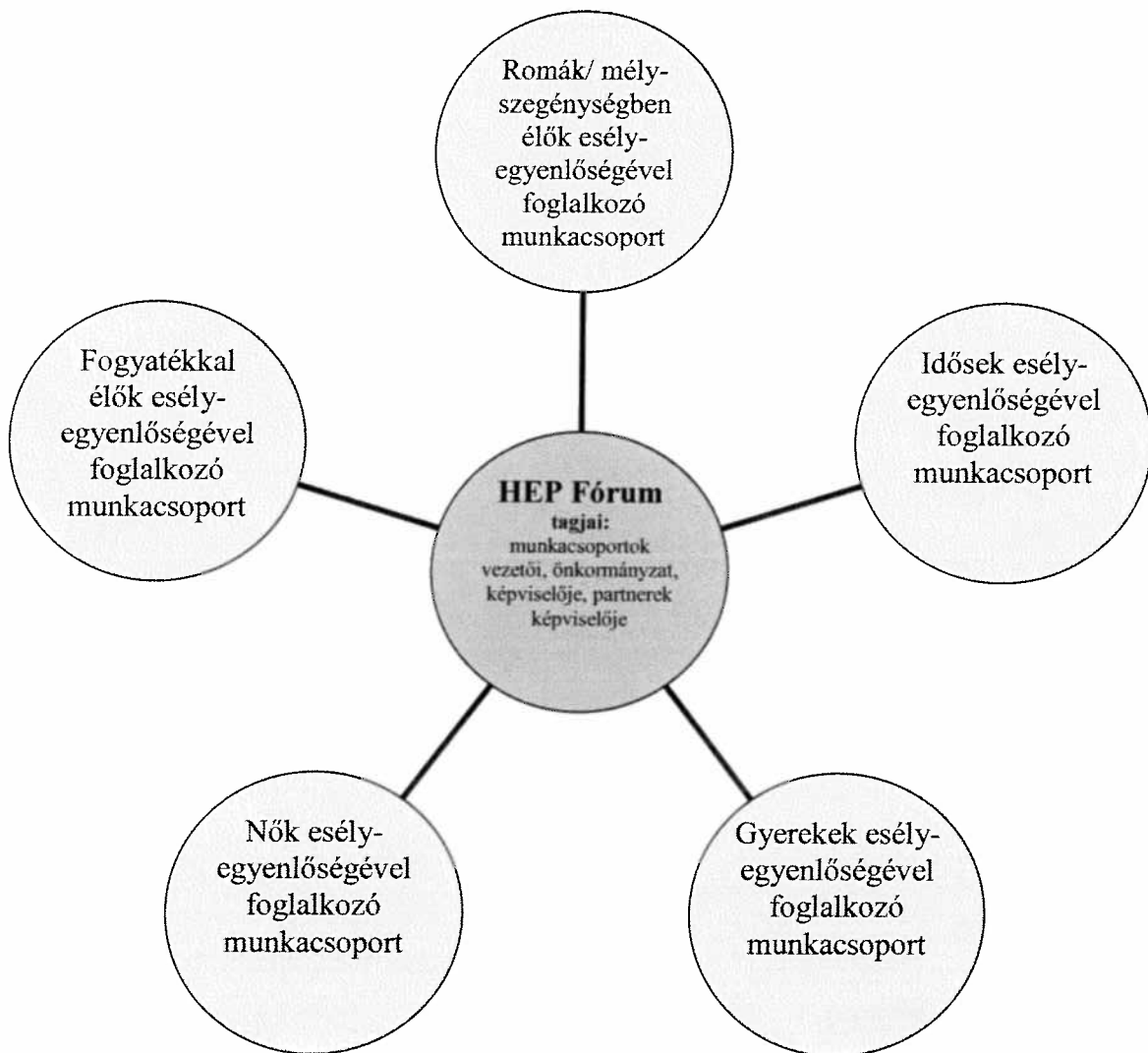
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakít az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

5. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

6. NYILVÁNOSÁG

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatják a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzák a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívják a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítik kiadványaikba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekeznek megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

7. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló

szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

8. ÉRVÉNYESÜLÉS, MÓDOSÍTÁS

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

9. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA

I. Tata Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tata város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 325/2013. (VI.28.) Tata Kt. határozatával elfogadta.

Tata, 2013. június 28.

Aláírás

Tata Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tata, 2013. június

Cigány Nemzetiségi Önkormányzat

Tata, 2013. június

Tata Város Nyugdíjas Klub

Tata 2013. június

Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete

Tata 2013. június

Esőemberekért Egyesület

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Alíírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Cigány Nemzetiségi Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Tata Város Nyugdíjas Klub	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Esőberekért Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

K I V O N A T

Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2013. június 26-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

**Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének
325/2013. (VI.28.) Tata Kt. határozata
Tata Város Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról**

Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat megvalósításra alkalmasnak tartja és elfogadja.

Határidő: 2013. június 30.
Felelős: Michl József polgármester

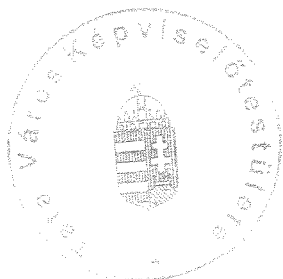
Kmf.

M i c h l József sk.
polgármester

dr. K ó r ó s i Emőke sk.
jegyző

Kivonat az eredetivel mindenben megegyező
Tata, 2013. augusztus 7.

(dr. Lantai Éva)
jegyzői kabinetvezető

9. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA

I. Tata Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tata város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 325/2013. (VI.28.) Tata Kt. határozatával elfogadta.

Tata, 2013. június 28.

Aláírás

Tata Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tata, 2013. június

Cigány Nemzetiségi Önkormányzat

Tata, 2013. június

Tata Város Nyugdíjas Klub

Tata 2013. június

Háztűz-őrző Nők és Anyák Egyesülete

Tata 2013. június

Esőemberekért Egyesület

